

Strateginotat

2025 — 2028

Stjørdal kommune

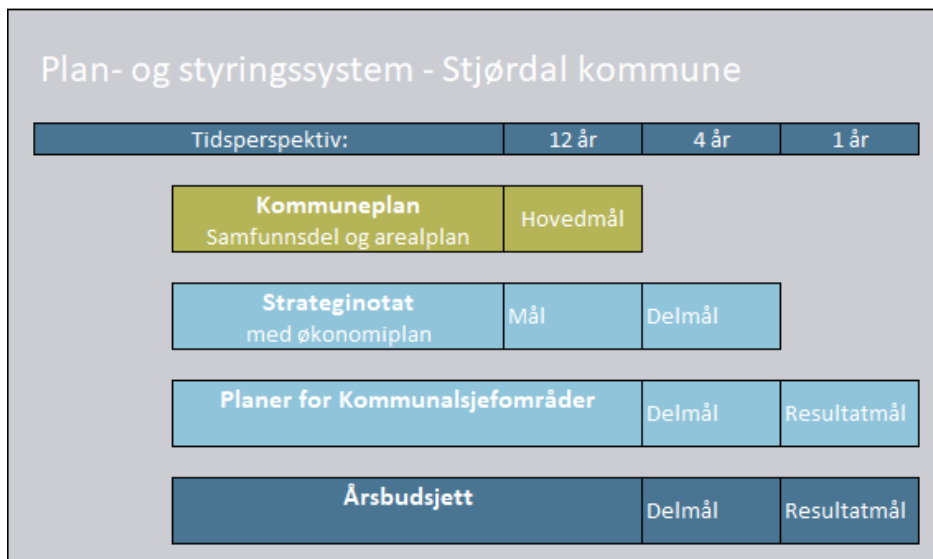
Vi har et godt utgangspunkt

Stjørdal kommune leverer generelt godt på svært mange områder, og det vises f. eks. til at vi har både Fosslia omsorgssenter og Helsehuset som er bygd for fremtiden. Kostratall viser også at vi driver våre omsorgstjenester svært effektivt. Vi har for øvrig mange spennende prosjekter på gang som f.eks. slutføring av Halsen Barneskole og utviklingen av stasjonsområdet. Det er godt å bo i Stjørdal og dette skal fortsette med klare prioriteringer og gjennomføringskraft, hvor vår befolknings vekst og velstand som den fremste rettesnor for alt vi gjør.

Dette strateginotatet skal være et grunnlag for kommunestyrets strategidebatt for økonomiplanperioden 2025-2028. Notatet har tatt utgangspunkt i følgende dokumenter:

- * kommuneplanens samfunns- og arealdel
- * økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024
- * økonomistatus pr. 30.04.24
- * revidert nasjonalbudsjett 2024 og kommuneproposisjon for 2025

Kommunestyrets strategidebatt, de opplistede dokumenter, økonomiseminarene samt de politiske signaler og føringer gitt i vedtak er kommunedirektørens grunnlag for å starte arbeidet med endelig budsjettforslag for 2025 og økonomiplan 2025 - 2028. Normalt vil ikke statsbudsjettet som kommer i oktober gi store innvirkninger på dette arbeidet da slike forhold er signalisert på forhånd gjennom blant annet kommuneproposisjonen i mai.

Strateginotatet svarer ut både kommunelovens krav til handlingsdel som skal angi hvordan kommuneplan skal følges opp de fire påfølgende år, og plan- og bygningslovens krav om handlingsdel som skal angi tiltak i 4 års perspektiv.

Det er et avvik mellom forslag til økonomiplan og kravet til finansielle måltall. Spesielt kravet til netto driftsresultat blir svært vanskelig å oppnå. Det blir avgjørende å redusere aktivitetsnivået slik at det fortsatt blir samsvar mellom oppgaver og økonomiske rammer. Imidlertid er det vanskelig å redusere innenfor lovpålagte tjenesteområder som brann- og redningstjeneste, barnehage, skole, helse og omsorg uten at kvaliteten/tjenesteomfanget reduseres til et nivå vi ikke kan stå inne for eller bryter lovfestede minimumsnivå på tjenestene.

Satsingsområder

Strateginotatet skal i utgangspunktet svare ut kommunelovens krav til økonomiplan og handlingsdel for perioden 2025-2028.

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument. Her fastsettes de langsiktige målene og strategiene for Stjørdal kommune. Samfunnsdelen gir retning for kommunens arbeid. Budsjett og økonomiplan, kommuneplanens arealdel og virksomhetsplaner for områdene/sektorene skal alle ta utgangspunkt i mål og strategier fastsatt i denne planen, slik at vi sammen bidrar til å gjøre Stjørdal til et godt valg for framtida.

Vår visjon: Et godt valg for framtida

Våre verdier: ANNERLEDES – RAUS – AKTIV - MILJØVENNLIG

Når vi er ANNERLEDES, bidrar vi til NYSKAPING og UTVIKLING i Stjørdal

Når vi er RAUS, blir det TRYGT og INKLUDERENDE på Stjørdal

Når vi er AKTIV, blir det LEVENDE på Stjørdal

Når vi er MILJØVENNLIG, bidrar vi til et BÆREKRAFTIG samfunn i Stjørdal

Våre mål:

1. Ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle våre lokalsamfunn
2. Bygge en by i sentrum, gjennom fortetting, forsert og effektivt planarbeid, samt en utviklingsorientert holdning overfor næringslivet
3. Ha orden i økonomien gjennom overholdelse av tildelte budsjettrammer, uten innføring av eiendomsskatt og levere gode tjenester innenfor disse.
4. Alle skal oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet
5. Være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak

Forslag økonomiplan 2025 til 2028

Innledning

Stjørdal kommune er blant de kommuner med desidert laveste frie inntekter (skatteinntang, overføringer fra staten og eiendomsskatt) pr. innbygger korrigert for utgiftsbehovet. I en vekstkommune med lave inntekter pr. innbygger er det viktig å planlegge, prioritere og utnytte ressursene på en best mulig måte for innbyggerne. God økonomistyring og planlegging vil være fundamentet for at vekstkommunen Stjørdal skal fremstå som en god samfunnsutvikler og tjenesteprodusent fremover.

Fødselstallene har de senere år gått ned og vi ser at trenden fortsetter også fremover. Dette medfører et behov for en dreining av ressurser fra barnehage/skole over til pleie- og omsorgstjenester. Dette vil også utfordre den totale kommuneøkonomien fremover.

Vi har de siste årene klart å bygge opp nye kapasiteter innenfor omsorgssiden uten at dette har tyngt gjeldssituasjonen til kommunen. Årsaken har vært deltagelse i SIO-prosjektet. Prosjektperioden er nå over. Vedtatt og nytt forslag til investeringsplan 2025-2028 innebærer i planperioden noe høyere gjeldsfinansiering enn det som er bærekraftig over tid. En vesentlig del av de forutstående investering er innenfor grunnskoleområdet - et område vi må redusere rammene for fremover på grunn av lavere elevtallsutvikling.

Den nye kommuneloven legger sterkere vekt på langsiktig økonomisk handlefrihet, der finansielle måltall er ett av verktøyene. Kommuneloven har nå en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiskeandleevnen blir ivaretatt over tid.

Vedtatte finansielle måltall for planperioden:

- Netto driftsresultat (korrigert) skal være minimum 1,5 %.
- Netto låneopptak, ekskl. selvfinansierende lån, i økonomiplanperioden skal ikke overstige 4 % (110 mill. årlig eller maks 440 mill. i perioden 2025-28) av driftsinntektene.
- Disposisjonsfondet ift. driftsinntektene (soliditet) skal være over 8 % (225 mill.).

Basert på de utfordringer som løftes i dette dokumentet er det særs utfordrende å klare et netto driftsresultat på minimum 1,5 % samtidig som en skal videreføre dagens tjenestekvalitet og omfang. I 2023 ble resultatet negativt 2,8 % (minus 78,5 mill). Siste prognose for 2024 (1.tertialrapport 2024) tilsier et negativt resultat på omtrent 40 mill. Årsprognosen for 2024 kan forklares med et budsjettert negativt resultat på 23 mill, ett negativt budsjettavvik på 12 mill og vedtak om tilskudd til skytehall i Hegra på kr 5 mill. I skisse til ny økonomiplan legges det opp til et marginalt positivt netto driftsresultat i 2025 økende til omtrent 1 % av driftsinntekter i 2028. Som en følge av lavere netto driftsresultat i perioden blir det også utfordrende å nå et tilstrekkelig nivå på disposisjonsfondet. Måltallet om ikke å ta opp mer lån enn 4% av driftsinntektene årlig i planperioden oppfylles når vi ser planperioden under ett. I 2025 er låneopptak til ikke selvfinansierende på hele 196 mill og totalt i planperioden 2025-2028 på over 410 mill.

Forslag til ny økonomiplan

Forslag til økonomiplan 2025-2028 er basert på en videreføring av vedtatt økonomiplan 2024-2027 og endringer skissert i kapitlet under (forslag endringer). Endringene som er skissert er rammeendringer for å få realistiske budsjett og endringer i sentrale poster, er i hovedsak en videreføring av en forsvarlig drift og ikke endringer/økninger i tjenestetilbud. Økningene som er beskrevet er knyttet til økt antall tjenestemottakere og for å drifte kommunen i henhold til lovkrav. Videre er det lagt inn høyere finanskostnader basert på forslag til ny investeringsplan 2025-2028 og høyere markedsrenter. Finanskostnader inngår ikke i driftsutgifter, men påvirker netto driftsresultat.

Hovedtall ny økonomiplan (tall i mill. kr)	Bud 2024	Bud 2025	Bud 2026	Bud 2027	Bud 2028
SUM DRIFTSINNTEKTER	2 759	2 837	2 848	2 848	2 849
SUM DRIFTSUTGIFTER	2 750	2 798	2 794	2 797	2 797
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	8	39	54,2	51,0	52,0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-25,1	0,8	16,6	22,1	28,4
Korrigert netto driftsresultat	-37,1	-11,2	4,6	10,1	16,4

Netto driftsresultat kommer frem som brutto driftsresultat fratrukket resultat finans pluss motpost avskrivninger. Korrigert netto driftsresultat øker fra minus 25 i årets budsjett til 28 mill positivt i 2028. Korrigert netto driftsresultat er resultatet etter avsetning av utbyttmidler til Stjørdal kommunes kraftfond.

Forslag til endringer

Forslag endringer i økonomiplanen

Forslag til endringer er kun overordnede og prinsipielle endringer som må løftes i strategidebatten. Basert på den økonomiske situasjonen ønsker KD igjen å løfte spørsmålet om sammenslåing av skoler og skatt på krafternett og kraftnett. Vi har også justert økonomiplanen for vedtak som ikke er realiserbare. Videre har vi justert sentrale inntekter i tråd med kommuneproposisjon og oppdatert renteinntekter og utgifter. Forslag til nye tiltak og endringer vil eventuelt komme i ordinær budsjettbehandling til høsten. Strategidebatten skal gi føringer for administrasjonen i forkant av høstens budsjettbehandling, og skal ikke være en realitetsbehandling av budsjett og økonomiplan 2025 til 2028.

Sentrale inntekter/frie inntekter

Sentrale inntekter består av rammetilskudd, inntekts- og formuesskatt og generelle statstilskudd.

Vedtatt økonomiplan 2024-2027:

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-793 065	-837 625	-861 225	-915 220	-947 926	-962 926	-977 926
Inntekts- og formuesskatt	-760 704	-711 288	-715 288	-769 557	-769 557	-769 557	-769 557
Andre generelle driftsinntekter	-15 230	-15 100	-15 100	-16 692	-16 360	-16 034	-15 725
Sum generelle driftsinntekter	-1 568 999	-1 564 013	-1 591 613	-1 701 469	-1 733 843	-1 748 517	-1 763 208

Ny oversikt basert på kommuneproposisjonen for 2025:

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-858 109	-915 220	-880 829	-880 715	-880 739	-880 773
Inntekts- og formuesskatt	-741 981	-769 557	-819 740	-828 204	-828 204	-824 204
Andre generelle driftsinntekter	-122 805	-16 692	-16 360	-16 034	-15 725	-15 725
Skatt på kraftanlegg og overføringslinjer	0	0	-900	-1 800	-2 700	-3 600
Sum sentrale inntekter	-1 722 895	-1 701 469	-1 717 829	-1 726 753	-1 727 368	-1 724 302

Rammetilskuddet blir lavere enn hva vi hadde forutsatt høsten 2023 for årene fra 2025 og videre. Dekning av økte demografikostnader slo dårlig ut for Stjørdal i regjeringens forslag for statsbudsjett 2025 (kommuneproposisjonen) som kom 14.mai. For å dekke noe av bortfallet av sentrale inntekter foreslås det å innføre skatt på kraftanlegg og kraftnett. 1 promille første året og den kan maksimalt økes med 1 promille per år. For innføring i 2025 må skatten skrives ut før 1.juni. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1975-06-06-29>. Skatten kan økes til 7 promille. Basert på dette kan et anslag på varig inntekter knyttet til dette være på 6,3 mill (2024-kroner).

Forslag rammeendringer

Rammeendringer	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Barnehage	8 000	8 000	8 000	8 000
Ressurskrevende brukere	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Bortfall inntekter St.olavs	5 000	5 000	5 000	5 000
Forskyvning journalsystem (EPJ)	-5 000	-1 500	0	0
Sammenslåing Forradal oppvekstsenter og Hegra	-1 165	-2 779	-2 317	-2 429
Sammenslåing Lånke og Elvran skole og SFO	-1 315	-3 105	-2 562	-2 562
Basishall utsatt	1 000	1 000	1 000	1 000
Økte kommunale avgifter (kap.kost)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
SUM rammeendringer Drift	-13 480	-13 384	-10 879	-10 991

Barnehage

Rammen må økes med 8 mill årlig for å dekke kostnader til ikke-rettighetsbarn. Over tid har vi ikke klart å finne rom for å øke barnehagerammen for å dekke inn at barnehager tar inn «ikke-rettighetsbarn».

Ressurskrevende brukere

Etter regnskapsavleggelsen i 2023 så ser vi at vi har et større grunnlag for å få dekt kostnader for ressurskrevende brukere. Økningen tilsier 20 mill i økte refusjoner. Imidlertid endres finansieringen fra 2025 slik at vi legger et beløp noe lavere.

Bortfall inntekter St.Olavs

Stjørdal kommune har hatt en avtale med St. Olavs hospital, hvor kommunen selger senger til helseforetaket. Denne avtalen har nå blitt reforhandlet, noe som har resultert i at avtalen videreføres i et mindre omfang enn tidligere. Dette medfører et årlig inntektsbortfall på 5 mill. for Stjørdal kommune.

Forskyvning innføring nytt pasientjournalsystem (EPJ)

Kostnader til nytt EPJ-system vil først komme for fullt i 2027.

Sammenslåing Forradal oppvekstsenter og Hegra skole og barnehage

Effekt barnehageområdet: Årlig effekt 0,6 mill

Sammenslå Forradal og Hegra barnehage fra høsten 2025. Her er den økonomiske reduksjonen for sektor barnehage en reduksjon på enhetsleder/styrer i 0,35 årsverk. Lønnskostnadene til øvrig personell og drift gjennom sektor barnehage vil følge med barna til ny barnehage. Tiltaket vil påvirke driftstilskuddet til private ordinære barnehager i 2027 og 2028, da det er to år gamle regnskap som er grunnlaget for driftstilskuddet.

Tiltaket forutsetter at det er kapasitet i andre barnehager. Det er Stjørdal kommune som er søkekrets. Foreldre/foresatte med barn i Forradal barnehage søker barnehageplass gjennom Vigilo ved samordnet hovedopptak. Barn med barnehageplass i Forradal barnehage har første prioritet i samordnet hovedopptak for høsten 2025. Virkning fra tidligst 15.august 2025. Det må være en god omstillingsprosess rundt enhetsleder/styrer, i samarbeid med HR.

Effekt skoleområdet: Årlig effekt 1,5 mill

Avvikle skole og SFO-tilbud ved Forradal oppvekstsenter og innlemme elevene som går der i dag, ved Hegra barneskole. Det legges til grunn en besparelse på 2,8 årsverk.

Økt skoleskyss er beregnet til kr 137 881,-. I dag er det 12 elever med skyss. Ved samlokalisering er det 23 elever som antas å ha skoleskyss.

Effekt bygg og renhold: Årlig effekt 0,8 mill

For enhetene Bygg og Renhold så betyr det å stenge ned bygget og kjøre på minimum energi i påvente av hva man skal gjøre med bygget. Synliggjort innsparing forutsetter at bygget stenges ned helt og at det ikke brukes. Energikostnader må påregnes, men kun for å holde bygget frostfritt for å unngå skader. Byggene bør snarest mulig selges eller avhendes slik at driftskostnadene elimineres. Gjør oppmerksom på at annen bruk vil medføre økte driftskostnader.

Effekter IT/lisenser: Årlig effekt 0,1 mill

Effekt finans/felles: Årlig redusert rammetilskudd 0,5 mill (gitt dagens regjering)

Fra 2027 vil en miste årlig grunnskoletilskudd (dagens sats er 543 tusen).

Det er ikke forutsatt en eventuelt gevinst/tap ved avhendelse eller alternativ bruk. Det er ikke regnet på varige effekter av redusert behov for fremtidige investeringer/renovasjoner knyttet til bygget.

Sammenslåing Elvran og Lånke skole/SFO

Effekt skoleområdet: Årlig effekt 2,2 mill

Avvikle skole og SFO-tilbud ved Elvran skole og innlemme elevene som går der i dag, ved Lånke skole. Eventuelle mindre tilpasninger av bygningsmassen ved Lånke skole, er ikke kostnadsberegnet. Det legges til grunn en besparelse på 1,9 årsverk.

Økt skoleskyss er beregnet til kr 279 365,-. I dag er det 27 elever med skyss. Ved samlokalisering er det antatt at det er 38 elever som må ha skoleskyss.

Effekt bygg og renhold: Årlig effekt 0,8 mill

For enhetene Bygg og Renhold så betyr det å stenge ned bygget og kjøre på minimum energi i påvente av hva man skal gjøre med bygget. Synliggjort innsparing forutsetter at bygget stenges ned helt og at det ikke brukes. Energikostnader må påregnes, men kun for å holde bygget frostfritt for å unngå skader. Byggene bør snarest mulig selges eller avhendes slik at driftskostnadene elimineres. Gjør oppmerksom på at annen bruk vil medføre økte driftskostnader.

Effekter IT/lisenser: Årlig effekt 0,2 mill

Effekt finans/felles: Årlig redusert rammetilskudd 0,5 mill (gitt dagens regjering)

Fra 2027 vil en miste årlig grunnskoletilskudd (dagens sats er 543 tusen).

Det er ikke forutsatt en eventuelt gevinst/tap ved avhendelse eller alternativ bruk. Det er ikke regnet på varige effekter av redusert behov for fremtidige investeringer/renovasjoner knyttet til bygget. Dette ville ha medført fremtidige låneopptak som igjen har gitt både renter og avdragskostnader.

Basishall utsatt

Basishall er ikke bygd. Det er fra 2025 lagt til grunn en årlig utleieinntekt på 1,3 mill og årlige FDV-kostnader på 0,3 mill. Nettoen på 1 mill må tilbakeføres til budsjettammen for Samfunn. Denne budsjettforutsetning ble vedtatt i forbindelse med budsjett og økonomiplan 2020-2023.

Økte kommunale avgifter

Negative fond og økte renter gjør at vi kan øke de kommunale avgiftene med omtrent 5 mill årlig. Dette føres som et rammetrekk hos Samfunn som sitter på inntektene fra kommunale avgifter.

Forslag endringer finansutgifter og inntekter

Økte renteutgifter som følge av økt rente og noe høyere lånegjeld er beregnet til 18,9 mill i 2025.

Økte renteinntekter er knyttet til startlån og utgjør årlig 6,1 mill. I tillegg er det allerede forutsatt en økning på 5 mill knyttet til økte kommunale avgifter (økt andel kapitalkostnader).

Klimabudsjett

Stjørdal kommune har mål om være en foregangskommune inne klima- og miljøtiltak. Kommunen har satt seg følgende mål for klimagassreduksjon:

I 2030 er de direkte klimagassutslippene i Stjørdal redusert med 50% sammenlignet med referanseåret 2009.

I 2030 er klimafotavtrykket til kommunens virksomhet redusert med 40% sammenlignet med referanseåret 2015

Kommunen har også satt seg mål om å være robust i møte med klimaendringene i 2030. Et endret klima vil ha innvirkning på alle deler av samfunnet, og vil gi endrede forutsetninger for hvordan kommunen planlegges og driftes. Eksempelvis innenfor disse områdene: bygg og anlegg, arealplanlegging, helse, kulturminner og kulturmiljø, natur og friluftsliv, samfunnssikkerhet og beredskap, infrastruktur og samferdsel, landbruk, næringsliv, vann og avløp.

Samlet sett kan klimarisiko knyttet til både klimagassutslipp og klimatilpasning få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens attraktivitet for næringslivet.

Med tanke på naturmangfold har kommune vedtatt å ha en bærekraftig forvaltning av natur- og naturmangfold og uberørt natur, og at store sammenhengende naturområder og økologiske korridorer skal bevares. Kommunedelplan for naturmangfold setter naturmangfoldarbeidet i system. Den skal hjelpe både kommunes politikere, administrasjonen og innbyggerne i å ta bærekraftige, miljøvennlige valg, og den skal gi konkrete muligheter til å ta vare på naturmangfoldet.

For at kommunen skal nå klima- og miljømålene er det avgjørende at kommunen ivaretar klima- og miljøperspektivet i all planlegging og planverk, både på kommuneplannivå, reguleringsnivå, og i enkeltutredninger. Arbeid med klima- og miljø krever samarbeides på tvers i kommuneorganisasjonen, og med innbyggere, næringsliv, forskning og utdanning og myndighetene.

Kommunen har en nøkkelrolle i å fremme en klima- og miljøvennlig utvikling av samfunnet. I følgende roller kan kommunen enten være en pådriver eller bremsekloss for utviklingen: Samfunnsutvikler og planmyndighet, myndighetsutøver, innkjøper, eier og drifter, tjenesteyter og nettverksbygger.

Det er flere endrede rammevilkår innen klima og miljø, som vil kreve ressurser i årene som kommer. Her er noen tiltak som foreslås prioritert høyt:

Den 1. januar 2024 trådte skjerpede krav for å vektlegge klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser i kraft. Hovedregelen er nå at klima- og miljøhensyn skal vektles minimum 30 prosent.

Nå og i årene som kommer vil et endret klima kreve ressurser knyttet til drift og vedlikehold av bygningene våre. Dette for å motstå ulike typer av ytre klimapåkjenninger fra nedbør, vind, solstråling, temperatur og flomvann gjennom hele den tilsiktede levetiden. Klimatilpasning bør inkluderes i forvaltning, drift og vedlikehold og utvikling (FDVU) av bygninger, slik at man kan redusere klimarisikoen for byggeiere, næring og samfunnet for øvrig. Lang levetid på bygningene er i seg selv et godt klimatiltak som innebærer systematisk og godt vedlikehold. Stjørdal komme deltar i et prosjekt som ser på klimatilpasning av eksisterende bygningsmasse sammen med Sintef, Overhalla kommune og Trondheim komme.

Status

Klimagassutslipp:

De direkte klimagassutslippene innenfor kommunens grenser er redusert med 15% fra 2009 – 2022.

De største bidragene til direkte utslipp i Stjørdal er veitrafikk (29 %), Jordbruk (27 %), Luftfart (27 %) og annen mobil forbrenning (10 %)

Klimafotavtrykket til kommunens virksomhet har hatt en nedgang på 13 % fra 2015 – 2022.

De største bidragene til virksomhetens klimafotavtrykk er bygg og infrastruktur (36 %), forbruksvarer (25 %), kjøp av tjenester (16 %), energi (16 %), reise og transport (6 %)

Tempoet i utslippskutt bør økes kraftig om vi skal nå våre klimamål for kommunesamfunnet og for virksomheten.

Klimatilpasning:

Klimaet i årene framover vil bli varmere med mer regn, styrtregn, kraftig vind og mindre snø. Stjørdal må også ta høyde for en havstinging på rundt 48 centimeter mot slutten av dette århundre.

Innbyggerne i Stjørdal vil oppleve større endringer enn de fleste steder i landet.

Temperaturøkningen ligger omtrent på snitt i Norge, mens nedbørsøkningen er over snittet i Norge.

Prognoser for klimaendringene i Trøndelag er:

Økt sannsynlighet for: kraftig nedbør, regnsflom, jord- flom- og sørpeskred, stormflo, kraftig vind

Mulig økt sannsynlighet for: tørke, isgang, snøskred og kvikkleireskred

Usikker: steinsprang og stensked, fjellskred

Uendret eller mindre sannsynlighet: snøsmelteflom

Utfordringer/muligheter

Utfordringer og muligheter knyttet til måloppnåelse av klima og miljømål er mange. Hele kommuneorganisasjonen har mulighet til å bidra til måloppnåelse innen sitt ansvarsområde. Utfordringen er å være bevisst sin rolle, og å ha ressurser til å bidra. En klimaplan er under utarbeiding, og vil være et verktøy for dette arbeidet, dersom planen blir forankret i kommunens ledelse.

Offentlig innkjøp bidrar til en betydelig miljøbelastning, og står for 16 prosent av Norges totale klimafotavtrykket. Ved å sette gode, ambisiøse og kunnskapsbaserte miljøkrav i våre anskaffelser har Stjørdal kommune gode mulighet for å redusere sitt klimafotavtrykk. Kommunen har også mulighet til å

gå foran i å etterspørre «nye» produkter og tjenester, og dermed drive fram en teknologiutvikling. Noe som igjen vil kunne føre til utslippsreduksjoner i samfunnet som helhet.

Å sette ambisiøse klima- og miljøkrav krever god dialog med næringslivet, slik at kommunen setter krav som er mulig å imøtekomme, samtidig som at de utfordrer. Det er behov for mer ressurser og god fagkompetanse for å kunne sette krav, følge opp krav, og ha en god dialog med næringslivet. Ved å sette ambisiøse miljøkrav, må kommunen også påberegne at innkjøp av varer og tjenester med grønn profil vil kunne ha en høyere kostnad.

Drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse på en slik måte at den vil være robust i møte med framtidige klimaendringer vil potensielt bidra til redusert risiko, og gi sparte kostnader i framtiden. En kartlegging av hvilke konsekvenser klimaendringene vil kunne ha på eksisterende bygningsmasse vil gi et bilde at hvilke utfordringer kommunen står ovenfor.

Status og rammebetingelser

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Stjørdal 2022	Stjørdal 2023	Malvik	Levanger	Steinkjer	Kostragruppe 09	Trøndelag
Økonomi							
Frie inntekter i kroner per innbygger	63 313	64 753	64 751	66 392	70 160	66 682	66 873
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,8 %	-2,6 %	-1,5 %	-1,1 %	-2,8 %	-0,7 %	0,1 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	106 780	108 909	124 751	141 963	146 506	101 912	110 418
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	98,5 %	93,2 %	130,5 %	130,5 %	122,2 %	99,8 %	103,0 %

Teoretisk innsparingspotensial

Tjeneste	Indikator	Stjørdal	Malvik	Levanger	Steinkjer	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	18 192	17 052	18 452	18 866	Rana	16 322	17 844	24 717	9,3	2,1
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	24 327	24 391	23 345	23 091	Horten	22 672	26 188	24 717	-46,0	-7,7
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	2 856	2 924	3 273	4 478	Horten	1 944	2 718	24 717	3,3	4,7
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	10 866	9 802	11 061	11 384	Lier	9 659	10 710	24 717	3,8	1,4
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	3 711	4 600	3 866	4 809	Nittedal	3 685	4 703	24 717	-24,4	-26,5
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	4 991	6 199	3 765	4 970	Holmestrand	2 681	3 980	24 717	20,8	16,8
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	3 425	2 445	2 552	4 661	Eidsvoll	1 847	2 808	24 717	15,3	18,0
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)	1 171	1 359	484	1 026	Levanger	484	1 067	24 717	2,6	8,9
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	5 317	5 630	5 771	5 570	Horten	3 574	6 011	24 717	-16,4	-12,5
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	933	1 066	1 374	1 564	Stange	593	1 163	24 717	-5,7	-24,7
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	429	20	814	-106	Elverum	-129	286	24 717	3,5	33,3
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	1 871	1 479	1 314	1 509	Horten	445	1 422	24 717	11,1	24,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)	103	-163	176	45	Rana	-2 121	-71	24 717	4,3	168,9
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	615	437	484	671	Horten	435	670	24 717	-1,4	-8,9
Landbruk	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Landbruk (B)	140	236	96	85	Kristiansund	0	144	24 717	-0,2	-3,8

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Befolkningsutvikling

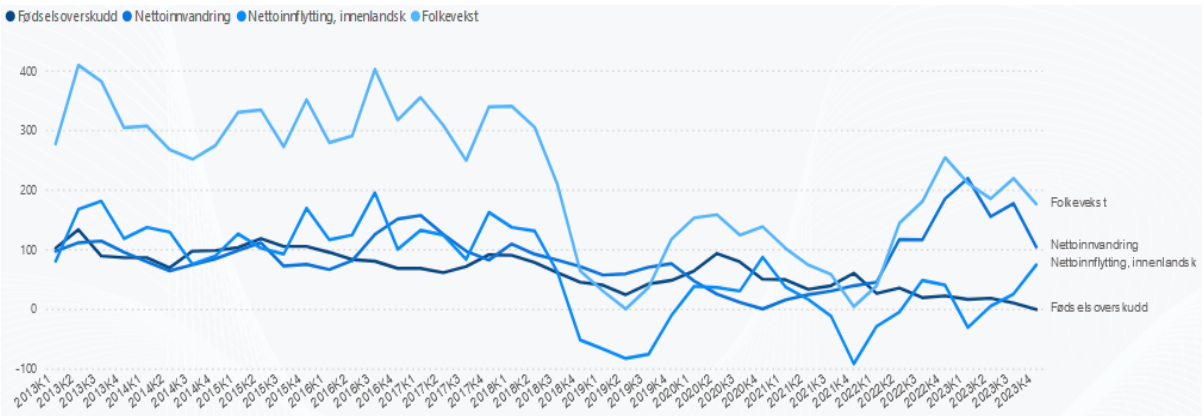
Befolkningsutvikling

Ved inngangen av 2024 var det 24717 innbyggere i Stjørdal. Tabell 1 viser registrert folketall fordelt på aldersintervall for perioden 2010-2022, samt prognose for årene 2023-2050. Prognosen er utarbeidet av Trondheim kommune for Trondheimsregionen. Prognosen viser fortsatt vekst i Stjørdal, selv om veksten avtar i forhold til tidligere år. Det er framskrevet vekst i alle aldersgrupper, unntatt i gruppen 0-19 år. Mer detaljert viser prognosene at det vil være en nedgang i grunnskole-aldersgruppen, fram mot 2060 (Figur 1). Prognosen blir mer usikker jo lengre ut mot 2060 vi kommer, men det er beregnet en tredobling av antall eldre 80+ mot slutten av perioden. Selv om antallet øker i de fleste aldergrupper vil andelen eldre øke kraftig i forhold til andelen unge.

Tabell 1: Registrert folketall (2010-2022) og prognoser (2023-2050), pr 01.01. Kilde: SSB (statistikk) og Trondheimsregionen (prognose).

	2010	2020	2022	2023	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-19	5988	6045	5941	5939	5871	5689	5639	5733	5834	5883
20-29	2393	2946	2851	2818	2761	2824	2849	2760	2689	2688
30-39	2849	2844	2897	2936	2992	3010	2995	3004	2996	2956
40-66	7461	8370	8421	8537	8587	8857	8917	8838	8882	8963
67-79	1828	2917	3068	3145	3247	3317	3670	4049	4192	4117
80-89	715	839	936	1000	1138	1530	1722	1840	2027	2326
90+	141	184	173	166	180	252	366	529	608	707

Folketallsveksten har tre hovedkomponenter: netto innenlandsk flytting, fødselsoverskudd og nettoinnvandring. Figur 2 viser fordelingen mellom disse fra 2013-2023. Det er netto innvandring og netto innenlandsk flytting som driver folkeveksten i Stjørdal, da fødselsoverskuddet har sunket jevnt over tid.

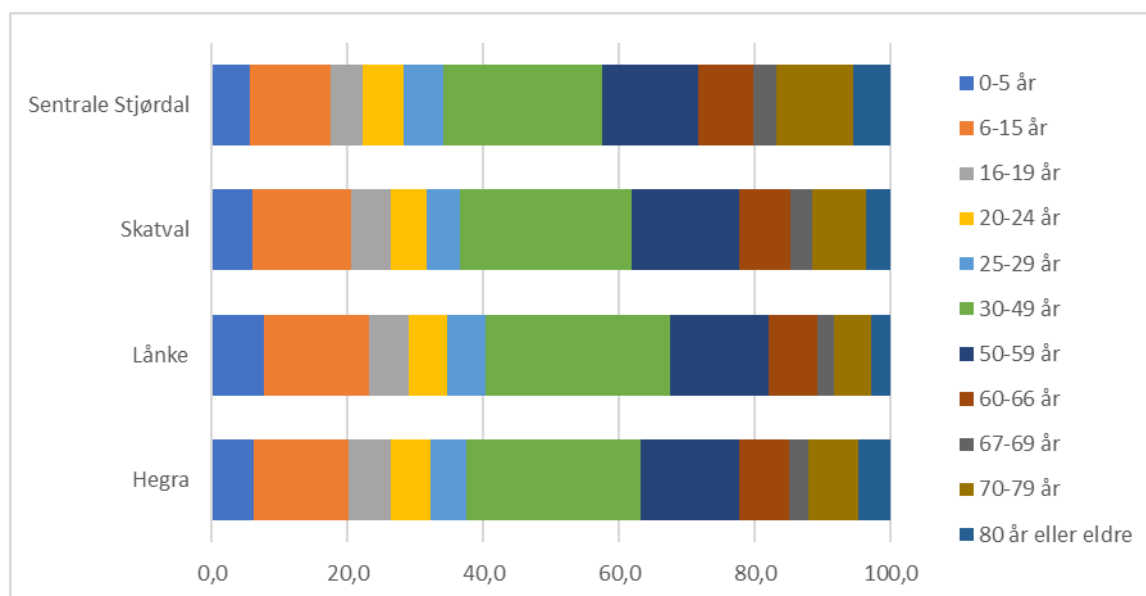

Figur 2: Folkevekst, netto innvandring, netto innenlandsk flytting og fødselsoverskudd i Stjørdal kommune (2013-2023). Kilde: Trondheimsregionen.

Utvikling i kommunedelsentrene

Alle kommunedelene har hatt vekst i de siste 10 årene (Figur 3). Prognosen fra 2023 at denne trenden også vil fortsette (Figur 4). Størst vekst har naturlig nok sentrum med de fire skolekretsene Kvislabakken, Halsen, Haraldreina og Fosslia. Slik vil det også bli framover mot 2060.

Figur 5 viser prosentvis aldersfordeling i de ulike kommunedelsentrene ved inngangen til 2024. Lånke (gjennom Geving) har den største andelen yngre (0-19 år) i kommunen. Det sentrumsnære Stjørdal (gjennom grunnkretsene Sentrum, Værnesmoen og Øian) har den største andelen eldre i kommunen. Eldre bor mer sentralt enn den øvrige del av befolkningen. Delvis forklares dette med hvor bosentra og sykehjem er lokalisert, men mye skyldes også ønske om å bo mer sentralt og i leilighet.

Figur 5: Prosentvis aldersfordeling, fordelt på de ulike kommunedelsentrene, 2023. Kilde: SSB

Boligbygging

I 2024 er det 11235 boliger i Stjørdal, og av disse er 57% eneboliger og 16% boligblokker. Befolkningens boligpreferanser ser ut til å ha endret seg fra enebolig til mer konsentrerte boformer. Prosentandelen som bor i enebolig har gått ned over tid, samtidig som andelen som bor i boligblokk har steget. I

beregningsforutsetninger framover er det lagt til grunn at denne utviklingen vil fortsette og forsterkes. Det har imidlertid vært en økning i antall boliger (bebodde og ubebodde) innenfor alle boligtyper (Tabell 2). Høyest prosentvis økning fra 2015 til 2024 har vært i kategorien «bygning for bofellesskap», fulgt av kategorien boligblokk. Lavest prosentvis økning har vært for kategorien enebolig og «annet».

Tabell 2: Antall boliger i Stjørdal, fordelt på boligtyper, 2015-2024. Kilde: SSB/ Trøndelag i tall

Boliger (bebodde og ubebodde)	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Enebolig	5935	6176	6372	6408	6435	6443	6450
Tomannsbolig	620	678	789	794	798	817	817
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	1227	1429	1575	1588	1594	1610	1633
Boligblokk	1134	1276	1533	1571	1629	1751	1777
Bygning for bofellesskap	125	221	232	233	232	319	315
Andre bygningstyper	227	260	316	312	308	237	243

Igangsatte og ferdigstilte boliger

Boligbyggingen varierer fra år til år avhengig av markedet/etterspørselen som igjen påvirkes av konjunktorene, rente og lånebetingelser etc. Tabell 3 viser igangsatte og ferdigstilte boliger i Stjørdal i fireårsperioder (unntatt 2020-2023, som kun viser 3 år) fra 2000-2023. Perioden 2020-2023 inkluderer ett år mindre enn øvrige bolker, som kan være en medvirkende årsak til at boligbyggingen er en god del lavere enn tidligere perioder.

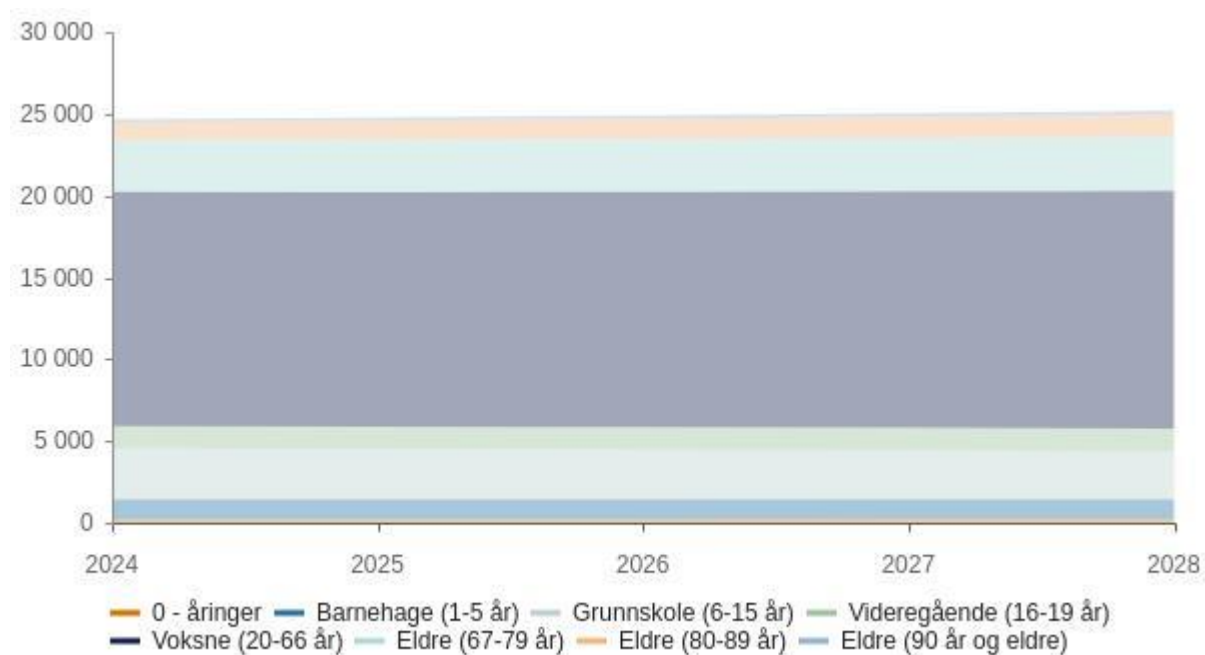
Tabell 3: Ferdigstilte og igangsatte boliger i Stjørdal, delt inn i 3 og 4-årsperioder fra 2000-2023. Kilde: Trøndelag i tall.

Periode	2000-2004	2005-2009	2010-2014	2015-2019	2020-2023
Sum igangsatte	1022	1047	916	733	796
Sum ferdigstilte	859	1157	780	771	504

Planlagte boliger

Gjennom Trondheimsregionsamarbeidet utarbeides det årlig en boligfeltbase for Stjørdal, som grunnlag for bl.a. befolkningsprognoser. I prognosen fra 2023 til 2030 er det planlagt en samlet boligbygging på 143 boliger, og fra 2030 til 2040, 737 boliger. Utviklingen med konsentrert boligbygging, der en større andel bygg består av leiligheter, fortsetter. Endrede bopreferanser, som gjør at flere flytter direkte inn i leilighet, sammen med fristilling av eneboliger ved flytting fra enebolig til leilighet gjør at behovet for eneboligtomter reduseres på sikt.

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028
0 - åringer	229	228	229	232	235
Barnehage (1-5 år)	1 206	1 212	1 222	1 209	1 219
Grunnskole (6-15 år)	3 141	3 095	3 011	2 985	2 926
Videregående (16-19 år)	1 324	1 336	1 383	1 381	1 374
Voksne (20-66 år)	14 336	14 340	14 393	14 449	14 548
Eldre (67-79 år)	3 197	3 247	3 248	3 266	3 285
Eldre (80-89 år)	1 046	1 138	1 230	1 316	1 370
Eldre (90 år og eldre)	183	180	187	196	222
Total	24 662	24 776	24 903	25 034	25 179

Prognose type : Egen prognose - Stjørdal

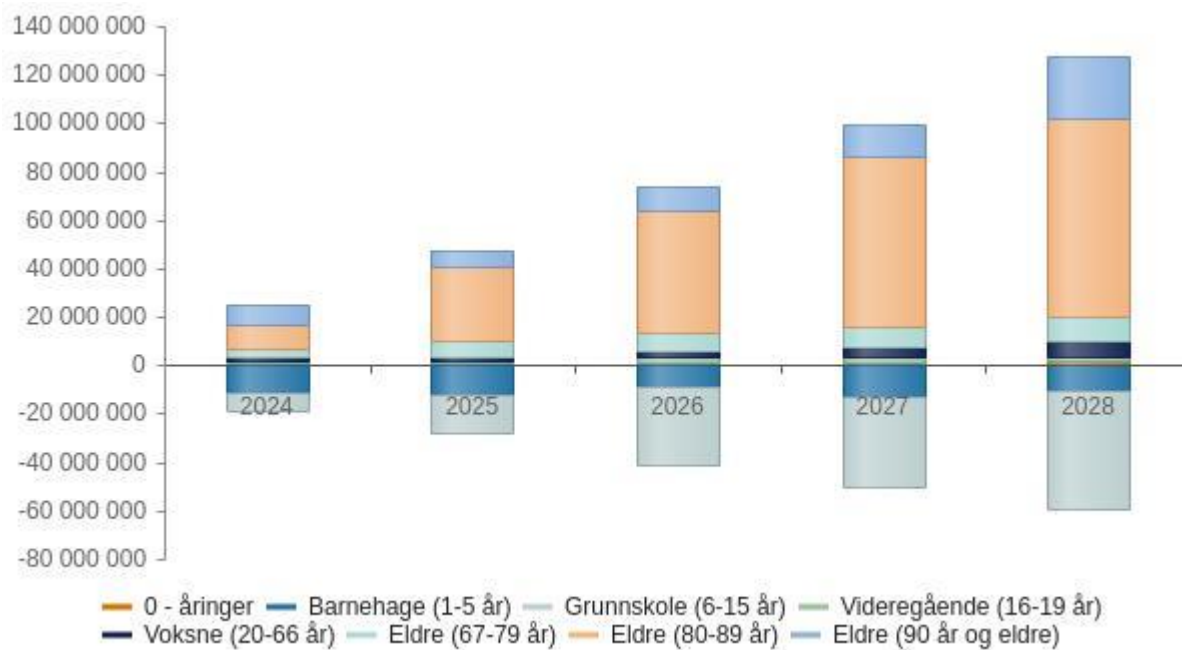
Prognose periode : 4

Prognose type : Egen prognose - Stjørdal

Prognose periode : 4

Demografiutgifter

Økonomiplan for 2025-2028

	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
0 - åringar	1 162 608	-96 884	96 884	290 652	290 652	1 743 912
Barnehage (1-5 år)	-11 591 060	-322 606	2 957 442	-3 790 440	2 234 314	-10 512 350
Grunnskole (6-15 år)	-7 330 314	-8 873 538	-16 203 852	-5 015 478	-11 381 277	-48 804 459
Videregående (16-19 år)	825 302	325 028	1 285 594	-10 694	-232 058	2 193 172
Voksne (20-66 år)	1 260 008	86 282	1 263 472	1 446 357	2 565 914	6 622 033
Eldre (67-79 år)	3 471 884	3 338 350	66 767	1 201 806	1 268 573	9 347 380
Eldre (80-89 år)	10 185 872	20 371 744	20 371 744	19 043 152	11 957 328	81 929 840
Eldre (90 år og eldre)	7 841 471	-1 383 789	3 228 841	4 151 367	11 992 838	25 830 728
Total	5 825 771	13 444 587	13 066 892	17 316 722	18 696 284	68 350 256

Folkehelse

Rammebetingelser

Mange faktorer som har innvirkning på folkehelsen, kan påvirkes i betydelig grad gjennom kommunale virkemidler. For at ansatte og politikere skal kunne utnytte dette handlingsrommet og vurdere helsekonsekvenser av saker, vedtak, planer og tiltak, må vi ha kunnskap om både helsetilstand og faktorer som påvirker helsen til innbyggerne i kommunen.

I Stjørdal forvaltes ressurser som påvirker tilgangen til natur, stillhet, ren luft og rent vann, som igjen har innvirkning på innbyggernes helse. Lokalsamfunnets utforming og tilgjengeligheten til sosiale møteplasser, tettsteder, sentrum, gang- og sykkelveger, bygg og anlegg er viktige faktorer for inkludering, tilhørighet og trivsel. Det samme er mulighetene for aktivitet (arbeid, lek, læring, fritid/rekreasjon) i kommunen. Hvis et barn faller utenfor skoleløpet, vil både individet og kommuneøkonomien bære konsekvensene av dette i svært mange år. Å ha flest mulig innbyggere i arbeid er en av de viktigste enkeltfaktorene både for god helse i befolkningen og en sunn kommuneøkonomi. Arbeid bidrar til økonomisk trygghet, bedre boligstandard, sosiale nettverk, økt handlefrihet, i tillegg til at det gir skatteinntekter til kommunen. Om Stjørdal kommune er bevisst på å utnytte handlingsrommet til å påvirke folkehelsen i en god retning vil vi få en befolkning med bedre helse og livskvalitet. God helse i befolkningen er en av våre viktigste ressurser, både for hver enkelt av oss og for samfunnet.

Status

Styrker i Stjørdalssamfunnet:

- De fleste innbyggerne (unge og voksne) opplever helsa si som god, og andelen som opplever helsa si som dårlig har gått ned
- Stjørdal er en kommune i vekst, med en relativt ung befolkning
- Det er vedvarende lav arbeidsledighet i kommunen
- De fleste barn og unge har gode relasjoner til familie og venner og føler seg trygge i nærmiljøet sitt
- De fleste barn og unge trives på skolene i Stjørdal
- Stjørdal har mange lag og foreninger, og mange innbyggere er aktive i kulturlivet og frivilligheten
- En høy andel ungdommer deltar på organiserte fritidsaktiviteter (gått ned etter pandemien)
- En høy andel ungdomsskoleelever er fysisk aktive eller trener regelmessig
- Stadig nedgang i andelen innbyggere som røyker, og andelen er lav
- Innbyggerne har god tilgang til natur, friluftsliv og ren luft

Utfordringer i Stjørdalssamfunnet:

- Økning i andelen eldre i befolkningen, samtidig som antall fødsler har gått ned over tid
- Det er sosiale ulikheter blant ungdom når det gjelder fullføring av videregående opplæring, deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, opplevelse av fortrolig vennskap, tid brukt foran skjerm og alkoholbruk
- Andelen ungdom og unge voksne med psykiske helseutfordringer er høy og økende

- Andelen innbyggere med fullført videregående skole eller høyere utdanning har gått ned og er lavere enn land og fylke
- Andelen barn, unge og voksne med overvekt/ fedme er høy og økende
- En høy andel kvinner har muskel- og skjelettplager og psykiske helseutfordringer
- Økning i andel personer i yrkesaktiv alder som mottar kommunale tjenester og ytelser (høyere enn land og fylke), samt stor økning i andel barn av sosialhjelpsmottakere
- Andelen elever på laveste mestringsnivå i lesing og regning i Stjørdal er høyere enn andelen for land og fylke, og mange elever rapporterer at de er umotiverte for skolearbeid
- Mange ungdommer er ikke fornøyde med lokalmiljøet (særlig jenter)
- Økning i andel ungdomsskoleelever som har drukket seg fulle og som har brukt cannabis

Ut fra det helhetlige utfordringsbildet, kunnskap om årsakssammenhenger, potensial for forebygging og mulig skadeomfang ved å ikke sette inn tiltak har vi 3 politisk vedtatte satsningsområder for folkehelse i Stjørdal. Disse legges til grunn for den strategiske planleggingen i Stjørdal:

1. Styrke psykisk helse i befolkningen
2. Forebygge frafall i hele utdanningsløpet (barnehage til videregående opplæring), fritidsaktiviteter og i arbeidslivet
3. Helsefremmende oppvekstvilkår og levkår for alle

Utfordringer/ muligheter

I stedet for å ha en egen folkehelseplan er det bestemt at satsningsområdene for folkehelsen skal inngå i alt annet planverk, i all saksbehandling og relevant tiltaksutforming i Stjørdal kommune. Dette for å sikre at alle sektorer og enheter tar ansvar for å styrke folkehelsen innenfor sitt handlingsrom.

Utfordringen for folkehelsearbeidet i kommunen er at ansatte i mange sektorer ikke nødvendigvis ser sin rolle i folkehelsearbeidet, og da utnyttes ikke mulighetene som ligger i handlingsrommet til kommunen godt nok. Det ligger en stor mulighet for å fremme befolkningens helse i å gjøre gode vurderinger av helsekonsekvens når vi skriver saker, vedtak og planer, samt gjennomfører tiltak. I en presset økonomisk situasjon for kommunen blir det spesielt viktig å vurdere konsekvenser for helse til innbyggerne, på kort og lang sikt, når vi kutter i tilbud, tjenester og tiltak.

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Ikke-selvfinansierende

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
VELFERD					
FORSKUTTERING SPILLEMIDLER	200	200	200	200	800
INVESTERINGSMIDLER VELFERD	625	625	625	625	2 500
UTEANLEGG SKOLE OG BARNEHAGE	625	625	625	625	2 500
VELFERD - INVESTERINGSPAKKE IKT	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
Sum VELFERD	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
SAMFUNN					
BERGKUNSTSENTER	10 125	0	0	0	10 125
BRANN/BEREDSKAP UTSTYR	2 188	3 562	1 312	4 938	12 000
BRUKERTILPASNING STOKKAN UNGDOMSSKOLE	0	2 500	15 000	20 000	37 500
EKSTRAORDINÆRT VEDLIKEHOLD BYGG	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
ELEKTRIFISERING AV BILPARK	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
ENØK	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
FASADER, HARALDREINA BARNESKOLE	0	1 000	6 500	0	7 500
FLYTTING OG REMONTERING AV RIGG FRA HALSEN B	2 500	0	0	0	2 500
GATELYS	375	375	375	375	1 500
HANDLINGSPLAN GRØNT	625	625	625	625	2 500
HEGRA BOSENTER - 3 EKSTRA ROM	2 500	0	0	0	2 500
HUSBYVEGEN PARK	5 125	0	0	0	5 125
IKT INFRASTRUKTUR BYGG	625	625	625	625	2 500
INVENTAR OG UTSTYR KIMEN	2 875	1 250	1 250	1 250	6 625
KJØRETØY OG UTSTYR	1 600	1 600	1 600	1 600	6 400
KLIMATILTAK	3 125	3 125	3 125	3 125	12 500
KOMMUNALE VEGER	15 625	16 250	16 250	16 250	64 375
MASKINUTSTYR PARK	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
MILJØPAKKEN	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
MILJØRETTET HELSEVERN - BYGNINGSMESSIGE TILTAK	1 250	1 250	0	1 250	3 750
MINILASTER EL BYGG	0	1 000	0	0	1 000
NY BRANNSTASJON/BLÅLYSHUS	1 875	0	0	0	1 875
NY SENTRUMSBARNEHAGE - MULIGHETSSTUDIE	1 562	0	0	0	1 562
NYTT GULV HEGRAHALLEN	0	0	2 500	0	2 500
RASSIKRINGSTILTAK	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
RIVING OG SIKRING HEGRA	14 375	0	0	0	14 375
TEKNISK OPPGRADERING HALSEN SYKEHEIM	1 250	7 500	6 250	0	15 000
TEKNISKE HJELPEMIDLER RENHOLD	312	312	312	312	1 250
UNIVERSELL UTFORMING BYGG	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
UTBYGGING HALSEN BARNESKOLE	113 244	24 889	0	0	138 134
UTREDNING SYKEHJEMSPLASSE	3 750	0	0	0	3 750
VENTILASJON OG FASADER HALSEN UNGDOMSSKOLE	3 125	5 000	0	0	8 125
Sum SAMFUNN	200 532	83 364	68 225	62 850	414 971
ØKONOMI					
GRAVLUNDER	300	300	300	300	1 200
KIRKER	500	500	500	500	2 000
STJ. ANDEL VARIT INVESTERINGER	6 250	6 250	6 250	6 250	25 000
Sum ØKONOMI	7 050	7 050	7 050	7 050	28 200

Økonomiplan for 2025-2028

Investeringsprosjekter FINANS	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum FINANS	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum	215 282	98 114	82 975	77 600	473 971

Selvfinansierende

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter SAMFUNN	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
AVLØP	30 000	43 000	60 000	45 000	178 000
FEIING OG TILSYN	1 275	150	1 275	150	2 850
HARDBRUKSHUS	0	12 500	0	0	12 500
KJØP AV BILER TIL BILPOOL	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
KJØP AV BOLIGER	20 000	10 500	10 500	10 500	51 500
LILLEMOEN 2	0	47 500	62 500	0	110 000
NÆRINGSAREAL (SELVKOST)	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
VANN	66 000	119 000	93 000	56 000	334 000
Sum SAMFUNN	120 325	235 700	230 325	114 700	701 050
Sum	120 325	235 700	230 325	114 700	701 050

Ikke-selvfinansierende kommentarer

VELFERD

FORSKUTTERING SPILLEMIDLER

Årlig beløp på 0,2 mill. til forskuttering av spillemiddeltiltak videreføres.

INVESTERINGSMIDLER VELFERD

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Årlig beløp på 0,5 mill. til utskifting/fornyning av utstyr innen Velferdsområdet. Beløpet skal også dekke mindre ombygginger/tilpasninger.

UTEANLEGG SKOLE OG BARNEHAGE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Et årlig beløp på 0,5 mill. til generell avsetning for uteanlegg skoler og barnehager. Lovkrav til løsninger og utførelse for uteleker påvirker kostnadene. Behov kartlegges og rulleres årlig. Tiltak som enten kommer via trafiksikkerhetsutvalg, FAU, offentlige krav og behov.

VELFERD - INVESTERINGSPAKKE IKT

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,0 mill.

Årlig beløp på 1,0 mill. til utskifting/fornyning av IKT-utstyr innen velferdsområdet videreføres.

SAMFUNN

BERGKUNSTSENTER

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 8,1 mill. for 2025.

Det vises til statlig bevilgning og vedtak i FSK 26/10-2017 sak 148/17 Formidling av bergkunst i Trøndelag.

Rapport fra forprosjekt ble levert oktober 2023. Proneo er engasjert til prosjektledelse for videre arbeid med mål om realisering i tråd med investeringsbudsjett.

BRANN/BEREDSKAP UTSTYR

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år i perioden er 1,75 mill., 2,85 mill og 1,05 mill. og 3,95 mill.

Brann- og redningstjenesten har utarbeidet en plan for utskifting/fornyning av bilparken. Årlig beløp til diverse utstyr er 0,45 mill. I tillegg er følgende lagt inn:

2025: Utskifting av mannskapsbil (S-1-8) samt ATV

2026: Utskifting av First responder-bil (2,0 mill.) samt Stjørdals andel av ny administrasjonsbil (0,4 mill.)

2027: Stjørdals andel av Forebyggende-bil (0,6 mill.)

2028: Tankbil

Tankbil i 2028 er justert opp med 500 grunnet prisstigning

BRUKERTILPASNING STOKKAN UNGDOMSSKOLE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp i 2026-2028 er hhv. 2,0 mill., 12,0 mill. og 16,0 mill.

Prosjektet omfatter tilpasning til ungdom med nedsatt funksjonsevne. Elevene starter høsten 2028, skolen må være klar før dette.

EKSTRAORDINÆRT VEDLIKEHOLD BYGG

Beløpene inkludert merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,0 mill. Budsjettposten gjelder ekstraordinært vedlikehold bygg, og skal dekke uforutsette tiltak. Årlig beløp foreslås økt fra 1,5 mill. til 2,0 mill. pluss mva.

ELEKTRIFISERING AV BILPARK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,8 mill.

Krav om elbil for stat/kommune. Sum er lav, bør økes for å kunne følge tritt med krav og utvikling.

ENØK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og årlig nettobeløp er 2,0 mill.

Løpende investeringer for å redusere energibehovet i formålsbygg.

FASADER, HARALDREINA BARNESKOLE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp i 2026 og 2027 er hhv. 0,8 og 5,2 mill.

Basert på skolebruksplanen så må det vurderes om skolen er gjenstand for rehabilitering, alternativt hovedombygging. Kostnader er tentative, og kun å anse som et anslag og må prosjekteres nærmere.

FLYTTING OG REMONTERING AV RIGG FRA HALSEN B

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 2,0 mill.

Det må avklares hvor og om rigg skal gjenbrukes. Det koster i tillegg estimert 2 mill. for å montere rigg på ny lokasjon.

GATELYS

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,3 mill.

Årlig avsettes 0,3 mill. til utbedring av gatelys/utskifting av armatur til mer energibesparende løsninger. Tiltakene er oppfølging av hovedplan vei.

HANDLINGSPLAN GRØNT

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,5 mill.

Tiltak som gjenstår i gjeldende handlingsplan grønt er snarveger og mindre tiltak under strand/ kyst og friluftsliv.

HEGRA BOSENTER - 3 EKSTRA ROM

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 2,0 mill.

Det er behov for å ferdigstille tre boenheter ved Hegra bosenter. Dette forutsetter at riving av gamle Hegra B, samt skredsikringen er fullført.

HEGRA U-SKOLE REHABILITERING

Beløpet er knyttet til tippemidler.

HUSBYVEGEN PARK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 4,1 mill.

Husbyvegen park – inkl. Prosjektering/anbud og opparbeidelse grønn lunge med lek og sosialt sted.

IKT INFRASTRUKTUR BYGG

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og årlig nettobeløp er 0,5 mill.

Årlig beløp på 0,5 mill. til utskifting/fornyning av IKT-utstyr innen Velferdsområdet. Løpende oppgradering av IKT-struktur i bygg, inkludert WIFI.

INVENTAR OG UTSTYR KIMEN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,3 mill. i 2025 og 1,0 mill. årlig i perioden 2026-2028.

For å sørge for videreutvikling av biblioteket som kunnskapsarena og møteplass vil det være behov for å investere i nye møbler og utstyr i arealet der Newton tidligere har holdt til. 0,4 mill av beløpet er knyttet til dette prosjektet.

0,7 mill. av beløpet i 2025 er knyttet til nye reoler/bokhyller på biblioteket. Eksisterende hyller og reoler er ikke egnet for oppbevaring av bøker pga. størrelse/tyngde. Med tanke på HMS og ergonomi er det mye belastning på ansatte som kunne blitt unngått. Til tider ikke fremkommelig med rullestol eller barnevogn pga. størrelse. For å tilfredsstille kravene som gir mulighet for meråpent bibliotek må inventaret tilpasses rommet slik at det er fremkommelig. Biblioteket fyller i dag ikke kravene for tilgjengelighetsmerket.

Videre er 1,2 mill. av beløpet i 2025 knyttet til nytt teknisk utstyr i Vektorsalen. Behovet for utskifting av dette skyldes at dagens utstyr ikke tilfredsstiller dagens krav til produksjoner, og/eller at utstyret har overgått normal levetid for slikt utstyr og bør byttes som følge av slitasje. En del av utstyret er allerede ødelagt og er midlertidig dekket opp ved innleie fra eksterne aktører noe som er vesentlig mer kostbart enn å investere i eget utstyr for videre leie. Det må etableres et fast varig system for vedlikehold/utskiftninger som sikrer kvalitet og relevans for kulturhuset i et langsiktig perspektiv

KJØRETØY OG UTSTYR

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,28 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre systematisk utskifting av eldre maskiner og utstyr hos Vei.

KLIMATILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,5 mill.

Klima- og miljøtiltak skal etter hovedregel finansieres gjennom hovedområdenes egne investerings- og driftsbudsjetter. I tillegg foreslås det at det settes av 2,5 mill. til klima- og miljøtiltak årlig. Dette skal være katalyserende midler for omstilling til lavutslippsløsninger, klimatilpasning og ivaretagelse av naturmangfoldet i kommunen.

KOMMUNALE VEGER

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 12,5 mill. i 2025 og 13,0 mill. årlig i resten av planperioden.

Nyanlegg, utbedring kommunale veier og gang/sykkelveier. Det pågår arbeid med tilstandsanalyse av alle kommunale veger, som vil danne grunnlag for investeringsplan i perioden.

MASKINUTSTYR PARK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,2 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre systematisk utskifting av eldre maskiner og utstyr hos Park og idrett.

MILJØPAKKEN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 2,0 mill.

Dette gjelder Byvekstavtalen. Stjørdal kommune har vedtatt å gå inn i byvekstavtale og med den følger en forpliktelse til en egenandel i avtaleperioden på 5 mill. per år sammen med Melhus og Malvik. Fordelt etter folketall slik det fremgår i dag vil dette bli en andel for Stjørdal på 2,2 mill. per år og midlene kan være både driftsmidler og investeringsmidler. Det legges opp til at tiltakene er av investeringsmessig karakter innenfor en ramme på 2,0 mill. per år.

MILJØRETTET HELSEVERN - BYGNINGSMESSIGE TILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og årlig nettobeløp er 1,0 mill.

Tiltak som dukker opp gjennom året via tilsyn eller særskilte behov.

MINILASTER EL BYGG

Beløpet inkludert merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 0,8 mill.

Erstatning for traktor, elektrisk drift skal vurderes ved alle nye behov.

NY BRANNSTASJON/BLÅLYSHUS

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,5 mill.

Værnesregionen Brann- og redningstjeneste jobber nå med ny brannordning og den vil forhåpentligvis bli vedtatt i 2024. Betydningen er at dette er en lovpålagt tjeneste som kommunen skal etablere i hht. Lov og forskrift og analyser.

Planlegging av nytt beredskapshus må komme i gang i denne økonomiplanperioden. Avklaring om eie/leie må skje høsten 2024 med tanke på økonomiplan 2025 - 2028. Det samme gjelder hvilke enheter som skal inn, og en vurdering av endelig plassering.

NY HEGRA SKOLE, NYBYGG/ERVERV

Beløpet er knyttet til tippemidler.

NY SENTRUMSBARNEHAGE - MULIGHETSSTUDIE

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,25 mill.

Mulighetsstudie. Erstatning for Midtheim barnehage, mulighetsstudie ifht behov, plassering etc.

NYTT GULV HEGRAHALLEN

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 2,0 mill.

Levetiden på gulvet i Hegrahallen går ut i 2028. Nytt gulv er påkrevd hvis hallen skal være åpen.

RASSIKRINGSTILTAK

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,0 mill.,

Årlig beløp på 1,0 mill. til ras og erosjonssikring foreslås videreført.

RIVING OG SIKRING HEGRA

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 11,5 mill.

I og med at prosjektet ble utsatt må det gjennomføres ny konkurranse, med sannsynlighet for at nye anbud kan bli høyere. Anslått kostnad, på 11,5 mill.

TEKNISK OPPGRADERING HALSEN SYKEHEIM

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp for 2025-2027 er hhv. 1,0 mill, 6,0 mill. og 5,0 mill.

Teknisk oppgradering iht tilstandsanalyse og konseptfase "nytt Halsen Sykehjem, velferdsprosjekt"
Primært myntet varme og ventilasjon men også IoT/Driftsinnovasjon.

TEKNISKE HJELPEMIDLER RENHOLD

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 0,25 mill.

Årlig beløp for å gjennomføre utskifting av maskiner og utstyr hos Renhold.

UNIVERSELL UTFORMING BYGG

Beløpet inkludert merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og årlig nettobeløp er 1,0 mill.

Dette prosjektet omfatter ulike tiltak knyttet til tilpasninger og universell utforming av bygg. Offentlige krav og behov i form av universell tilpasning av bygg og uteområder. Det foreslås i tillegg å sette av midler til et større brukertilpasningsprosjekt på Stokkan ungdomsskole, med oppstart i 2026. Dette fremgår av prosjektet 12014 [Brukertilpasning Stokkan ungdomsskole](#).

UTBYGGING HALSEN BARNESKOLE

Denne økningen fra tidligere investeringsplan gjelder lønns- og prisvekst. Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp for økningen i 2025 og 2026 er hhv. 4,6 mill. og 1,2 mill.

Kommunestyret vedtok i april i fjor å legge inn LPS fra mars 2022 (da budsjettet for utbyggingen ble vedtatt) til mars 2023 på 22,2 mill. kr ekskl. mva.

LPS fra april 2023 til april 2024 er kr 2 421 508 slik det fremgår av tabellen under.

I kontrakten med Veidekke har vi lagt til grunn en reduksjonsfaktor på 0,85 på LPS. Det vil si at vi betaler 85 % av den egentlige prisstigningen. I tillegg må vi legge inn en prisstigning for byggherrekostnadene (egne timer, offentlige avgifter, løst inventar, kunst mm.).

Lønns- og prisstigningen har nå stabilisert seg, og vi mener at det kan legges til grunn en LPS på i snitt 3,4 % frem til prosjektet er avsluttet. Siste år har LPS økt med 2,8 prosent. Det har vært en sterk nedadgående trend de to siste årene, men det forventes en økning til høsten igjen.

Samlet prisstigning fra april 2023 til prosjektet avsluttes i 2026 vil da bli kr 11 885 137 ekskl. mva.

Fordelingen pr år blir da:

Periode	Sum
April 2023 – april 2024	2 421 508
Mai 2024 – desember 2024	3 646 720
2025	4 595 556
2026	1 221 353
SUM	11 885 137

UTBYGNINGSOMRÅDER

Det er flere næringseiendommer som antas å kunne selges i løpet av planperioden, men det er usikkert hvilke år et slikt salg kan realiseres. De årlige beløpene i planperioden er derfor nokså grove estimat.

UTREDNING SYKEHJEMSPLASSER

Konseptfase nye Halsen sykehjem: Konseptvalgutredningen er en potensielt kostnadskrevende rådgiveroppgave, hvor flere fagområder må involveres. Oppgaven må påbegynnes "nå", som fortsettelse av idé-fasen, mens hovedtyngden av ressursbehovet kommer fra sensommeren og vil pågå til årsskiftet. Deretter starter neste fase av prosjektet, som vil være innledningen til en (sannsynlig) "samspills-konkurranse". Kostnadstall for de etterfølgende fasene er det foreløpig ikke gjort noen anslag for. Det kommer underveis i konseptfasen.

VENTILASJON OG FASADER HALSEN UNGDOMSSKOLE

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp i 2025 og 2026 er hhv. 2,5 og 4,0 mill.

Dårlig ventilasjon i store deler av bygget, samt at fasader mot vest og sør er klar for utskifting.

ØVERLANDS MINDE REHABILITERING

Tippemidler for friidrettsbanen som ble ferdig rehabilitert høsten 2021.

ØKONOMI

GRAVLUNDER

Årlig beløp på 0,3 mill. til Kirkelig fellesråd for gravlunder forslås videreført.

KIRKER

Årlig beløp på 0,5 mill. til Kirkelig fellesråd for kirker forslås videreført.

STJ. ANDEL VARIT INVESTERINGER

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 5,0 mill.

Årlig sum på 5,0 mill. for investeringer på IT foreslås videreført.

FINANS

INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER I SELSKAPER

Beløpet gjelder årlig egenkapitalinnskudd til KLP.

Selvfinansierende kommentarer

SAMFUNN

AVLØP

De største investeringene er utskifting av eldre pumpestasjoner samt nødvendige oppgraderinger/reparasjoner på spillvannsnett. Investeringene er i tråd med hovedplan VA.

FEIING OG TILSYN

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp per år er 1,02 mill. i 2025 og 2027, og 0,12 mill. i 2026 og 2028.

0,12 mill. ligger som en fast årlig sum for utskifting av utstyr for feiervesen. Det er i tillegg lagt inn 0,9 mill. i 2025 og 2027 for utskifting av feierbiler.

HARDBRUKSHUS

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 8,0 mill.

Boliger for mennesker med manglende boevne/bovansker.

KJØP AV BILER TIL BILPOOL

Beløpet inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 1,0 mill.

Beløpet gjelder løpende utskifting av kjøretøy i bilpool.

KJØP AV BOLIGER

Jfr. politisk sak 32/2023 ble bevilgning til kjøp av boliger økt til 30 mill. i 2023. Dette nivået ble opprettholdt i budsjett 2024, men foreslås nedjustert i planperioden.

LILLEMOEN 2

Beløpene inkluderer merverdiavgift (MVA). Kommuner mottar kompensasjon for MVA, og nettobeløp er 38 mill. i 2026 og 50 mill. i 2027.

Totalbeløpet er oppjustert med 5 % for antatt lønns- og prisvekst.

Prosjektet vil tilføre 12 nye omsorgsboliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne (alder 18-30 år), og vil langt på vei imøtegå kommunens behov på dette området. Prosjektet lokaliseres sør for byggetrinn 1 på Gnr 107 Bnr 406 (Øyanveien). Tre av leilighetene i 1. etasje oppføres i en ekstra robust utførelse.

Disse vil eies av kommunen og tjene som kommunale utleieboliger for beboere i den samme brukergruppen, men med et mer midlertidig behov.

Dette vil sikre en fleksibilitet i kommunens boligportefølje som savnes per dags dato. Ved prosjektering

(Fase 1) vil en se til Lillemoen, byggetrinn 1, som beskrives som en ubetinget suksess av beboere, pårørende og ansatte. Etter endt prosjektering vil prosjektets rammer med tilhørende kostandskalkyle fremlegges i en egen politisk sak, trolig medio 2026. Bygging igangsettes først når en har politisk vedtak i saken (ref. målpris i samspillsmodellen).

Som innstillingen i politisk sak 111/2023 «Lillemoen omsorgsboliger, byggetrinn 2» skal «Endelige driftsutgifter legges frem som en del av politisk sak før igangsetting/bygging».

Det er estimert årlige driftsutgifter på 16,8 mill. med fratrekk for økt tilskudd særlig ressurskrevende tjenester. Dette er ikke beregnet enda, men vil trolig utgjøre flere millioner.

NÆRINGSAREAL (SELVKOST)

Stjørdal har de siste årene solgt betydelig næringsareal. Det er viktig også å ha fokus på opparbeidelse av nye områder og ikke bare på salg. Opparbeidelse og salg av næringsareal skal være selvfinansierende for kommunen. I realiteten blir det alltid en periode hvor kommunen må forskuttede erverv og utbygging. Disse kostnadene vil belaste kommunens likviditet. Det er avsatt en årlig sum på 1,8 mill. til erverv og utbygging av næringsareal.

UTBYGGINGSOMRÅDER BOLIG

Dette omfatter salg av boligtomter. Budsjetterte inntekter skriver seg fra forventede salg av boligtomter i Geving og Skårrån (Hegra).

VANN

Inkluderer forprosjekt og forundersøkelser for reservevann fra Ausetvatnet, det største pådraget her vil komme i 2029. Utgifter til reservevann-utbygging i økonomiplanperioden 2025-2028 er hhv. 5,0 mill., 1,0 mill., 9,0 mill. og 9,0 mill. De største investeringene ellers er ny hovedvannledning Leren-Stjørdalselva, ny råvannsledning fra Lauvvatnet samt nye høydebasseng på Hjelset og Skatval.

Investeringene er i tråd med hovedplan VA

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	329 607	327 814	307 300	186 300
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum finansieringsbehov	335 607	333 814	313 300	192 300
Kompensasjon for merverdiavgift	-41 611	-30 703	-28 400	-14 600
Tilskudd fra andre	-6 900	-600	0	0
Salg av varige driftsmidler	-26 300	-25 000	-25 000	-25 000
Bruk av lån	-260 796	-277 511	-259 900	-152 700
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Sum finansiering	-335 607	-333 814	-313 300	-192 300
Sum finansieringsbehov	335 607	333 814	313 300	192 300
Sum finansiering	-335 607	-333 814	-313 300	-192 300
Udekket finansiering	0	0	0	0

Finansiering beskrivelse

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	329 607	327 814	307 300	186 300
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 000	5 000	5 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	335 607	333 814	313 300	192 300
Kompensasjon for merverdiavgift	-41 611	-30 703	-28 400	-14 600
Tilskudd fra andre	-6 900	-600	0	0
Salg av varige driftsmidler	-26 300	-25 000	-25 000	-25 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-260 796	-277 511	-259 900	-152 700
Sum investeringsinntekter	-335 607	-333 814	-313 300	-192 300
Videreutlån	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-858 109	-915 220	-880 829	-880 715	-880 739	-880 773
Inntekts- og formuesskatt	-741 981	-769 557	-819 740	-828 204	-828 204	-828 204
Andre generelle driftsinntekter	-122 805	-16 692	-16 360	-16 034	-15 725	-15 725
Skatt på kraftanlegg og overføringslinjer	0	0	-900	-1 800	-2 700	-3 600
Sum sentrale inntekter	-1 722 895	-1 701 469	-1 717 829	-1 726 753	-1 727 368	-1 728 302

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
KOMMUNEDIREKTØR OG KD'S RESSURSTEAM	14 592	10 403	10 403	10 403	10 403	10 403
VELFERD	1 413 919	1 287 999	1 272 009	1 269 904	1 271 323	1 271 211
SAMFUNN	179 720	140 632	133 116	130 056	130 244	130 244
ØKONOMI	75 775	79 714	80 188	80 042	80 042	80 042
POLITISK	11 990	10 447	11 617	10 447	11 617	11 617
FINANS	-63 583	31 482	32 800	32 800	33 886	33 886
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 632 412	1 560 678	1 540 132	1 533 651	1 537 514	1 537 402

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap		Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Renteinntekter	-2 284	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250
Utbytter	-14 618	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-22 074	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800	-2 800
Renteutgifter	131 096	140 779	142 600	136 000	128 243	122 943
Avdrag på lån	82 817	88 168	88 473	97 023	97 510	97 510
Renter bankinnskudd	-23 015	-7 400	-7 400	-7 400	-7 400	-7 400
Renter startlån	-14 092	-21 000	-25 000	-27 000	-28 000	-28 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	137 830	179 197	176 923	176 473	167 803	162 503
Finansutgifter i tjenesteområdene	9 618	-4 948	-623	-623	-623	-623
Totale finansutgifter	147 448	174 249	176 300	175 850	167 180	161 880

Disponering av driftsrammen

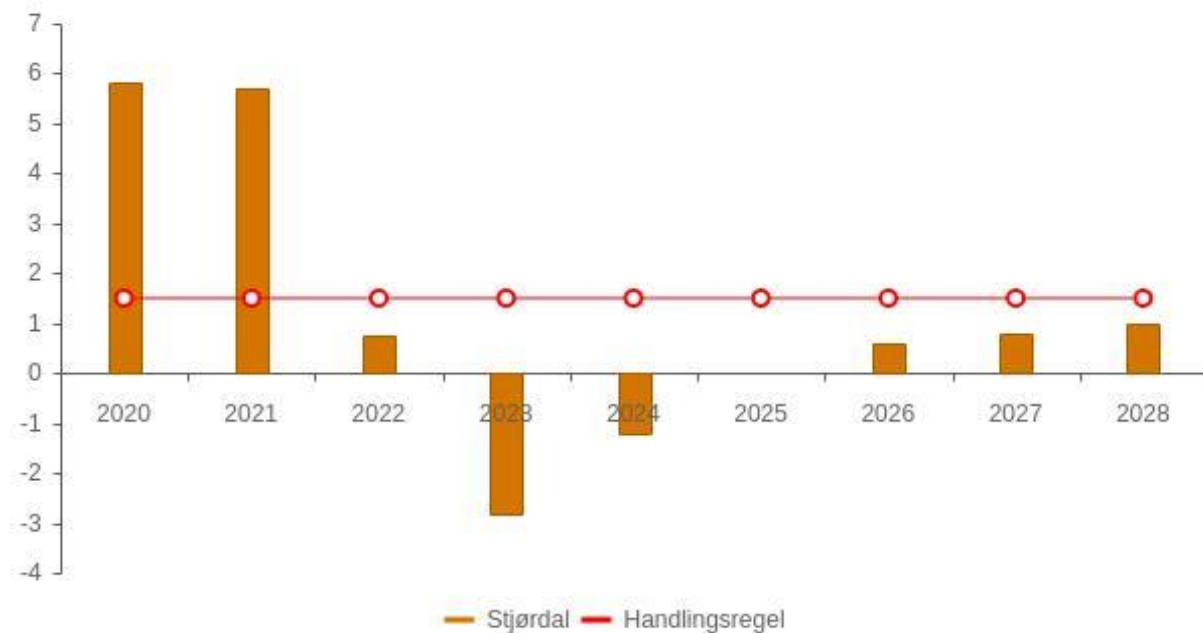
Oversikt Drift

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Årsprognose 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Sentrale inntekter						
Rammetilskudd	-858 109	-915 220	-880 829	-880 715	-880 739	-880 773
Innteks- og formuesskatt	-741 981	-769 557	-819 740	-828 204	-828 204	-828 204
Andre generelle driftsinntekter	-122 805	-16 692	-16 360	-16 034	-15 725	-15 725
Skatt på kraftanlegg og overføringslinjer	0	0	-900	-1 800	-2 700	-3 600
Sum sentrale inntekter	-1 722 895	-1 701 469	-1 717 829	-1 726 753	-1 727 368	-1 728 302
Driftsutgifter per tjenesteområde						
KOMMUNEDIREKTØR OG KD'S RESSURSTEAM	14 592	10 403	10 403	10 403	10 403	10 403
VELFERD	1 413 919	1 287 999	1 272 009	1 269 904	1 271 323	1 271 211
SAMFUNN	179 720	140 632	133 116	130 056	130 244	130 244
ØKONOMI	75 775	79 714	80 188	80 042	80 042	80 042
POLITISK	11 990	10 447	11 617	10 447	11 617	11 617
FINANS	-63 583	31 482	32 800	32 800	33 886	33 886
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 632 412	1 560 678	1 540 132	1 533 651	1 537 514	1 537 402
Korr. finansutgifter i tjenesteområdene	-9 618	4 948	623	623	623	623
Korr. avsetninger og årsoppj i tj.omr	31 119	1 000	0	0	0	0
Korr. motpost avskrivninger i tjenesteområde	144 503	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Brutto resultat (KOSTRA)	75 521	5 156	-37 074	-52 479	-49 231	-50 277
Netto finansutgifter og inntekter						
Renteinntekter	-2 284	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250
Utbytter	-14 618	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-22 074	-1 600	-2 000	-2 400	-2 800	-2 800
Renteutgifter	131 096	140 779	142 600	136 000	128 243	122 943
Avdrag på lån	82 817	88 168	88 473	97 023	97 510	97 510
Renter bankinnskudd	-23 015	-7 400	-7 400	-7 400	-7 400	-7 400
Renter startlån	-14 092	-21 000	-25 000	-27 000	-28 000	-28 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	137 830	179 197	176 923	176 473	167 803	162 503
Finansutgifter i tjenesteområdene	9 618	-4 948	-623	-623	-623	-623
Totale finansutgifter	147 448	174 249	176 300	175 850	167 180	161 880
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	-144 503	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto resultat (KOSTRA)	78 467	39 406	-774	-16 629	-22 051	-28 397
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner						
Avsetninger til bundne driftsfond	31 413	15 767	15 000	15 000	15 000	15 000
Bruk av bundne driftsfond	-23 151	-7 811	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Bruk av disposisjonsfond	-55 610	-34 211	-11 227	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	4 628	10 050	16 397
Netto avsetninger	-47 348	-26 256	774	16 629	22 051	28 396
Netto avs og årsoppgj i tjområdene	-31 119	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	-78 467	-26 256	774	16 629	22 051	28 396
Årsoverskudd (-)/Årsunderskudd (+)	0	12 150	0	0	0	0

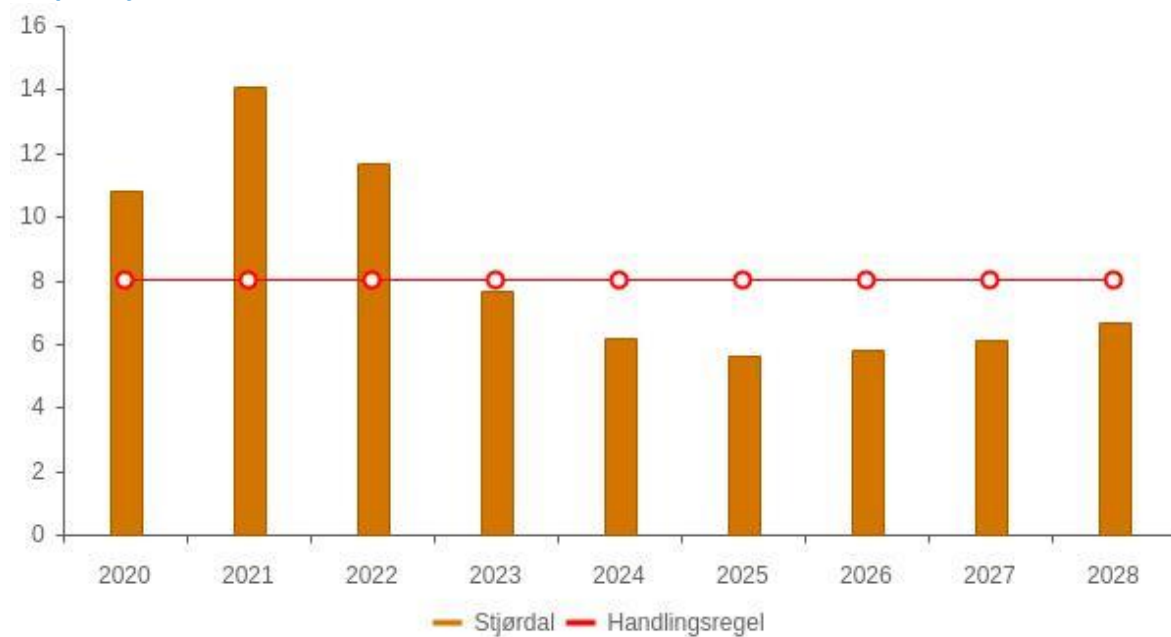
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Stjørdal	5,8 %	5,7 %	0,8 %	-2,8 %	-1,2 %	0,0 %	0,6 %	0,8 %	1,0 %
Handlingsregel	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Stjørdal	10,8 %	14,1 %	11,7 %	7,6 %	6,2 %	5,6 %	5,8 %	6,1 %	6,7 %
Handlingsregel	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	-2 759 066	-2 837 336	-2 848 260	-2 847 789	-2 848 724
Sum utgifter	2 750 784	2 798 513	2 794 032	2 796 809	2 796 697
Brutto resultat	-8 282	-38 824	-54 229	-50 981	-52 027
Netto finansutgifter og inntekter	173 399	178 050	177 600	168 930	163 630
Motpost avskrivninger	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Netto resultat	25 117	-774	-16 629	-22 051	-28 397
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-25 117	774	16 629	22 051	28 396
Årsresultat	0	-0	-0	-0	-0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-0,9 %	0,0 %	0,6 %	0,8 %	1,0 %

Kommunens tjenesteområder

KOMMUNEDIREKTØR OG KD'S RESSURSTEAM

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	11 772	9 989	8 451	8 451	8 451	8 322
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 016	953	982	982	982	953
Overføringsutgifter	556	826	996	996	996	826
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	15 344	11 767	10 428	10 428	10 428	10 100
Driftsinntekter						
Refusjoner	-752	-26	-26	-26	-26	-26
Sum Driftsinntekter	-752	-26	-26	-26	-26	-26
Sum	14 592	11 741	10 403	10 403	10 403	10 075

VELFERD

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	1 288 122	1 245 449	1 274 162	1 271 814	1 273 233	1 227 954
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	333 624	313 409	312 782	312 782	312 782	317 109
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	282 759	255 499	280 769	280 769	280 769	267 999
Overføringsutgifter	109 681	94 643	79 292	79 292	79 292	93 558
Finansutgifter	6 213	100	-300	-300	-300	100
Sum Driftsutgifter	2 020 400	1 909 100	1 946 706	1 944 358	1 945 777	1 906 720
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-272 819	-263 291	-294 807	-294 807	-294 807	-258 090
Refusjoner	-324 338	-259 164	-267 274	-267 274	-267 274	-268 952
Overføringsinntekter	-3 238	-112 040	-112 440	-112 440	-112 440	-112 040
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-9 310	-350	-350	-350	-350	-350
Sum Driftsinntekter	-609 705	-634 845	-674 871	-674 871	-674 871	-639 432
Sum	1 410 695	1 274 255	1 271 835	1 269 487	1 270 906	1 267 288

KOMMUNALSJEF VELFERD OG FAGSTAB

Endringer i rammebetingelser

Velferd står ovenfor to sentrale utfordringer; den demografiske endringen, med flere eldre enn barn og rekrutteringsutfordringer i skole og helsetjenestene. Den demografiske endringen krever tilpasninger i helsetjenester og boligtilbud. Disse utfordringene krever tverrfaglig samarbeid og innovative tilnærminger for å sikre trivsel og utvikling for alle ansatte og innbyggerne.

Samfunnsplan og budsjettvedtak setter tydelige mål for hva vi skal prioritere opp imot at vi skal gi tjenester innenfor den vedtatte økonomiske ramme. Å tilpasse seg den økonomiske ramme har vært utfordrende oppgave, da dette har satt det faglige skjønnet under press.

For å minske presset ser hver sektor på hvilke kjerneoppgaver må utføres, strukturendringer til større enheter og hva kan gjøres av andre. De andre kan være pårørende, frivillige lag og organisasjoner.

Status

Velferd består av sektorene Barnehage, Grunnskole med SFO, Forebygging og mestring, Bolig, arbeid og kvalifisering, Hjemmetjenesten, Helse og omsorg og rådgivere. Velferd har for høyt tjenestenivå sett opp imot de økonomiske rammer. Dette utfordrer lovkravene og forsvarligheten hver dag.

Velferd jobber etter prinsippet «Sammen om å få det til». Dette betyr at vi må samordne tjenestene. Det jobbes med en velferdsplan, som ferdigstilles i løpet av 2024. Alle sektorer skal starte opp med enge sektorplaner. Skoleplan skal ferdigstilles september 2024. Forebyggende plan setter tydelige krav til våre

tjenester for barn og unge skal jobbe forebyggende, som gir rett hjelp til rett tid. Planen gir tydelige føringer i at innbyggerne skal ha lik tilgang på kompetanse og hjelp uavhengig av hvor de bor i kommunen. Hjelpen skal gis nærmest mulig innbyggeren og vi bruker LEON prinsippet (hjelp tilbys på lavest effektive omsorgsnivå). Innbyggerne skal få den rette hjelpen til rett tid, med mål om at innbyggerne blir sterk nok til å klare seg selv. Vi har implementert handlingsveilederen for barn og unge, slik at de får rett hjelp til rett tid.

Det er mange som søker bistand av Stjørdal kommune, hver søknad krever en tverrfaglig saksbehandling. Vi har høy andel spesialundervisning og mange henvendelser på helse og omsorgstjenester.

Stjørdal kommune skal legge til rette at alle opplever trygghet, mestring og tilhørighet. Dette forutsetter at vi har gode forebyggende tilbud til våre innbyggere innen kultur, aktivitet og idrett. Tjenestetilbudene skal være rimelige, synlige, oversiktlige og samordnet. Innhold i hverdagen skaper god psykisk helse og hindrer utenforskap. Dette gjør at vi utsetter og minsker søknader om kommunale tjenester.

Vi skal bygge by i sentrum, men det er viktig at det legges til rette for at de som bor i våre lokalsamfunn får tilgang til de samme tjenestene. Slik at det er kollektivt lett å komme seg inn til byen vår. Pr nå er dette utfordrende for mange. Det å bygge by i sentrum skaper behov for en større sentrums barnehage og en styrket hjemmetjeneste.

Vi skal ha gode funksjonelle læringsarena og omsorgsgivelser. Vi jobber for å ha et godt tverrfaglig lag rundt barnet, eleven, brukeren og innbyggerne. Vi må se på samlokalisering av helsetjenestene nytt "sykehjem", bosentre og større skoleenheter. Dette for å klare våre lovkrav og ha kvalifisert og tverrfaglig bemanning på plass til enhver tid, innenfor de gitte økonomiske rammer.

Velferd har fokus på FNs bærekraftsmål og er med i et prosjekt barnekonvensjon. Det setter fokus på at barn og unge har rett til å delta og påvirke beslutninger som angår dem. Dette inkluderer også de med funksjonsnedsettelse, som har krav på tilrettelagte boliger i samsvar med konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Lillemoveien 2 ble utsatt og dette utfordrer våre tjenester nå. Unge med funksjonsnedsettelse skal ha like muligheter til å leve selvstendige liv og ikke bo sammen med sine foreldre inn i sitt voksne liv.

Utfordringer og muligheter

Muligheter;

Sektorene har beskrevet mange tiltak som ønskes eller planlegges framover, med sikte på å lette på behov og forventninger til tjenestene i velferdsområdet.

- Delta i TØRN prosjektet her gjøres det forsøk med nye arbeids og organisasjonsformer i helse og omsorgstjenestene. Dette skal bidra til at vi øker heltidsandelen og flere ansatte med helsefaglig kompetanse og det vil bli sett på oppgavedeling/glidning mellom fagfeltene
- Vi jobber etter metoden «hodebra», som har som mål å øke helsekompetansen og inspirere flere til å gjøre gode valg for egen psykisk helse.
- Bedre det tverrfaglige samarbeidet gjennom felles planer Velferd 2040, egne sektorplaner og forebyggende plan. Ha fokus på vår visjon "Sammen om å få det til" gjennom medvirkning" og godt tverrfaglig samarbeid
- Helsefellesskapet jobber med bedre pasientforløp sammen med kommunene. Skaper felles forståelse for at innbyggerne skal reise rett hjem fra et sykehusopphold. Mindre overliggere og press på institusjonsplasser.
- Økt samarbeid med utdanningsinstitusjonene. Prosjektet samfunnskontrakten er formålet med fullføring av den videregående skole med et fagbrev.
- Tjenesteomfang spesialundervisning ned på minimum nasjonalt nivå. Ny opplæringslov gir PPT utvidet mandat; PPT skal bistå skolene i det forebyggende arbeidet. Det fordrer at PPT er mer tilgjengelig for skolene, bla. med økt tilstedeværelse. Skoler med få elever vil ha mindre tilstedeværelse, enn skoler med mange elever.
- Helse og Omsorgstjenester ned med 20 %. Medisinsk og juridisk kompetanse har blitt viktige rådgivere til saksbehandlerne, som skal behandle og prioritere sammensatte søknader. Slik at våre innbyggere får riktig tjeneste til rett tid.
- Samlokalisere skole og helseenheter - muliggjør hyppigere tverrfaglig tilstedeværelse (skolehelsetjeneste, PPT, medisinsk og sosialfaglig kompetanse)

Utfordringer ;

Velferdsområdet står sentralt i kommunens folkehelsearbeid. Det beste for folk, og på sikt kostnadseffektivt, er innsatsen vi gjør på "grønt nivå". Det universelle forebyggende arbeidet skal redusere forekomst av helsesvikt i alle deler av befolkningen, og i tillegg redusere utvikling av omsorgssvikt eller kriminalitet blant barn og unge. Særlig Sektor grunnskole viser til at grunnbemanning ikke når normen i flere skoler per i dag. Ansatte i skolen har oppgaver i det personstyrkende universelle arbeidet på "grønt nivå" - samtidig med selve undervisningen. Det er viktig å følge med at dette ikke forvitrer.

I alle sektorene ser vi økende utfordringer med å dekke rettigheter hos brukere og tjenestemottakere. Det har dukket opp flere særlig ressurskrevende situasjoner med helt klare plikter som kommunens tjenester må håndtere (på "rødt nivå") i Sektor forebyggende og mestring og Sektor helse og omsorg. Vi ser også mange situasjoner med behov for å sette inn tiltak for å stoppe en uheldig utvikling (på "gult nivå"), der risiko er avdekket. Momenter som vi må jobbe med:

- Helsefellesskapet med sykehusene må skape gode løsninger for at innbyggere reiser direkte hjem. Vi forventer økt press på hjemmetjenesten
- Journalsystem som effektivt bidrar til at vi får rett hjelp til rett tid, god samhandling og støtter inkludering av alle parter.

Økonomiplan for 2025-2028

- Vi må jobbe med å minske forventningsgapet. Innbyggeren skal klare seg lengst mulig selv og kommunen må bistå de som har størst behov for hjelp.
- Forvaltningspraksisen skal stå i samsvar med våre rammer vi har til enhver tid. Vi skal vurdere enhver sak om den kan gjøres av familie, frivillige eller settes ut privat.
- Små enheter utfordrer mulighetene for å sikre den tverrfaglige kompetansen “Laget rundt eleven/ brukerne/ansatte”

BARNEHAGE

Endringer i rammebetingelser

Sektor barnehage består av to oppvekstsenter (barnehage, barneskole og SFO) og åtte ordinære kommunale barnehager. I tillegg er det i Stjørdal 12 ordinære private barnehager og tre private Familiebarnehager. Nedgang i barnetall i kommunen gir overkapasitet på barnehageplasser. Overkapasitet på antall barnehageplasser i kommunen, er en økonomisk og budsjettmessig utfordring.

Lov om Barnehager med forskrift (Rammeplan for barnehager), regulerer rammebetingelsene for sektoren. De regulerer bla. krav til innhold, regulerer bemanningsnorm, kompetansekrav, organisering og finansiering. I februar 2024 var det høringsfrist på ny barnehagelov, og vedtatte endringer i loven vil komme til august 2024 og august 2025.

Status

Prognoser viser endringer at barnetallet i kommunen er nedadgående, men vil flate ut i 2026/2027. Kommunen har full barnehagedekning og ledig kapasitet i enkelte kommunedeler.

Kvaliteten, størrelsen og funksjonaliteten på flere kommunale barnehagebygg utfordrer oss. Vi har mange små barnehager med lav standard, som utfordrer oss når det gjelder dagens krav til utforming, fleksibilitet, kapasitet og dagens krav til innhold i tjenesten. Små enheter gir en mindre fleksibel utnyttelse av ressurser, både faglig og økonomisk.

Det er behov for en større sentrumsbarnehage, med mer fleksibel utforming som møter dagens krav. I Lånke er det behov for større barnehage, både på bakgrunn av antall søkere som ønsker plass i Lånke, og for å kunne redusere lekkasje til nærliggende kommuner.

Barnehagene i Stjørdal driver innenfor bemanningsnorm og pedagognorm ved start nytt barnehageår, men vi ser stadig større utfordringer med å rekruttere inn ansatte med barnehagefaglig kompetanse gjennom året. Vi har en relativt høy gjennomsnittsalder i kommunale barnehager, og vil i de kommende 10 årene ha stort rekrutteringsbehov. Sykefraværet i sektoren er høyt, noe som utfordrer enhetene. Barnehagene har et samarbeid med Nav arbeidslivsenter for å jobbe med å øke nærværet i sektoren. Det er meget utfordrende for barnehagene å skaffe vikarer generelt og det er vanskelig å skaffe barnehagefaglig kompetanse gjennom året.

Barnehagene i Stjørdal har ansatte med høy kompetanse. Satsingen "Sammen om å få det til – styrket kvalitet" (Trygg før 3) videreføres. Regional kompetanseutvikling, Rekom for barnehage, Dekom for skole og Kompetanseløftet for PPT, er /skal være et samarbeid mellom de fem Værnesregion kommunene og universitet-/Høgskolesektoren. Dette finansieres gjennom statlige midler, øremerket. Barnehagene, spesielt i sentrumskjernen, har mer sammensatte utfordringer og et stort mangfold, som krever annen kompetanse, økt tidsbruk til samhandling og større bruk av ressurser. Privat og kommunal del av sektoren deltar i både lokale og nasjonale satsinger.

Anskaffelsesprosess for Oppvekstadministrativt fagsystem for grunnskole, barnehage og SFO iverksettes. En regional anskaffelse - Værnesregionen.

Sektoren må prioritere å revidere/utarbeide en barnehageplan, bestående av en barnehagebruksplan og en kvalitetsplan. Kvalitetsplanen vil bestå av underplaner som bla. "Sammen om å få det til - styrket

kvalitet”, plan for trygt og godt barnehagemiljø, plan for tilvenning i barnehagen og barnekonvensjonen. Dette er områder det er viktig å jobbe videre med, for å sikre varige endringer av praksis. Det er i planarbeidet vektlagt tverrfaglig samarbeid.

Barnehagene opplever en del skadeverk på uteområdene utenom barnehagenes åpningstid, som krever uforutsette økonomiske tiltak.

Utfordringer og muligheter

Det er behov for en større sentrumsbarnehage, med mer fleksibel utforming som møter dagens krav til tilrettelegging for barns lek og aktivitet, tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne, arbeidsplasser for personale og møtefasiliteter som gir bedre muligheter for tverrfaglig samarbeid. Små enheter gir en mindre fleksibel utnyttelse av ressurser, både faglig og økonomisk.

Budsjettsituasjonen for sektoren utfordrer oss. Dette da vi har et budsjett som ikke dekker inn merinntak av barn, ut over barn med rett på barnehageplass etter loven. Barnehagene har hatt og har krevende økonomiske rammevilkår, med marginale driftsbudsjett. En beregning i mai 2022, viser et driftsbudsjett på noe over 1000 kroner pr barn pr år.

Barnehagene i Stjørdal driver innenfor bemanningsnorm og pedagognorm ved start nytt barnehageår, men det er vanskelig å rekruttere ansatte med barnehagefaglig grunnkompetanse gjennom året. Tallet på studenter ved DMMH og Nord Universitet er gått kraftig ned de siste årene. Dette vil påvirke oss i årene som kommer, da vi i Stjørdal har høy gjennomsnittsalder, og vil i de kommende 10 årene ha store rekrutteringsbehov. Nye ansatte i fremtiden vil også gi sektoren nye muligheter gjennom ny kompetanse, samtidig må sektoren også i større grad prøve å jobbe med å beholde ansatte. Vi må tenke å utvikle fagkompetansen til de som allerede er ansatt og nye ansatte, gjennom å utdanne fagarbeidere, rekruttere til desentralisert barnehagelærerutdanning og videreutdanning bla. innen spesialpedagogikk.

Sykefraværet i sektoren er høyt, noe som utfordrer enhetene. Det er meget utfordrende for barnehagene å skaffe vikarer.

Sektoren deltar i Læringsmiljøprosjektet, i regi av U-dir. Dette er et samarbeid mellom skole/barnehage/PPT og Læringsmiljøsentret i Stavanger. Her deltar Fosslia barnehage, Lånke skole og Stokkan ungdomsskole. Etter det toårige prosjektet (2023-2025), vil kunnskapen spres til alle barnehager og skoler i kommunen. Dette vil gi oss mulighet til å arbeide enda bedre og mer systematisk med det psykososiale miljøet i barnehagene i kommunen.

Videreføring og videreutvikling av kvalitetsarbeidet “Sammen om å få det til – styrket kvalitet”, som omfatter barnehagene, PPT og Fysio/ergoterapitjenesten fortsetter. Økt samarbeid mellom helsestasjonen og barnehagene er satt på dagsorden. Gjennom å styrke det tverrfaglige “laget rundt barnet” vil vi utvikle felles kompetanse, som fokuserer på hvordan alle barn skal gis likeverdige muligheter til aktiv deltakelse i lek og aktivitet i barnehagefellesskapet. Barnehageplanen vil gi et samlende bilde på sektorens retning og mål for fremtiden. Forebyggende plan og planen Velferd 2040 gir oss et godt utgangspunkt for dette arbeidet.

GRUNNSKOLE

Endringer i rammebetingelser

Sektor grunnskole består av to oppvekstsenter (barnehage, barneskole og SFO), åtte barneskoler med egne skolefritidsordninger og tre ungdomsskoler. Pr. 01.10.2023 (GSI) var det 2876 elever i kommunale skoler, og 232 elever i private skoler. Samlet elevtall i grunnskolen er pr. 01.10.2023 (GSI) på 3108 elever. Det er en nedgang på 55 elever fra året før. Pr. 15.02.2024 ser vi at den reelle nedgangen er på 27 elever. Elevnedgangen er på barnetrinnet, og har ikke slått inn på ungdomstrinnet. Der er det fortsatt elevtallsøkning.

Rammebetingelsene for grunnskoleområdet med skolefritidsordningen er gitt i lov og forskrift; Opplæringsloven, læreplanen og nasjonal rammeplan for skolefritidsordninger, som begge er forskriftsfestet. Ny opplæringslov ble vedtatt 09.06.2023, og vil være gjeldende fra 01.08.2024. I den nye opplæringsloven ble det vedtatt flere endringer som vil føre til endringer i praksis. Blant annet er det vedtatt i § 17-7 *Krav om at skolene har tilgang på vikarer* – kommunen skal altså sørge for at skolene har tilgang på vikarer ved vanlig og venta fravær. Det står i forarbeidene at skolene må ta utgangspunkt i erfaringstall fra tidligere års fravær eller annen kunnskap og sette av ressurser. Disse benyttes til egne stillinger, prosentandeler av lærerstillinger eller til å etablere en vikarpool.

Status

Grunnskoleområdet med SFO jobber godt med å nå nasjonale og lokale mål som er satt. Områder som fortsatt må prioriteres er innføringen av ny læreplan, forebyggende plan, planen for trygt og godt skolemiljø, planen for overgangen fra barnehagen til barneskolen og videre arbeid med rammeplanen for SFO. Dette er områder som det har vært jobbet med de to-tre siste årene, og det er viktig å jobbe med dette videre for å sikre varige endringer av praksis.

Ansatte i grunnskolen i Stjørdal gis relevant kompetanseheving i samarbeid med NTNU, Nord Universitet og Læringsmiljøsenteret i Stavanger. Disse kompetansetiltakene er i regi av statlig finansierte ordninger (Kompetanse for kvalitet, DEKOM og Kompetanseløftet).

Stjørdal kommune samarbeider med Malvik og Trondheim kommune om å implementere barnekonvensjonen i vårt forvaltningsarbeid og sikre barns rett til å medvirke. Dette arbeidet er finansiert med skjønnsmidler og videreføres ut 2024.

Samarbeidet med Læringsmiljøsenteret i Stavanger har som mål å bidra til et tryggere og bedre skolemiljø for elevene i Stjørdal. To skoler får direkte veiledning i arbeidet, og sektoren vil sikre at dette arbeidet kommer alle skolene til gode når prosjektet er over.

Et siste satsningsområde som det jobbes med, er skolebibliotekprosjektet. Vi fikk innvilget eksterne midler i 2023, og har søkt om nye midler i 2024 for å kunne videreføre satsingen på skolebibliotekene som arena for lesestimulerende tiltak i skolene våre.

Skolene har svært begrensede midler til å iverksette kompetansetiltak på egen enhet, og vi er derfor helt avhengige av statlige midler.

Det jobbes nå med en skoleplan og en skolebruksplan, som skal ferdigstilles september 2024 .

Anskaffelsesprosess på oppvekst-administrativt system for barnehage, skole og SFO iverksettes.

Utfordringer og muligheter

Skolene har hatt krevende økonomiske rammevilkår de siste årene, og utfordringene har vært å innfri bemanningskravene til antall lærere på 1.-4. trinn og 5.-10. trinn, og det å ha nok bemanning til å oppfylle vedtak om spesialundervisning. Det har i 2023 blitt jobbet med å ha en forvaltningspraksis på sakkyndighetsarbeid og vedtak om spesialundervisning som er på nasjonalt nivå. Tall for skoleåret 2024/2025 viser at vi er der. Til tross for elevtallsnedgang og vedtak om spesialundervisning på nasjonalt nivå, viser de vedtatte økonomiske rammene at vi ikke klarer å innfri bemanningskravene til lovpålagte oppgaver. Det vil bli nødvendig å se på om vi har riktig organisering i skolen, slik at vi kan bruke ressursene best mulig innenfor vedtatte rammer, og slik at vi klarer å oppnå nasjonalt vedtatte kvalitetsindikatorer; som blant annet lærernorm. Vi må også etablere en mer hensiktsmessig organisering av det spesialpedagogiske tilbudet. Små enheter gir en mindre fleksibel utnyttelse av ressursene både faglig og økonomisk. Vi må etablere mer robuste fagmiljø.

Når bemanningskravene ikke er i tråd med forskriften, så blir skolenes mulighet til fange opp og følge opp elever med utfordringer langt vanskeligere. Elevundersøkelsen og Ungdataundersøkelsen bekrefter at skolens oppgaver er langt mer komplekse i dag enn tidligere. Når lærertettheten i skolen går ned vil det forebyggende arbeidet bli langt dårligere. Skolene sier det også er et stort behov for flere ansatte med utfyllende kompetanse, som for eks. miljøveiledere i hel stilling. For å holde driftskostnadene på et nivå som kommuneøkonomien krever, bør vi se på skolestrukturen.

Skolene har fortsatt et stor etterslep på innkjøp av nye og oppdaterte lærebøker etter innføringen av ny læreplan. Uten en betydelig styrking vil det ta tid før vi har trykte lærebøker i de fagene som skolene ønsker.

Alle skolene har nå tilgang på oppdaterte lærebøker i norsk. I 2024 ønsker vi å prioritere lærebøker i matematikk. Det vil være behov for lærebøker i flere fag, som for eksempel engelsk, KRLE, naturfag, samfunnsfag og tilvalgsfag blant annet.

I skolebibliotekprosjektet så ser vi et stort potensiale til å øke leselysten blant barn og unge, og gjøre skolebibliotekene til det vi liker å kalle *lesestimulerende senter* i skolen. Hver skole burde tilføres kr 100,- pr. elev pr. år til å investere i nye og oppdaterte bøker, og dermed få en boksamling som elevene vil bruke.

Tverrsektorielt og flerfaglig samarbeid om forebygging har de siste årene vært et innsatsområde. Det samme har koordinering av håndtering av sammensatte saker vært. Det er etablert velferdsveiledning, som skal bistå med råd og veiledning i sammensatte og komplekse saker. Handlingsveilederen er et nyttig verktøy som viser hvordan man skal gå fra "magefølelse til handling". Ordningen med at det skal oppnevnes en koordinator i barnesaker er etablert.

Vi har laget en overordnet plan for forebyggende arbeid i Værnesregionen, og en lokal handlingsplan for Stjørdal kommune. Det har vist seg at denne planen ikke er godt nok implementert, så det arbeidet må fortsette i 2024 og 2025, slik at vi kommer ett skritt videre i et styrket tverrsektorielt og flerfaglig samarbeid. I dette arbeidet ønsker vi å fokusere på psykisk helse blant barn og unge, og jobbe tett og godt med de elevene som har et bekymringsfullt fravær.

Skoleplanen vil gi Stjørdalskolen en tydeligere retning og et felles mål for alle parter. Dette blir et viktig styringsverktøy, som vil sikre et mer helhetlig skoletilbud; organisatorisk, kvalitetsmessig og innholdsmessig.

FOREBYGGENDE OG MESTRING

Endringer i rammebetingelser

Sektor forebygging og mestring består av enhetene helsestasjon/ skolehelsetjeneste, (re)habilitering og mestring, kompetanse og koordinering, barn- og avlastningstjenesten, VR PPT og VR barneverntjenesten. Flere av enhetene og tjenestene i sektoren er en del av Værnesregionsamarbeidet.

Sektoren jobber etter opplæring- barnevern- og helse og omsorgstjenesteloven. Ny opplæringslov og trer i kraft høsten 2024

Nasjonale føringer for sektoren er oppvekstreformen, samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier (barnekoordinator), veileder psykisk helse barn og unge, nasjonalt forløp for barnevern, leve hele livet, folkehelseloven, FNs barnekonvensjon og kompetanseløftet. Lokalt har vi fokus på handlingsveilederen for barn og unge, ungdata, tiltakstrappa for barn og unge, omsorgstrappa, HKH-rapporten, velferd 2040, boligsosial handlingsplan, forebyggende plan og habiliterings- og rehabiliteringsplan.

Status

Sektoren består av enheter som har forebygging og mestring som sitt hovedfokus.

Sektoren jobber etter LEON (Laveste effektive omsorgsnivå)-prinsippet. Sektoren har som mål at innbyggere på Stjørdal skal mestre eget liv med minst mulig inngripende tiltak.

Sektoren bruker verktøyene tiltakstrappa og handlingsveilederen. Dette er verktøy for alle ansatte som skal bidra til tidlig innsats. I tillegg er Velferdsveiledning etablert. Her skal ansatte og innbyggere ta kontakt for å få hjelp med sin sak. Skal vi lykkes med forebygging og mestring er vi avhengig av at alle ansatte benytter verktøyene som er utarbeidet. Dette krever god implementering og kunnskap om verktøyene. Sektoren har gjennomført felles fagdag for alle ansatte og planlegger å inviterer noen ansatte fra skole og barnehage på neste felles fagdag (jfm. Forebyggende plan).

Sektor forebygging og mestring er en del av laget rundt innbyggeren og vi skal, sammen med andre tjenester og frivilligheten, bidra til at innbyggere i Stjørdal for å oppleve mestring og trygghet i sitt liv.

- Barn og avlastning - sakene er mer komplekse og sammensatte enn før. Barn og avlastning flyttet høsten 2023 inn i midlertidige lokaler, som er tilpasset dagens drift. Det er behov for ny barne- og avlastningsbolig, og dette er tatt med i arbeidet med fremtidens omsorgsbygg.
- FNs barnekonvensjon legges til grunn for hverdagspraksis i barnehage, skole og i barne- og familietjenesten/støttetjenesten. Målet er at barn, unge og familier er kjent med barnekonvensjonen, og opplever at kommunen følger den.
- Barnevernsvakt i Værnesregionen ble etablert 01.01.24. Barnevernsvakta gir oss muligheter til å utvikle tiltak lokalt, som vi tidligere har kjøpt.
- Barnevern sitt utfordringsbilde er: Høyt arbeidspress på grunn av mer alvorlig og komplekse saker, hvordan komme tidligere inn og kunne sette inn riktig hjelp til rett tid, tilstrekkelig tiltaksvifte i nærmiljøet, stabilitet og tverrfaglig samarbeid. Opplever en økning i trusler mot ansatte og det er derfor høyt fokus på ansattes sikkerhet.

- Oppvekstreformen gir kommunen et økt ansvar for barnevernet. Både faglig og økonomisk. Dette betyr at tjenestetilbudet må utvikles lokalt og at hele kommunen har et ansvar for barnevernet. Barn skal få hjelp i den kommunen de bor, og hjelpen skal gis tidlig. Det er satt ned en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal se på dette. Dette vil også betinge at det er behov for boligmasse til aktuelle tiltak.
- Høsten 2023 kom "Nasjonal veileder psykisk helse barn og unge". Denne ble tatt med inn i arbeidet med Forprosjekt UngArena. Arbeidet med å møte kravene i veilederen er igangsatt.
- Fokus på å utvikle god forvaltningspraksis: Det er fokus på samhandling mellom forvaltningskontoret og utøvende tjenester. Målet er at innbyggerne skal mestre sitt eget liv og bo lengst mulig hjemme. Andelen vedtak etter helse -og omsorgstjenesteloven skal reduseres. Som en del av dette ble juristkompetanse på Velferd styrket med 0,5 årsverk og lege er med i tildelingene av institusjonsplasser.
- PPT jobber tettere med skoler og barnehager. Økt fokus og større krav til førhenvisningsfasen. Målet er å dreie ressurser fra spesialpedagogikk og spesialpedagogisk hjelp til å styrke det allmennpedagogiske. PPT skal styrke sin kunnskap om systemretta tiltak. I tillegg skal tjenesten, gjennom sitt verdisyn, kunnskap og arbeidsmåter, i større grad ha fokus på barn og elevers muligheter, fremfor begrensninger. Målet er at Stjørdal skal på nasjonalt nivå på spesialundervisning(8%).
- Ny opplæringslov gir PPT et utvidet mandat hvor enheten skal hjelpe skolen i det forebyggende arbeidet og i arbeidet med tilpasset opplæring og intensiv opplæring fra 1. til 4. trinn. PPT skal fortsatt være sakkyndig instans ved behov for individuell tilrettelagt opplæring (nåværende spes.und.). Når PPT skal arbeide mer forebyggende vil det kreve mer tilgjengelighet for skolene, bl.a. med økt tilstedeværelse. De største skolene vil ha hyppigere tilstedeværelse, enn mindre enheter (på å samme måte som helsesykepleierne har tilstedeværelse ut fra skolestørrelse/elevtall).
- Stjørdal kommune mangler avlastningsplasser til voksne over 18 år. Denne gruppen blir nå værende på barn og avlastningsboligen til man finner egnet bosted. Dette gjør at yngre barn ikke får tjenester de har behov for.
- 2G-nettet skal avvikles i løpet av 2025. Det vil påvirke trygghetsalarmer. Vi har i dag 172 2G-alarmer i drift, disse må byttes ut før nettet slukkes. Det vil medføre en kostnad for kommunen.
- I boligsosial handlingsplan (BSHP) tiltak 5 er miljøvaktmester beskrevet. Kommunen fikk i 2021 innvilget prosjektmidler fra statsforvalter til kommunalt rusarbeid og opprettelse av Miljøvaktmester. Dette prosjektet avsluttes i 2024. Det er da forutsatt at stilling som miljøvaktmester implementeres i ordinær drift, jfr. mål i bolig sosial handlingsplan.
- Rehabilitering og habilitering har forebyggende effekt på flere nivåer og til kommunens innbyggere i alle aldre. Resultatet av tiltakene har betydning for mestring og livskvalitet til innbyggeren, utsetter/unngår kostnader for kommunen, og bringer inntekt til kommunen. Dette er i samsvar med "leve hele livet" som handler om at eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. For å klare utfordringene jf omsorgsplasser og kvalifiserte ansatte må tjenesteomfanget ned med minimum 20 % - "til god nok"
- Smittevern: Andelen helsepersonell i kommunen som ønsker sesonginfluensa vaksine har gått litt ned. Kommunen mangler en tydelig plan for hvem som tilbys vaksine, tilpasset informasjon til ulike ansattegrupper og ansvarsfordeling rundt vaksineringsen. Det er behov for å avklare strategi og ansvarsområder. Folkehelseinstituttet anbefaler ungdom (16-19 år) å vaksinere seg mot meningokokksykdom (smittsom hjernehinnebetennelse). De siste årene har fylkeskommunen sponset 300 kr pr vaksine. Kommunen og frivilligheten har dekt resterende beløp. Fylkeskommunen varsler nå at de ikke vil sponse dette fremover. Det antas at antall ungdommer som velger å ta vaksinen ved egenbetaling reduseres vesentlig, noe som er bekymringsfullt med tanke på smittesituasjonen.
- Comeback, som er et tiltak for ungdom med høyt skolefravær har i dag lokaler på MUS stadion. Det mangler finansiering av husleien. Det er samtidig uttrykt at man skal redusere på eksternt

leie, men man må da ha et sted for tiltaket kan være. Det har vi ikke per i dag. Comeback har et samarbeid med Stjørdals-Blink og her brukes frivilligheten som ressurs i arbeidet med ungdommene.

- Det er stor etterspørsel etter samtaler og oppfølging. Behovet for hjelp og veiledning er stor blant barn, unge, foreldre, gravide og nyankomne flyktninger. Sektoren har et bevisst forhold til at flest mulig må styrkes i å stå i hverdagsutfordringene sine og at fåtallet trenger psykisk helsebehandling. Vi er derfor opptatt av å prioritere forebyggende aktiviteter og gruppe/klasseopplysning.
- Barn og unge har i forprosjekt UngArena sagt at de ønsker veldig stor tilgjengelighet av voksne. I det videre arbeidet må vi se på hva tilgjengelige voksne betyr og hvordan vi med våre ressurser kan skap et tilbud som oppleves godt nok, samtidig som vi oppfyller kravene i "Veileder - psykisk helsearbeid barn og unge". De har også gitt oss råd om hvordan vi skal få ut informasjon om tilbudene, her er "Do-avis et tiltak vi har satt i gang. Ungdom ønsker at voksne som er tett på de til daglig, som lærer og helsesykepleier, har kjennskap til kommunens tilbud og kan hjelpe de å etablere kontakt.

Utfordringer og muligheter

Alle enheter i sektoren opplever en økning i saker. Sakene er mer komplekse og sammensatte en tidligere. De økonomiske rammene utfordrer oss og gapet mellom hva befolkningen forventer at kommunen skal levere og hva vi kan levere ut fra våre rammer, blir større. Det er viktig at man fokuserer på hva som er kjerneoppgavene til sektoren og samle ressursene rundt dette. Reduksjon av tilbud i 2.linjen gjør at stadig flere oppgaver overføres til kommune uten at det tilføres ressurser. Dette er også krevende å håndtere. For å møte behovene krever det tett samhandling og fleksibilitet i bruk av ansatte. Stjørdal kommune har mange dyktige ansatte med høy kompetanse. Det er viktig at vi har fokus på å beholde ansatte å gi de utviklingsmuligheter i organisasjonen.

Sektor forebygging og mestring sine kjerneoppgaver er å oppfylle de krav som lov og forskrift pålegger oss. For den enkelte enhet betyr det:

- **Barnevern** skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.
- **PP-tjenesten** skal hjelpe barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling, og gjøre sakkyndige vurderinger av barn og elevers særlige behov.
- **Kompetanse og koordinering** skal forvalte helsetjenestene i kommunen i tråd med lov og forskrift. Boligtjenesten forholder seg til husleieloven og boligsosial handlingsplan. Enheten har i tillegg fokus på lavterskel forebyggende tiltak som er i tråd med folkehelsearbeidet. Enheten skal også veilede befolkningen på hvilke rettigheter og tjenester de kan motta.
- **Mestring og (re)habilitering:** Enheten består av flere underenheter som jobber forebyggende, rehabiliterende og tilretteleggende for økt selvstendighet og hverdagsmestring. Enheten skal begrense tilfang av nye tjenestemottakere gjennom forebygging, tidlig innsats og rehabilitering og bidra til at innbyggerne skal bo lengre hjemme, mestre egen situasjon og være trygg
- **Barne- og avlastningstjenesten** gir tilbud til familier som på grunn av barns funksjonsnedsettelse trenger avlastning i den daglige omsorgen. Omfanget kan variere fra noen timer/døgn/helger per måned til mer omfattende ordninger. Tjenestene er hjemlet i lov om helse- og omsorgstjenester.
- Kommunen skal tilby **helsestasjons- og skolehelsetjeneste** til barn og ungdom 0 – 20 år og tilby gravide å gå til svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjon. Kommunen skal dekke alle utgifter til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal i et

tverrfaglig samarbeid bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barn og ungdom gjennom tiltak for å styrke foreldrenes mestring av foreldrerollen, fremme barns og ungdoms lærings- og utviklingsmiljø og bidra til å legge til rette for godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø i skolen. Tjenesten skal også bistå gravide som går til kontroll i tilknytning til helsestasjon under svangerskapet og i barseltiden. Videre er formålet med tjenesten å bidra til en mer helsefremmende livsstil i målgruppene. Psykisk helsetjeneste skal tilby behandling og oppfølging til barn og unge med lette til moderate psykiske helseutfordringer, livsbelastninger og begynnende rusproblemer.

Oppgaver som kan utføres av andre (private eller frivillige):

- Utredning av muligheten for at Kortidslagret for hjelpemidler kan utføres av privat aktør.
- Logopedtjeneste for voksne og noen barn (0-16 år) kan utføres av private tilbydere og det kan søkes refusjon hos Helfo.
- Gi opplæring til frivillige som "sterk og stødig" instruktør slik at de kan holde kurs i regi av Frikslivssentralen.
- Utrede muligheten for at barnehagemyndighet blir en del av Værnesregionsamarbeidet.

BOLIG, ARBEID OG KVALIFISERING

Endringer i rammebetingelser

Bolig, arbeid og kvalifisering

Sektor Bolig, arbeid og kvalifisering består av følgende områder:

Bo- og veiledningstjenesten: Yter tjenester i hjemmet som praktisk bistand, opplæring, helsetjenester, aktivitet, støtte og hjelp til personer over 18 år med ulike former for funksjonshindringer. Organisert i 5 enheter.

Psykisk helse og rus: Yter tjenester i hjemmet som praktisk bistand, helsetjenester, aktivitet, støtte og hjelp til personer med psykisk sykdom eller rusmiddelavhengighet. Organisert i 2 enheter.

Integreringsenheten: Arbeider for inkludering av innvandrere i samfunnet gjennom bosetting av flykninger, opplæring, kvalifisering til arbeid eller utdanning og forebygging av utenforskap. Organisert i 2 avdelinger : Voksenopplæringssenteret og Bosetting- og kvalifiseringssenteret.

NAV Værnes: Leverer både kommunale og statlige arbeids- og velferdstjenester i kommunene Stjørdal, Meråker, Selbu, Frosta og Tydal. Målet er å hjelpe folk i arbeid, bidra til sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, og gi sosial og økonomisk trygghet for den enkelte.

Endringer i rammebetingelser

Bo og veiledningstjenesten : Det har de siste årene vært fokus på at funksjonshindrede i Norge ikke har fått oppfylt sine rettigheter. NOU 2023: 13 -På høy tid, kommer med en rekke anbefalinger og forslag til tiltak som er retningsgivende for Bo- og veiledningstjenesten sitt arbeide. Området har i løpet av 2024 redusert med 3,4 årsverk samtidig som at antall brukere og brukere med behov for ressurskrevende tjenester øker.

Psykisk helse og rus: Regjeringen vil endre dagens ruspolitikk og arbeider med en forebyggings- og behandlingsreform hvor man ønsker å styrke forebyggingen og gi bedre behandling og oppfølging til mennesker med rusproblemer. Reformen er under arbeid og forventes å bli ferdigstilt i 2024. Det skal samtidig fremmes et nasjonalt program for rusforebyggende arbeid blant barn og unge. Området har i 2024 redusert med 1,6 årsverk samtidig som at antall brukere og brukere med behov for ressurskrevende tjenester øker.

Integreringsenheten: Skal i 2024 bosette et historisk høyt antall flyktninger. Det er fra februar 2024 gjort endringer i bestemmelsene om introduksjonsprogram for fordrevne fra Ukraina. Hensikten med endringen er å sikre et mer arbeidsrettet innhold i introduksjonsprogrammet og raskere kvalifisering til arbeidslivet og forutsetter at enheten

Nav Værnes : Nasjonale mål og hovedprioriteringer for de sosiale tjenesten i arbeid- og velferdsforvaltningen legger føringer for NAV sitt arbeide i 2024. Det legges stor vekt på økonomisk rådgivning, barne- og familieperspektivet, ungt utenforskap, bolig, rask kvalifisering av flyktninger og samarbeid med frivillige.

Politiske vedtak av 28.12.2023 :

- Lillemoveien 2 utsettes .
- Stjørdal aktivitetssenter sees i sammenheng med utredning og plan for nytt sykehjem fra 01.01.2026
- Reduksjon i kjøp av tjenester ved FIDES IKS med 2 mill. fra 01.01.2025

Status

- Bo- og veiledningstjenesten: Ser en betydelig økning i ungdom med ulike former for utviklingsforstyrrelser, sammensatte lidelser og alvorlige helsetilstander. Personer med utviklingshemming utvikler nå de samme livsstilssykdommene som befolkningen for øvrig, og har behov for økt bistand i takt med økende alder.
- Psykisk helse og rus: Opplever en økning i komplekse saker og i antall unge med psykiske vansker og / eller rusproblemer .Mangel på kapasitet i spesialisthelsetjenesten gir økt press på de kommunale tjenestene; alvorlig syke får avslag på innleggelse og behandlingstiden er kort.
- Integreringsenheten: Rekordhøy mottak av flyktninger siste 2 år har økt presset på både Integreringstjenesten og på andre berørte tjenester som barnehage, skole, helse, bolig og NAV . Endringene i introduksjonsprogrammet krever et tett samarbeid mellom Integreringstjenesten og NAV Værnes for at den enkelte skal få et tilpasset og målrettet program.
- NAV Værnes : Har en stor økning på økonomisk sosialhjelp samt øvrige kommunale tjenester. Dette som følge av høy prisvekst i samfunnet og bosetting av fordrevne fra Ukraina .

Utfordringer og muligheter

Boligsosialt arbeid

Den nasjonale strategien for den sosiale boligpolitikken er at flere skal kunne eie sin egen bolig - og at leie skal være et trygt alternativ. Framskaffelse av nok og riktig boligmasse kan øke mer press i boligmarked. Den største utfordringen er boliger til personer med manglende bo-evne og til bostedsløse. Kommunen har en målsetting om at flere skal komme i posisjon til å kjøpe egen bolig. Det må i perioden arbeides med: Den nasjonale strategien for den sosiale boligpolitikken er at flere skal kunne eie sin egen bolig - og at leie skal være et trygt alternativ. Framskaffelse av nok og riktig boligmasse er pr. i dag en utfordring med en økende bosetting av flyktninger og et allerede presset boligmarked. Den største utfordringen er boliger til personer med manglende bo-evne og til bostedsløse. Kommunen har en målsetting om at flere skal komme i posisjon til å kjøpe egen bolig. Det må i perioden arbeides med:

- Utarbeide strategi for bygging av flere og mer rimelige boenheter- fra "leie til eie"
- Ferdigstilling av Lillemoveien , byggetrinn 2. Mange personer med store bistandsbehov venter på å flytte ut fra familiehjemmet.
- Planlegging for en omsorgsbolig i samme størrelsesorden og etter samme konsept som Lillemoveien med ferdigstilling i 2030. Det bør planlegges for bygging av ny omsorgsbolig til målgruppen hvert 5 år.
- Behov for opprettelse av 2-3 avlastningsplasser til voksne personer med ulike former for funksjonshindre for å gi økt kapasitet til Barne- og avlastningstjenesten
- Det bør sees på andre og nye løsninger for boliger og samlokalisering av ulike brukergrupper (unge, unge voksne, eldre og personer med funksjonshindringer)

- Etablering av mindre boliger til unge og unge voksne som sliter med psykiske vansker og/ eller rusmiddelavhengighet i nærhet av base . Må sees opp mot prosjekt “ Svedjan” i Forebygging og mestring for å møte krav i Oppvekstreformen.
- 5 frittliggende småhus/ robuste boliger i Heyerdalsveien er under planlegging . Planlagt oppstart medio 2024. Behov for flere robuste boliger / evt. nytt prosjekt for denne målgruppen.
- Det må legges en plan for beboere i Yrkesveien 1,3 ,6 og 8 i forbindelse med nytt helse og velferdssenter
- Det er behov for å styrke ambulerende tjeneste både i psykisk helse og rus og Bo- og veiledningstjenesten slik at flere kan bo der de selv ønsker, samt redusere behov for brukerstyrt personlig assistanse og heldøgns tjenester.
- Opprette 1-2 treningsleiligheter for kartlegging av bistandsbehov og trening i bo-ferdigheter for unge som skal flytte fra foreldrehjemmet og i egen leilighet.
- Behov for å videreføre dagens nivå på investeringsrammen for boliger til vanskeligstilte.
- Kjøp av et til to robuste minihus inneværende år med plassering på Hell
- Starte planlegging av alternative boligløsninger for beboere i kommunale bygg i Yrkesveien - jf planer for nytt helsebygg
- Kommunen har ansvar for å fremskaffe midlertidig bolig for dem som trenger det.

Syssetting, arbeid og aktivitet

Stortingsmelding 32-Ingen utenfor, peker på at for mange står uten arbeid og utdanning. De som ikke er sysselsatt, består i stadig større grad av personer som har stått lenge utenfor arbeidsmarkedet eller som aldri har vært i arbeid. Det å stå utenfor utdanning og arbeid kan bety lavere deltakelse på andre samfunnsområder og gi en krevende økonomisk situasjon for den enkelte. For å forebygge og hindre at personer faller utenfor må sektoren:

- Arbeide godt for å få flere flyktninger ut i arbeid i samarbeid med andre relevante kommunale tjenester, frivilligheten og næringslivet. Strategisk bruk av integreringstilskuddet for oppnå gode resultater på integreringsfeltet for at flere så raskt som mulig, skal kunne forsørge seg selv og bidra til felleskapet.
- Arbeide for at ledige skal komme raskest mulig tilbake i arbeid eller utdanning, og at utsatte grupper i arbeidsmarkedet skal få målrettet bistand til å komme i arbeid og få en stabil tilknytning til arbeidslivet.
- Se på tiltak for å redusere presset på NAV Værnes som har hatt en stor økning i søknader om økonomisk sosialhjelp og andre kommunale tjenester.
- Implementering av prosjekt Dagsverket, et lavterskel dagtilbud for personer i aktiv rus og som kan forebygge behov for andre tjenester.
- Arbeide godt med forebyggende psykisk helsearbeid og videreføring av prosjekt “Team” , et samarbeidsprosjekt mellom Psykisk helse og rus, DPS, NAV, Enhet Bygg og politiet.
- Videreføring av prosjekt i samarbeid med Eikra gård ; fra kvalifisering av innvandrerkvinner som står langt unna arbeidslivet (*Sammen om jobbskaping*), til kvalifisering av personer som står nære arbeidslivet (*Alle skal med*) .
- Samarbeid med Fides og næringslivet for arbeidsrettet oppfølging til flyktninger
- Etablering av matkjøring som en praksisarena for flyktninger
- Økt bruk av frivilligheten for at alle brukergrupper skal ha et variert og godt aktivitetstilbud. Vurdere ansettelse av frivillighetskoordinator for rekruttering, organisering og systematisering av frivillighetsarbeidet.

- Tilrettelegge for praksisplasser i kommunale enheter for de som står lengst unna arbeidslivet i samarbeid med Ole Vig videregående skole.
- Redusert aktivitetstilbud ved Fides IKS fra 01.01. 2025 og Stjørdal aktivitetssenter fra 2026 har store konsekvenser for mange. Det vil være vanskelig å nå målsetting om at alle skal ha meningsfylt arbeid og aktivitetstilbud. Det må sees på alternative tiltak for målgruppen .
- Videreføre prosjektet «Overgang fra ungdom til voksen». Prosjektet ligger til NAV og er i samarbeid med barnevernet. Målgruppe: Ungdom
- Oppstart av prosjektet «Alle skal med». Prosjektet ligger til NAV og er i samarbeid med sosiale entreprenører og frivilligheten. Målgruppe: Ungdom

Kompetanse

Vi opplever et økende problemer med tilgang til nødvendig arbeidskraft. For å beholde og rekruttere arbeidskraft må vi finne nye og andre måter å arbeide på. Det er behov for:

- Se på oppgavefordeling i tjenestene; fagkompetansen må brukes der den trengs aller mest. Vurdere deltagelse prosjekt for å se på nye arbeid og organisasjonsformer i helse og omsorgssektoren fra 2025(TØRN).
- Økt samarbeid mellom enhetene om bruk av kritisk kompetanse.
- Arbeide godt med kompetanseutvikling for å øke kvaliteten i tjenesten og for å rekruttere/ beholde ansatte.
- Styrke enhet Bygg og infrastruktur for å føre tilsyn til fremleieboliger , bruk av integreringstilskudd
- Styrking av skolehelsetjenesten (mottaksskoler) , bruk av integreringstilskudd
- Behov for å styrke NAV for å få flere flyktninger ut i arbeid, bruk av integreringstilskudd
- Bruk av integreringstilskudd til sertifisering av flere i Flexid
- Behov for å styrke NAV innenfor økonomisk råd og veiledning, samt saksbehandling

Tjenesteutvikling

Flere brukere enn tidligere har komplekse og sammensatte behov og mange krever tett oppfølging fra flere tjenesteområder samtidig. Det er behov for:

- Økt samarbeid med sosiale entreprenører for gode og innovative løsninger på alle områder. Eksempel hos oss er prosjektet med Eikra gård " Sammen om jobbskaping " og fra andre kommune finnes det mange gode eksempler som å koble unge sammen med ensomme eldre.
- Se på tiltak for å øke samarbeidet på tvers av tjenesteområder for å sikre gode og helhetlige tjenester, spesielt i overgangen fra barn til voksen
- Arbeide for at mennesker med funksjonshindre skal få oppfylt sine rettigheter når det gjelder bolig, utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse.
- Endre forvaltningspraksis ved tildeling av brukerstyrt personlig assistanse; endring av kartleggingsrutiner (spesifikk kartlegging av tjenestebehovet/ tidfesting etter modell av Trondheim) , strengere tildeling for søkere som faller utenfor lovkravet, videreføring av tverrfaglig team knyttet til tildeling av BPA tjenester
- Videreutvikle tjenestene til unge med psykiske vansker og rusutfordringer
- Økt samarbeid med frivilligheten for at helsepersonell kan prioritere lovpålagte oppgaver. Dette kan være bistand til transport, følge til offentlige tjenester, deltakelse i fritidsaktiviteter, innkjøp, levering av mat, vedlikehold av hus og hjem, samtaler mm

- Vurdere om bruk av private leverandører vil gi økonomisk gevinst på praktisk bistand /renhold, dag- og aktivitetstilbud og ferieturer

Annet :

- NAV Lokaler ved mottak/ ventesone er ikke tilfredsstillende verken i ht sikkerhet eller ivaretagelse av taushetsplikt. Behov for ombygging inneværende år.
- Økt bruk av digitale verktøy og andre velferdsteknologiske løsninger for å frigjøre personalressurser til andre oppgaver. Ta i bruk varslingssystemet Hepro i Skolegata og Fossliveien .
- Trondheim kommune ser på muligheten for å ta i bruk robotteknologi på deler av saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp. Vi følger med på dette.

HJEMMETJENESTER

Endringer i rammebetingelser

Hjemmetjenester

Sektor Hjemmetjenester består av Skatval bosenter, Hegra bosenter, Lånke bosenter og Stjørdal bosenter, til sammen 134 leiligheter. Hegra, Skatval og Lånke har en ambulerende tjeneste i tillegg til bosenter.

Halsen sone er en enhet med ambulerende tjeneste i sentrum og som er soneovergripende på natt. Ambulerende tjenester er mottaker for alle trygghetsalarmer fra Responssenter hele døgnet.

Alle enheter har en fagkoordinator.

Endringer i rammebetingelser

Kvalitetsreform "Leve hele livet" og Omsorg 2036

NOU 2023:4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste.

Meld. St. 24 Fellesskap og meistring – Bu trygt heime.

Befolkningsprognosene tilsier at vi vil få et økt antall innbyggere med høy alder framover, og det forventes at behovet for helse- og omsorgstjenester vil øke i volum. Dette vil først og fremst føre til økt behov for hjemmetjenester i kommunen .

Status

Halsen sone er den største enheten innenfor sektor Hjemmetjenester. Enheten har over 300 brukere som mottar tjenesten helsehjelp pr uke. Totalt antall brukere 497 brukere som har et vedtak på ulike tjenester. Det er et stort press på tjenesten.

Hegra sone har en økning av antall brukere, mange bor i sin egen bolig og enheten har et stort geografisk område Skjelstadmark, Forradal, Flora og Sørsidevegen til Mæhlen bru.

Skatval sone har en økning av tjenesteproduksjon. Enheten har et geografisk område, Langstein og til Kvislabakken. Skatval bosenter har 33 leiligheter og brukere som får tildelt leilighet bør ikke ha et stort hjelpebehov på grunn av uhensiktsmessig bygningsmasse. Skatval sone ble redusert med 7 årsverk i 2023, men fortsatt har brukerne samme hjelpebehov.

Lånke sone har et bosenter med 16 leiligheter og ambulerende tjenester. Det er 1 nattevakt som har ansvar for 16 brukere, viktig at brukere tildeles plass etter funksjonsnivå "riktig bruker på rett plass". Lånke bosenter har installert «Room mate» på alle leilighetene.

Stjørdal bosenter er det største bosentret i Stjørdal kommunen med 50 leiligheter. Det er flere yngre brukere med ulike utfordringer og stort behov for helsetjenester. Psykisk helse og rus har 8 leiligheter ved bosentret med egen base for ansatte. Fides er en aktør inne på bosenteret, de bistår med ulike praktiske arbeidsoppgaver.

Utfordringer og muligheter

Utfordringer

- Nedleggelse av Hverdagsmestring har en stor konsekvens for hjemmetjenesten. Kartlegging av tjenester ble overført til enhetene uten ekstra ressurser. Enhetene har kartlagt helsetjenester tidligere, men andre tjenester skal også kartlegges av ansatte. Halsen sone har ingen ressurser til kartlegging av andre tjenester. Det er stort press på tjenesten som medfører en høy fraværspersent.
- Hjemreisekoordinator ble etablert ved Hegra sone i 2023. Hjemreisekoordinator har som funksjon å koordinere hjemreise fra sykehus og fra Helsehuset og andre. Denne funksjon skal forebygge overliggerdøgn fra sykehus. Det er viktig å trygge brukere og pårørende slik at de kan komme hjemme etter sykehusopphold, og unngå korttidsopphold på Helsehuset.
- Nattpatruljen ble etablert i 1991 som et tiltak for hjemmeboende og for å betjene trygghetsalarmer. Det er samme bemanning i dag etter 33 år. For å møte fremtiden er det behov for å styrke med 1 person hver vakt. Det er behov for en sykepleier på hver vakt, det utgjør ca 2 årsverk. Det er nødvendig for at brukere kan bo lengre hjemme.
- Hjemmetjenesten gir helsehjelp og andre tjenester etter vedtak. Kort liggetid ved sykehus og færre korttidsplasser kan medføre at Stjørdal kommune får bot pga. "overliggere".
- Hjemmetjenesten har ikke en bemanningsnorm, det gjelder både ambulerende tjenester og ved bosentrene. Det er viktig å få til gode tjenesterapporter. Rapporter på trygghetsalarmer, både på bosenter og hjemmesykepleien. En økende andel av eldre i befolkningen og med et stort omsorgsbehov og helsetjenester vil kreve økte ressurser.
- Flere ansatte har sluttet de senere årene på grunn av høyt arbeidspress. Halsen sone har behov for flere ressurser for å ivareta bruker som bor hjemme og for de brukere som blir sendt hjem fra sykehus.
- Mangel på fagkompetanse. Stor utfordring for å rekruttere og beholde sykepleiere og helsefagarbeidere. Det er utarbeidet en tiltaksplan for å rekruttere og beholde sykepleiere.
- Alle bosentrene bør ha et beboernett på grunn av ulike teknologiske kommunikasjonsformer, med pårørende, nærmeste familie og bruk av velfersteknologi.
- Behov for nye plasser for brukere med alderspsykiatri, ca. 6-8 plasser.
- Behov for økte rammer for inventar og utstyr ved bosentrene, behov for industrimaskiner av god kvalitet (vaskemaskin, tørketrommel, kombidamper, ulike kjøkkenmaskiner m.m.).
- Styrking av hjemmetjenesten- minske presset på bosenter og institusjon.
- Bosenter kan stenge noen leiligheter, men det medfører flere tjenester i hjemmesykepleien.
- Høyt sykefravær må reduseres. Det er planlagt et prosjekt med Nav Arbeidslivssenter til høsten 2024.
- "Helse i arbeid"
- Behov for rekrutteringsstrategi av sykepleier og helsefagarbeider.

Muligheter:

- Stjørdal kommune har samarbeidsavtale med Nord Universitet vedrørende sykepleie- og vernepleierutdanningen, Ole Vig og Aglo. Vi ønsker å være en attraktiv sektor for å rekruttere studenter og elever etter endt utdanning.
- Sektor hjemmetjeneste har et prosjekt "Hjemmetjenester 2030" med en handlingsplan. Tiltak bla. oppgavefordeling og hvordan hjemmetjenesten kan organiseres i fremtiden.

- Satse på velferdsteknologi, alle bosenter skal installere «Nattugle», det blir en kostnad pga kabling for Wifi.
- Prosjekt «Hjemmetjenester 2030» er det utarbeidet en handlingsplan med ulike tiltak. Det er behov for et ambulerende sykepleierteam på dag og kveld som vi etablerer i 2024.
- Rekruttere Frivillige og andre organisasjoner for å bidra med besøkstjeneste, praktiske gjøremål i hjemmet og utenfor hjemmet.
- Styrking av hjemmetjenesten- minske presset på bosenter og institusjon. Halsen sone har behov for økte rammer på 8 årsverk for å gi tjenester til innbyggerne fra 2025.
- Stjørdal bosenter har 21 bokollektivplasser kan omdisponeres til institusjon. Det blir en kostnad med møblering og en tilsynslege.
- Lånke bosenter har 16 plasser. Bygningsmassen kan brukes av andre brukergrupper, hvis en må samlokalisere enheter. På sikt har vi behov for flere plasser.
- Stjørdal bosenter har ulike brukergrupper, det er behov for flere plasser for eldre ved Stjørdal bosenter.
- Hegra bosenter kan utvides med 3 leiligheter, det medfører behov for lagerplass utvendig i eget bygg.

HELSE OG OMSORG

Endringer i rammebetingelser

Sektor helse og omsorg

Demografiske Utfordringer:

- Samfunnets demografiske endringer, spesielt en økende andel eldre i befolkningen kombinert med deres komplekse omsorgsbehov, stiller høye krav til fremtidens helse- og omsorgstjenester. Dette krever en tilpasning i både kapasitet og tjenestetilbud.

Finansiering og Prioriteringer av Helse Nord-Trøndelag (HNT):

- HNT har annonsert at de vil trekke sin finansiering for sengeposter ved Distriktsmedisinske Senter (DMS) i 2026 og i stedet prioritere polikliniske tjenester og dagbehandling. Samtidig har Helse Midt-Norge signalisert en reduksjon i tilbudet av døgnplasser i rehabiliteringstjenester. Disse endringene vil kreve en omstrukturering av tjenestene for å møte de nye finansierings- og tjenesteprioriteringene.

Økonomi i Stjørdal Helsehus:

- Stjørdal Helsehus har de siste to årene leid ut åtte plasser til St. Olavs Hospital, som nå planlegger å redusere antallet plasser til seks i juli 2024. Dette reduserer inntektene for Helsehuset på ca 4,5 mill. kroner. Imidlertid er det interesse for videre samarbeid, noe som kan medføre nye avtaler og justeringer.

Ledelsesendringer og omorganisering i Fosslia Omsorgssenter:

- Fosslia omsorgssenter, som for tiden har 84,3 årsverk og styres av én enhetsleder, vil se en omfordeling av ledelsesansvaret til to ledere. Dette innebærer en omorganisering av ledelsen internt i område Velferd.

Status

Statusoversikt for Sektor Helse og Omsorg:

1. Deltagelse i TØRN-prosjektet:

- Sektor helse og omsorg deltar i TØRN-prosjektet under ledelse av Helsedirektoratet og KS. Formålet er å lære mer om effektiv oppgavefordeling og implementering av nødvendige verktøy i praksis.

2. Økonomiske og operative utfordringer:

- Erfaringstall viser en betydelig økning i antallet kostnadskrevenne pasienter. Dette utfordrer enhetenes økonomi, ettersom pasientene har flere komplekse diagnoser som krever en kompetansekrevende og kostbar behandling.
- Dagens bemanning er ikke tilstrekkelig for å håndtere økende antall utagerende pasienter, noe som fører til et stort behov for ekstra leie av ansatte for å sikre både sin egen sikkerhet og sikkerheten til pasientene og medpasientene.
- Helsehusets korttids- og rehabiliteringsavdeling brukes til forskjellige typer pasienter, fra rusavhengige til demente, ofte mens de venter på en institusjonsplass. Dette utfordrer enhetens økonomi ytterligere, da disse pasientene ofte er kostnadskrevenne og krever ekstra tiltak for å ivareta pasientsikkerheten.

3. Fremtidig bruk av Distriktsmedisinsk Senter (DMS):

- Ansatte på DMS opplever stor grad av utrygghet med tanke på sin egen og enhetens fremtid etter at det ble vedtatt at Helse Nord-Trøndelag (HNT) trekker sin finansiering fra sengeposten.
- Et prosjekt er igangsatt for å utrede hva enheten kan brukes til etter at HNT trekker sin finansiering. Prosjektet er planlagt å være ferdigstilt i januar 2025.

4. Belastning på medisinsk personell:

- Legene rapporterer at den dagberedskapen de er ansvarlige for har blitt en stor belastning for dem, og at den økonomiske kompensasjonen er for lav.
- Legene har også uttrykt et ønske om å bli fritatt fra utrykning i dagberedskap etter at de har fylt 60 år.

5. Utviklingsprosjekter:

- Sektor helse og omsorg deltar i utviklingen av prosjektet "Ny bo og velferdssenter. Plassering av Ny bo og velferdssenter er foreslått å bygges i dagens aktivitetssenter derfor må prosjektet også løse utfordringene knyttet til hvordan man løser boligsituasjonene for de som bor på aktivitetssenteret i dag.

Utfordringer og muligheter

Utfordringer og muligheter

Mangel på fagkompetanse og interne tiltak:

- Mangel på fagkompetanse tvinger sektoren til å gjøre interne tiltak for å forvalte personell effektivt. Sektor ble inkludert i TØRN-prosjektet i april 2024 og dette kan i fremtiden gi enhetslederne kompetanse til å iverksette nødvendige tiltak for å møte sektorens behov.

Planlegging og kapasitetsutvikling:

- Det er et presserende behov for å vurdere åpningen av en ny omsorgsavdeling enten i 2025 eller senest i 2026. Erfaringer fra tidligere rask åpning av plasser, som førte til merbelastning for ansatte, understreker nødvendigheten av godt planlagte tiltak.
- Finansielle overveielser krever at kostnadsstrukturen i nye enheter må reflektere realitetene i drift. En gradvis økning i kapasitet er ikke finansielt forsvarlig uten full utnyttelse fra starten.

Arbeidsmiljø og sykefravær:

- Sektor opplever høyt sykefravær og en mangel på faglærte. Det er kritisk å legge vekt på å forbedre arbeidsmiljøet og implementere tiltak for å redusere sykefraværet.

Pasientflyt og tjenesteoverganger:

- Det er nødvendig å videreutvikle pasientflyten internt i kommunen, spesielt overgangene fra en tjeneste til en annen, for å sikre effektivitet og kontinuitet i pasientomsorgen.
- Helse Nord-Trøndelag har signalisert endringer som må tas på alvor for å ruste kommunen til å motta den pasientgruppen som trenger rehabilitering og medisinsk behandling.
- Det er behov for å gjennomgå tjenestebeskrivelsene for avlastning. behovet for avlastningsplasser er større enn det man har kapasitet til, og det er derfor nødvendig å redusere tjenesteomfanget for den enkelte for å sikre tjenester for flere.

Omorganisering og forvaltning:

- Alle enheter i sektoren vil oppleve endringer i tjenestene de neste fire årene, påvirket av både ytre krefter og nasjonale føringer. Det er startet et prosjekt for å omorganisere sektoren for å møte fremtidens utfordringer på best mulig måte.
- Det er et behov for å gjennomgå forvaltningen av eksisterende plasser for å sikre riktig pasient til riktig omsorgsnivå.

SAMFUNN

Endringer i rammebetingelser

Samfunnsområdet sin strategiplan for perioden 2025-28 skal være med på at vi når kommunens fem hovedmål som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. For å underbygge dette har Samfunn følgende strategiske mål:

1. Effektiv produksjon/drift/forvaltning
2. Ivareta investeringene i kommunens bygg og anlegg
3. Legge til rette for lokalt kultur- og næringsliv
4. Planer som solide verktøy
5. God samhandling med Velferd

Hvert mål har flere underpunkter som ikke er gjengitt her.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	212 975	208 788	217 552	216 642	216 642	207 306
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	217 796	201 189	215 895	215 745	216 145	202 389
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 320	10 598	7 879	7 879	7 667	10 386
Overføringsutgifter	48 307	28 612	31 018	31 018	31 018	28 312
Finansutgifter	24 567	769	2	2	2	2
Sum Driftsutgifter	516 964	449 956	472 346	471 286	471 474	448 395
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-256 355	-264 467	-285 470	-287 470	-287 470	-273 267
Refusjoner	-72 112	-48 613	-52 648	-52 648	-52 648	-48 613
Overføringsinntekter	-4 044	-1 098	-1 112	-1 112	-1 112	-1 098
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 255	-3 673	0	0	0	-0
Sum Driftsinntekter	-342 767	-317 850	-339 230	-341 230	-341 230	-322 978
Sum	174 197	132 105	133 116	130 056	130 244	125 417

KOMMUNALSJEF SAMFUNN OG FAGSTAB

Endringer i rammebetingelser

Fagstab Samfunn har fem fagfelt som skal koordinere sektorene innen sine felt. I tillegg til de tre som er nevnt under her, så har vi folkehelse og klima/miljø. De to sistnevnte skal også understøtte sektorene hos Velferd, og er beskrevet i egne kapitler.

Mobilitet

Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak. Kommuneplanens samfunnsdel gir retning for kommunens arbeid, og for området mobilitet skal dette gjøres gjennom blant annet å sørge for at:

- Flere skal kunne velge miljøvennlige transportløsninger, og kunne gå og sykle trygt.
- Kommunen prioriterer for overgangen til kollektive og utslippsfrie transportløsninger.
- Arealbruk, parkering og infrastruktur er tilpasset slik at mest mulig av persontransportbehovet kan tas med gange, sykkel og kollektivtransport.

For å utvikle en enda mer attraktiv og klimavennlig by må det bli enklere å velge å gå, sykle eller ta kollektivtransport. Gjennom byvekstavtalen har kommunen forpliktet seg til nullvekstmålet som innebærer null vekst i personbiltransporten til tross for at befolkningen øker.

Sikkerhet og beredskap

Området beredskap er nå utvidet til også å omfatte sikkerhet.

Rammefaktorer er nasjonale lover og forskrifter. Videre er samarbeidet med Statsforvalter og kommunens overordnede ROS førende i alt arbeid.

Eierskap/-forvaltning

Det skal legges til rette for:

- At eierskapsutøvelsen blir mer strategisk, mer helhetlig og en ressurs for hele kommunen
- At eierskapsutøvelsen blir mer profesjonell med økt kvalitet og styrket kompetanse
- At ansvar, roller og myndighet knyttet til eierskapsutøvelsen blir avklart
- At økonomiske og driftsmessige synergieffekter kan hentes ut

For utbyggingsavtaler har kommunestyret nylig vedtatt en endring i praksis rundt bruken av utbyggingsavtaler:

- For første gang skal kommunen beholde deler av MVA-justeringsbeløpet selv og har dermed egen interesse i å ha et egnet apparat rundt utbyggingsavtaler samt et visst omfang av disse.
- Utbyggingsavtaler forventes for første gang uttrykkelig benyttet i boligsosiale formål/planer.

- Gjeldende prinsippvedtak har et tydelig uttrykk som gir presise rammevilkår og forutberegnelighet både for kommunen og eventuelle utbyggere.

Utbyggingsavtalene er etter dette fremdeles og med forsterket virkning en av kommunens mest kraftfulle verktøy for å styre byutviklingen i Stjørdal kommune. Tettere strategisk styring og mer detaljerte mål vil hjelpe med å oppnå mer med dette som verktøy.

Status

Mobilitet

Stjørdal kommune har siden 2019 vært med i Miljøpakken gjennom Byvekstavtalen for 2019-2029. Høsten 2023 ble det signert en ny Byvekstavgift med staten v/Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet for perioden 2023-2029. To nye kommuner, Skaun og Orkland, ble innlemmet i avtalen i tillegg til Stjørdal, Malvik, Melhus og Trondheim.

Hovedtyngden av prosjektarbeidet i Stjørdal kommune har vært på prosjektutvikling for å avklare hva ulike tiltak skal inneholde og fremskaffe kostnadsanslag for prosjektene. I det videre vil det bli jobbet med å utvikle prosjektene på et mer detaljert nivå og utføre tiltakene.

Nullvekstmålet – at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykling og gange er førende for arbeidet i Miljøpakken. Knutepunktutvikling av Stjørdal stasjon prioriteres derfor svært høyt fordi det favner bredt i tilrettelegging for å nå målet om nullvekst. Andre prosjekter som park&ride, sykkelparkering og bybussutvikling er prosjekter som også prioriteres høyt, bl.a. på grunn av prosjektenes antatte bidrag til nullvekstmålet og fordi prosjektene bygger opp under utviklingen av Stjørdal stasjon som et knutepunkt for Stjørdal og Trøndelag. Gang- og sykkelvegprosjekter er også viktige i så måte.

Knutepunkt Stjørdal stasjon

Utviklingen av stasjonsområdet på Stjørdal er et viktig prosjekt i byvekstavtalen. Målet er å oppgradere Stjørdal stasjon til et moderne kollektivknutepunkt med:

- økt kapasitet for tog og buss
- bedre forbindelse for gående og syklende på tvers av jernbanen
- sanering av planovergang og flytting av fylkesveg
- effektiv arealutnyttelse rundt og på knutepunktet

Det lages en områdeplan for helheten. I praksis må utbyggingen deles i flere prosjekter. Trøndelag Fylkeskommune har tatt ansvar for å utvikle konseptet med sanering av planovergang i Innherredsvegen. Bane NOR skal bygge infrastrukturen på selve knutepunktet.

For kommunen er det viktigste målet som deltaker i miljøpakken å få på plass en god tverrforbindelse på knutepunktet Stjørdal stasjon samtidig med forberedelsene til "2 tog i timen" som Bane NOR gjennomfører. Det legger til rette for byutvikling på begge sider av Stjørdal stasjon. For knutepunktet i Stjørdal er detaljplan for spor, ramper og kulvert vedtatt av kommunestyret i juni 2023. Bane NOR arbeider med sikte på byggestart i 2026 og har startet detaljprosjektering. Det er nødvendig å avklare finansiering av tverrforbindelsen. Sak om dette vil bli fremmet for miljøpakken.

Tverrforbindelsen, har en kostnad på 124 millioner kroner (ref bane NOR utbygging). Miljøpakkens bidra til finansiering må fremmes i 2024. Øvrige elementer i knutepunktet, bussholdeplasser, kiss&ride, parkering, taxi med mer avklares i områdeplanleggingen som pågår. En trinnvis utbygging vil bli beskrevet. Finansiering av disse elementene vil også være nødvendig å avklare i løpet av året. I foreløpig finanseringsforslag til tverrforbindelsen er det antydnet en kommunal medfinansiering på 3 millioner kroner utover det som er avsatt i budsjettet til miljøpakken og i tillegg til bidrag fra eiendomsutvikling.

Sikkerhet og beredskap

Kommunens overordnet ROS er utarbeidet i samarbeid med berørte parter (politi, vegmyndigheter, Avinor, med flere). Denne har nå vært ute på høring, med høringsfrist 28. april 2024. Det legges opp til en politisk behandling av denne etter sommerferien.

Eierskap/-forvaltning

Per nå er utbyggingsavtaleområdet plaget med ressursmangel og økende kompleksitet. Omfanget av antall avtaler er på et minimum på grunn av at disse blir større og mer komplekse for hvert år, er svært tidkrevende, og utbyggere stiller med profesjonell bistand i nesten alle sammenhenger for å forsøke å påvirke resultatet i så stor grad som mulig. Trusler om søksmål er vanlig, og forhandlingsklimaet er gjennomgående vanskelig.

Organisasjonen er ikke rigget for å utnytte mulighetene som utbyggingsavtaleverktøyet gir til det fulle. Ressursmangel gjør det utfordrende å få til gode resultater på kort tid. Man opplever at det tar lang tid å få disse ferdig forhandlet og til en politisk vedtakelse.

Per nå er kommunens praksis i en overgangsfase pga. nytt prinsippvedtak i PS 22/2024.

Utfordringer og muligheter

Mobilitet

Av hensyn til framkommelighet, folkehelse, klima og miljø er det nødvendig å legge til rette for reiser som innebærer mindre bruk av bil.

Parkering er et av flere virkemidler som kan tas i bruk for å endre transportmiddelbruken i retning av mindre bilbruk og mer bruk av kollektivtransport, sykkel og gange. I byvekstavtalen i 2019 ble partene enige om å utarbeide en felles parkeringspolitikk og denne ble vedtatt av partene i 2023. Den utfordrer kommunen på å velge strategier for å håndtere parkeringsutfordringer. Videre har Miljøpakken virkemidler for å jobbe med motivasjon og holdninger til å velge miljøvennlige reisemåter til og fra jobb. I årene som kommer er det aktuelt å jobbe med parkeringsrestriktive tiltak.

Mikromobilitet er en betegnelse brukt om det å flytte seg ved hjelp av små og miljøvennlige transportmiddel som kan brukes av en eller få personer over korte avstander. El-sparkeysykkel er et eksempel som Stjørdal kommune tester ut i sin andre sesong (AtB-prosjekt som er miljøpakke-finansiert). Også andre transportmidler sorterer under mikromobilitet og her ligger det muligheter som ennå er uprøvd som for eksempel droner, autonome kjøretøy, el-biler og -busser, og hydrogendrevne

lastebiler. Den teknologiske utviklingen vil kreve nye løsninger og mer samarbeid mellom ulike aktører framover.

En gjennomtenkt infrastruktur på bakken er et sentralt virkemiddel for å lykkes med omlegging til mer miljøvennlig transport. En plan for mobilitet kan belyse utfordringer og muligheter for dette feltet. Arbeid med skilt- og parkeringsbestemmelser er et første viktig steg for å gjøre tiltak som kan påvirke nullvekstmålet.

Fagstabens videre arbeid med mobilitet kan ende opp i en mobilitetsplan som dekker blant annet parkering, kollektivtrafikk, mikromobilitet og personbilbruk.

Sikkerhet og beredskap

Når overordnet ROS (risiko og sårbarhet) er på plass, så vil arbeidet videre være at hver enhet/sektor selv vurderer sine beredskapsplaner, både opp mot den overordnede ROS'en, men også opp mot det som enhetene selv har av analyser.

Kommunedirektøren vil også ta en revidering av kommunens overordnet beredskapsplan, både administrativ og operativ del. Det gjøres også et arbeid med å samle enhetenes planer på en felles SharePoint-site.

Eierskap/-forvaltning

Stjørdal kommune har behov for en sterkere hånd i styringen av byutviklingen. Selv vedtatte reguleringsplaner dispenseres det jevnlig fra, eller det fritas fra krav om detaljregulering, og kommunens handlingsrom for styring svekkes – dette fører direkte til økte kostnader for kommunen som må kompensere dette gjennom egne budsjetter.

Det er behov for å øke omfanget av bruken av avtalene, og spre dette ansvaret mer utover i organisasjonen slik at kommunens eierfunksjoner til forskjellig infrastruktur blir koblet mer på.

Stjørdal har et generelt behov for byforbedrende/-forskjønnende tiltak til kompensasjon for belastning som høy utbyggingsfrekvens skaper og som faller mellom stolene i systemet (ikke kompenserer av/ved utbyggingen). Dette er et vesentlig utfordringsbilde for den generelle trivselen i sentrum og oppfattelsen blant publikum om bokvaliteten i kommunen generelt.

Dersom Stjørdal kommune kan føre en mer restriktiv praksis med bruk av dispensasjoner eller større grad av dispensasjoner med tydelige føringer i betingelser og vilkår i dispensasjonen, vil dette på sikt føre til bedre løsninger for byutviklingen og spare vesentlige budsjettmidler for kommunen. Dette er et felles administrativt/politisk ansvar.

For å øke omfanget av bruken av utbyggingsavtaler kan sektoren jobbe med å frigi mer ressurser til fagområdet, etablere faglige miljø på tvers av organisasjonen for dette, samt at man kan ta i bruk et særuntak i byggesaksforskriften (§ 18-2) for å lage og bruke såkalte «forenklede» utbyggingsavtaler som kun gjelder kravet til vei, vann, avløp og overvann innenfor rammene til pbl § 18-1, da disse ikke krever lang saksbehandlingstid, forkynning og ettersyn eller er enkle å angripe fra et eksternt perspektiv. Disse kan inngås og gå rett til vedtak hos politisk nivå, og øker omfanget av avtaler betraktelig samtidig

som det gir flere og mindre utbyggere og selskap muligheten til å oppnå refusjon for også mindre prosjekter. Totalt sett vil dette føre til en gunstig besparelse for så mange bygge- og utbyggingsfirma som opererer på Stjørdal som mulig, og dette vil da forhåpentligvis føre til økt utbyggingstakt.

Sektoren kan også etablere et internt fagmiljø som har til ansvar å følge opp utbyggingsavtalemessige fagområder, infrastruktur, boligsosialt, økonomisk m.m.

Til etablering av flere byforskjønnende tiltak som hever kvaliteten av Stjørdal kommune/sentrum kan organisasjonen benytte midler som kommer fra utbyggingsavtaler gjennom det endrede prinsippvedtaket i PS 22/2024 til å etablere et generelt fond som kommunen kan bruke til forbedringsarbeider for infrastruktur, parker, andre grønne tiltak med mer. Organisasjonen kan uten videre besørge dette fra frie midler som kommer til justering av MVA etter merverdiavgiftskompensasjonsloven.

Organisasjonen kan (og bør) rigge seg til å i større grad bruke utbyggingsavtaler til boligsosiale formål. Dette krever tilpassing av organisasjonens arbeidsmetoder og tydelig kommunikasjon/samhandlingsforum med «bestiller» som vil være sektor Velferd.

Fond til kjøp av eiendom eller investering i/oppgradering av eksisterende eiendommer

Stjørdal kommune eier en del eiendommer som ikke er til eget bruk, men som leies ut til eksterne aktører. Bakgrunnen for ervervene av disse eiendommen er så forskjellige, men felles for de er at de kan selges hvis de ikke anses som strategisk viktige for kommunen å eie.

Hvis kommunen skal være rustet til å erverve nye eiendommer, og investere i/oppgradere eiendommer vi allerede eier, er det nødvendig at det settes av penger i et fond når kommunen velger å selge en eiendom. Dette vil gjøre kommunen i stand til å være mer aktiv i eiendomsmarkedet.

Behov og vurderinger av hva som er strategisk viktig og riktig å eie vil endre seg med tiden, og det er derfor viktig at kommunen har en viss økonomisk fleksibilitet som gjør oss i stand til å kjøpe riktige eiendommer når de dukker opp.

BYDRIFT OG INFRASTRUKTUR

Endringer i rammebetingelser

Sektorens rammebetingelser er blant annet regulert gjennom nasjonale lover og forskrifter, herunder for brann, vei, vann og avløp.

Budsjettet til spesielt denne sektoren har over halvparten avsatt til kjøp av varer og tjenester. Da det i budsjettarbeidet i kommunen kun kompenseres for lønnsøkning, så vil beløpet avsatt til kjøp av varer og tjenester på sikt gå ned. Hvis dette ikke kompenseres så går dette utover den generelle posten for vedlikehold av bygg og eiendom. Dette er ikke heldig på sikt.

Budsjettet for inneværende år har flere rammebetingelser som ikke lar seg realisere. Det kan derfor være hensiktsmessig at man for budsjettet for 2025-28 ser nærmere på dette. Under er noen av de viktigste nevnt:

Basishall: Netto rammetrekk 1 mill er lagt inn som nedtrekk fra 2025, men basishall er ikke aktuelt lengre og rammetrekket må reverseres. Det har vært forhandlinger med Fylkeskommunen og de som drifter dagens turnplasthall og man er enige at tiltenkt tomt på Ole Vigs vgs sitt område ikke lenger er aktuell på grunn av for lite areal.

Enhet Renhold: Ytterligere budsjettreduksjoner på 0,6 millioner fra 2025 vil utfordre enhet stort, potensielt redusere renholdsfrekvensen og kompromittere hygienestandarder. Konsekvensene blir reduksjoner i renholdsfrekvens og dårligere renholdskvalitet, føre til brudd på hygienekrav, økt smittefare og i verste fall stengte bygg.

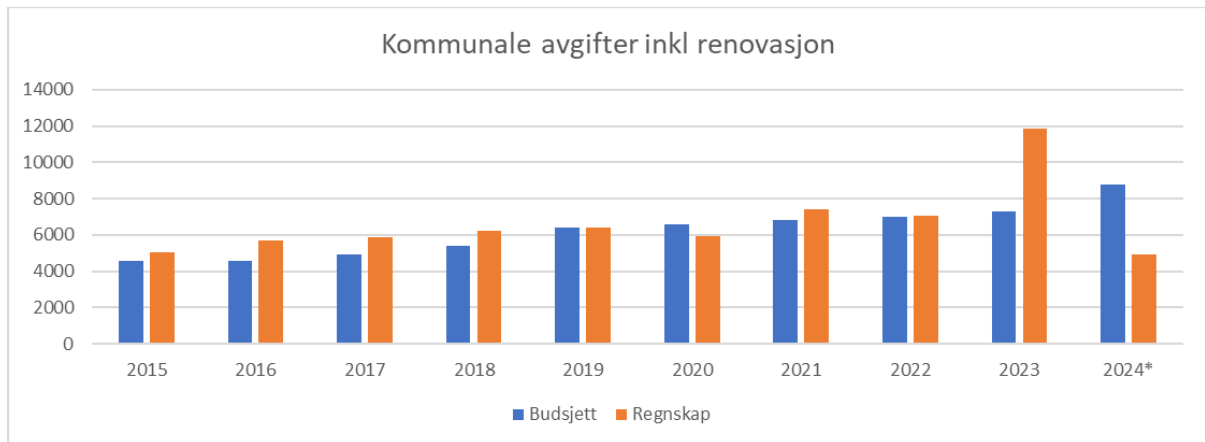
Gjengs leie: Det er lagt inn rammetrekk 1 mill i år, ytterligere 1 mill i 2025 og 2 mill i 2026. Etter kommunestyrets vedtak om innføring av gjengs leie på kommunale utleieboliger har det blitt foretatt en gjennomgang av dagens praksis, eksisterende leieforhold og leiemarkedet i kommunen for øvrig. Innføring av gjengs leie vil ikke medføre økte leieinntekter for kommunen. Snarere vil små utleieboliger kunne øke litt i pris, mens større boliger/leiligheter vil gå ned i pris. Dagens modell for utregning av leiepris på kommunens utleieboliger gir derfor bedre resultater samlet sett i motsetning til det som ble politisk vurdert i budsjett 2023 – 2026. Det er innhentet en ekstern juridisk vurdering av Simonsen, Vogt og Wiig som underbygger statusen i saken. Nedtrekket vil kun føre til tilsvarende nedtrekk i vedlikeholdet av utleieleilighetene. Det kommer en politisk sak på dette.

Parkeringsavgift: Rammetrekk er på 0,3 mill i år, ytterligere 0,5 mill i 2025 og 1,5 i 2026 og 2027. Dette må reverseres i sin helhet inntil sak om innføring av parkeringsavgift er politisk vedtatt. Per nå mangler det godkjente skiltplaner, ressurser til å utarbeide dette, samt ressurser til kontroll og oppfølging.

Beredskapslønn og lønnsoppgjøret: Behovet for økt budsjett i 2023 for å dekke lønnsoppgjør og sosiale kostnader ble trukket i budsjett 2024 (kr -1.831 tusen). Det er tidligere lønnsoppgjør inkl. sosiale kostnader som ikke har vært fanget opp i tidligere år og dermed vært underbudsjettet og gitt avvik i årene før 2023 og nå i 2024. Dette er kostnader som i år må dekkes opp ved redusert vedlikehold i andre enheter i sektoren og i område Samfunn. Lønnsoppgjør i andre enheter og sektorer har alltid vært dekt opp budsjettmessig med økt ramme og må også tilføres sektoren i dette tilfelle.

Kommunale avgifter inkl. renovasjon: Det har de siste årene vært stor økning på kommunale avgifter inkl renovasjon også for kommunale bygg og anlegg og dette har ikke blitt kompensert i budsjetttrammen fullt ut. I grafen under er regnskapstall for 2024 pr mars for renovasjon og for 1. halvår for vann og avløpsgebyr. Budsjettet for 2024 vil ikke dekke kostnadene selv om det ble kompensert litt prisøkning i 2024. Satsene for vannavgift ble økt med 30 % i 2023 og 28,7 % i 2024, mens satsene for

avløp med økt med 20 % i 2023 og 18,3 % i 2024. Renovasjon har økte kostnader fra 2023 som blant annet skyldes økt kostnad pr tonn for restavfall, samt at staten har økt forbrenningsavgiften slik at ett tonn restavfall koster ca kr 2400.

*2024 viser budsjett for hele året, mens regnskapstall er pr mars for renovasjon og 1. halvår for kommunale avgifter.

Status

Sektor Bydrift og Infrastruktur vil spille en viktig rolle i å utnytte hele kommunens potensial ved å iverksette tiltak som fremmer vekst og tilflytting i alle lokalsamfunn. Sektoren vil bidra til byutviklingen i sentrum ved å fortette og planlegge infrastruktur proaktivt, inkludert hovedplan VA og reservevannforsyning. Sektoren vil også være en pådriver for at Stjørdal blir en ledende kommune innen klima- og miljøtiltak.

Årsverk og Enheter: Sektoren vil opprettholde en ramme på rundt 170 årsverk fordelt på de fem enhetene: Bygg, Vann/avløp, Renhold, Veg/park/idrett og Værnesregionen Brann- og redningstjeneste.

Helhetlig Betjening: Sektoren vil fortsatt betjene kommunen i sin helhet, inkludert samarbeid med Selbu og Meråker kommune innen brannarbeidet gjennom Værnesregionen Brann- og redningstjeneste.

Økonomisk Utfordring: På grunn av økonomiske begrensninger uten priskompensasjon, vil vedlikeholdet av kommunale bygg og anlegg fortsatt være under det nivået som er viktig for å oppnå verdibevarende vedlikehold. Det er derfor viktig å finne balansen mellom effektiv drift og nødvendig vedlikehold for å møte fremtidige utfordringer.

Viktigheten at sektoren leverer på våre hovedområder med ny hovedplan VA og reservevann, igangsettelse av nytt bo- og velferdssenter, og ny brannordning gjør at kommunen står godt rustet til fremtidig utbygging i årene fremover. Nye lokaler til brann- og redningstjenesten må etableres i økonomiplanperioden.

Utfordringer og muligheter

Rekrutteringssituasjonen:

Det er utfordrende å rekruttere personell med lovpålagt kompetanse til alle stillinger. Når nye personer ansettes, må de gis nødvendig opplæring på arbeidsgiverens bekostning.

Kompetansebehov: Spesielt vanskelig er det å rekruttere og beholde forebyggende personell, brannforebyggere (feiere) og teknisk personell med fagbrev innen VVS, elektro, bygningsautomasjon og energiledelse.

Tiltak for rekruttering: Forskjellige tiltak vurderes eller er gjennomført for å forbedre rekrutteringssituasjonen. Dette inkluderer lønnsheving, intern rekruttering, og tilbud om etterutdanning og fagbrev.

Fremtidig kompetanse: Det vil være behov for prosjektleder- og byggelederkompetanse, automasjonskompetanse, og GIS-kompetanse (kart og geodata) fremover.

Eiendomsstrategi - Ivareta investeringene i kommunens bygg og anlegg

Nåverdien på bygningsporteføljen er i overkant av kr 4 mrd – og det krever midler til vedlikehold!

Det skal i 2024/2025 utarbeides en eiendomsstrategi som skal si noe om hvordan kommunen skal forvalte, drifte, vedlikehold og utvikle kommunale bygg og eiendommer på strategisk, taktisk og operativt nivå. Dette skal bidra til å ivareta investeringene i kommunens bygg og anlegg og sørge for at planer fungerer som solide verktøy.

Det bør vurderes å etablere et fond som har som formål å bruke avkastning på fremtidig vedlikehold av kommunale bygg. Pengene kan fremskaffes ved å avhende eiendommer/tomter som ikke er i bruk i kommunal regi. Fondet kan avsettes til fremtidig vedlikehold, påkostninger eller andre fellestiltak. Det kan neppe forventes at det kan avsettes midler til ethvert tiltak, men at det styres strategisk og at det skal bidra til verdibevaring på porteføljenivå. Vedlikeholdsbehovet har ikke akkurat avtatt etter oppføringen av nytt Helsehus og Fosslia omsorgssenter. På sikt vil disse byggene kreve vedlikehold slik at verdiene bevarer.

Energistrategien/målsettingen for kommunale bygg må fornyes og implementeres i driften for å underbygge, og spisse det videre arbeidet med å nå reduksjoner i energiforbruket, og også peke ut videre mål for hva kommunen skal satse på i perioden. Herunder hvilke energikilder som det skal satses på, tiltak for å redusere energiforbruket, ta i bruk ny teknologi og klimatilpasset FDV.

Vurdering av livsløpskostnader (LCC): Dette må innføres som standard på alle investeringer. Man ser da på kostnader for oppføring, såkalte investerings- eller kapitalkostnader, og årlige kostnader i driftsperioden inkludert vedlikehold, også kalt FDVU-kostnader. LCA (life cycle assessment) vurderinger er det totale miljøregnskapet for tiltaket/investeringen som også bør tas med i vurderingen når man skal bygge nytt, fornye eller rehabilitere.

Det må sikres ressurser til planlagt vedlikehold i henhold til en vedlikeholdsplan. Tilstandsanalyser av alle kommunale bygg må på plass for å kunne utvikle en realistisk vedlikeholdsplan. Resultatene fra en tilstandsanalyse vil være et godt grunnlag for å fastslå bygningenes funksjonalitet og potensial for å kunne utarbeide vedlikeholdsplaner eller gi overslag over fremtidige kostnader. Ut fra en vedlikeholdsplan så vil man kunne prioritere og rute midler for å utføre riktig vedlikeholdsnivå til rett tid, og kostnad.

Organisering av driften må optimaliseres og tilpasses dagens behov. Dette være seg etablering av gode driftsplaner som ivaretar kvalitet, funksjon og tilstand, men også slik at vi får utnyttet kunnskapen til de ansatte på en god måte slik at vi i sum både får økt kvalitet, til rett tid og kostnad. Det må fokuseres på teknisk drift, da dette er en kjerneoppgave. Utover det så må man løpende vurdere hva som vi bør gjøre selv, og hva som kan kjøpes i leverandørmarkedet. Det må skilles på hvilke oppgaver som gjøres for å beholde funksjon/verdi på kjernevirksomheten, kontra tjenester som utføres på vegne av brukende enheter som ikke tilfører kjernevirksomheten en verdi. Man må satse videre på en teknisk driftsgruppe, som skal supplere de som er ute på sonene med feilsøking, veiledning, dokumentering, tilsyn, energisparing, bestillerkompetanse, standardisering mv. Så kan man se for seg sonedrift, som består av

driftspersonell som er oppgavestyrte fra dedikerte driftskoordinatorer. Arbeidet med dette er så vidt startet, og vil fortsette utover høsten 2024 med forhåpentligvis implementering våren 2025, forutsetter involvering av ansatte og ledelse i sektoren.

Stokkan Ungdomskole må tilpasses til elever som har særskilte behov. Elevene starter på ungdomskolen i 2028, så et nytt tilbygg ved skolen må være på plass og driftsklart innen sommeren 2028. Det legges det til grunn en estimert investering på kr 30 mill. Detaljer må jobbes ut sammen med Velferd for å treffe best mulig på behovet.

Rehabilitering av Haraldreina barneskole. Skolen er 60 år i 2024, og den er moden for fornyelse. Det skal utarbeides en skole- og barnehagebruksplan i 2024, denne planen vil si noe om det er økonomisk forsvarlig å fornye skolen, kontra andre muligheter som avdekkes av planen. Det vil uansett være naturlig å se på fasader, vinduer, tak, og tekniske anlegg. Alt dette påvirker inneklimaet i bygget og vil være viktig for å sikre gode betingelser for elever og ansatte ved skolen, samt et bidrag inn i klima og miljøregnskapet.

Beredskapshus for Værnesregionen brann- og redningstjeneste (VRBRT). Det har vært en uønsket liten framdrift i prosjektet siste år og med bakgrunn i forslag til ny brannordning og tilstand på dagens brannstasjon, nylig tilsyn fra Arbeidstilsynet med varslede krav om utbedringer av bygningsmassen, så er behovet for VRBRT prekärt isolert sett. Det må påberegnes kostnader på nåværende bygningsmasse for å tilfredsstille varslede krav fra Arbeidstilsynet. Fjorårets vedtak som sa at prosjektet med Beredskapshus skulle videreføres uten VRBRT, har stagnert da det er liten interesse fra de opprinnelige interessentene i prosjektet. For å sikre videre framdrift så foreslås det alternativt å benytte ekstern aktør for å realisere prosjektet, der kommunen blir en leietaker på lik linje med de andre blålysetatene. Alternative interessenter og lokalisering må vurderes som en del av prosjektet.

En samlokalisering av driftspersonell på Vann/avløp, Veg og Bygg må prioriteres. En avhending av for eksempel hangar, Kjøpmannsgata 6 og gamle SARA hvor veg nå er plassert, kan frigjøre kapital slik at dette kan være mulig. Dette prosjektet må også sees i sammenheng med Beredskapshuset.

Det må satses på å bygge driftsplaner for respektive bygg som er tilpasset byggets behov, ut fra dette så vil man i større grad styre vedlikeholdet etter tilstandsgrad slik at ved optimalisering av byggdrift, så vil vedlikeholdsintervallet kunne forskyves slik at man kjører større prosjekt for å utnytte prosjektleder-kapasitet og redusere "vedlikeholdsklatting" som er ressurskrevende. Planene er delvis tilpasset i dag, men ikke på et nivå som gjør at man får frem reelle kostnaden på bygningsdelsnivå, og det samme gjelder timer brukt internt på oppfølging. Dette er en stor jobb, som vil ta litt tid men som vil gi god effekt etter hvert.

Bygningsporteføljen øker via store investeringer, men det hensyntas ikke økning i driftsbudsjettene år etter år. Til tross for det faktum at porteføljen er stadig økende, så er det også behov for både rehabilitering og fornyelse av den boligporteføljen kommunen har, etterslepet på vedlikehold øker år for år. I så henseende så er det også viktig å sette en standard på kommunale boliger som er «god nok», slik at dette også bidrar til at man unngår sløsing med midler og at man kan prioritere riktige tiltak til riktig tid.

Miljøvaktmester - tiltaket er nå prøvd i fire år. Funksjonen anbefales videreført, men bør ligge under Velferd som et virkemiddel til boligtilbudet for å øke boevnen til leietakere i kommunale boliger og fremleiebolig. Dette vil redusere vedlikeholdsbehovet på kommunale boliger, samt sørge for at botiden i kommunal bolig går ned.

Halsen Barneskole: Det er ikke hensyntatt økt areal ifht renholdskapasitet, ei heller drift av park/skolegård som blir en del av bybildet. Arealene innendørs og utendørs er en stor og viktig investering for kommunen som må ivaretas på en god måte. Riktig renhold er et særdeles viktig bidrag for driften av bygget, og det faktum at det bygges en kombinert park og skolegård som får to funksjoner er helt avhengig av at driftes med riktig kompetanse for å ivareta verdien som dette utgjør for samfunnet.

Klima, miljø og folkehelse legges til grunn i alt planarbeid

Klimaendringer representerer tydelige utfordringer som krever bærekraftige løsninger. I samarbeid med SINTEF, undersøker kommunen tiltak for klimatilpasning i eksisterende bygningsmasse.

Klima, miljø og folkehelse: Ved å innføre energiledelse, sikter kommunen mot å utvikle løsninger som er både bærekraftige og effektive, med fokus på forsyning, energibruk og inneklima. Dette vil bidra til effektiv produksjon/drift/forvaltning og ivaretar investeringene i kommunens bygg og anlegg.

Ombruk, det er et stort potensiale i å ombruke og gjenbruke deler og komponenter som fortsatt har en restverdi/-funksjon. Bare kontormøbler alene vil kunne gi store besparelser på ombruk kontra å kjøpe inn nytt. Per nå så mangler vi verktøy for å skaffe oversikt over hva vi har av ombrukspotensiale i kommunen. Med et slikt verktøy så vil vi enkelt kunne slå opp og få oversikt over hva som finnes, hva som må/kan anskaffes, sparte CO2 ekvivalenter, og hva som kan selges/avhendes på markedet ved å knytte til oss samarbeidspartnere som har tillatelse til omsetning av brukte varer. Ombruk er veldig på dagsordenen, og det er et stort potensiale som ved riktig utnyttelse også underbygger kommunens målsetning om å være en foregangskommune innen klima og miljø. Blant andre så har Trondheim kommune og NTNU et slikt verktøy.

Snødeponi og gjenbruk av strømasser. Kostnadene ved deponering og rensing av snø og strømasser vil øke betydelig uten tilgang til godkjente deponier.

Sektorens mål er å redusere klimafotavtrykket gjennom strategiske valg av kjøretøy, kompetanseheving og ansvarlige innkjøp, slik at vi blir en foregangskommune innenfor klima og miljø.

God samhandling med Velferd

Her er det gode referanser fra utvikling av Halsen Barneskole med samspillsprosjekt hvor det ble etablert kjernegruppe med deltakere fra Velferd som har bidratt aktivt i hvordan skolen har tatt form og bygges i dag. Dette videreføres nå over i det nye bo- og velferdssenter fra Velferd med en ny aktiv kjernegruppe og med samme styringsgruppe av ledere som Halsen Barneskole som igjen sikrer god økonomistyring.

Tverrfaglighet sikrer riktig kvalitet ved at det kjøres workshoper med bred faglig deltagelse fra område Velferd og område Samfunn, samt lederne i Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, Eldrerådet og Ungdomsrådet. Hovedverneombud og hovedtillitsvalgte blir også involvert gjennom hele prosjektperioden.

Det er også viktig med nødvendig ekstern rådgiverbestand for å sikre best mulig kvalitet på den helsefaglige delen av utredningsoppgaven og bruke god nok tid på tidligfasen, før man går videre med prosjektene slik det nå gjøres i det nye bo- og velferdssenteret. Så er det av stor betydning å starte på neste fase så snart som mulig når tidligfaseprosjekt er ferdig. Dette for å sikre god kontinuitet mellom hver enkelt fase, samt å unngå å havne «bakpå» med hensyn til nødvendig fremdrift.

Kvalitet og miljø i byggene for heldøgns omsorg, skal dessuten sikre trygge forhold for beboerne og gjester iht. Folkehelseloven. Her er det avgjørende at i samspillsprosjektet hvor både kommunens

faglige bygg prosjektledere og valgte entreprenør deltar, at de yter sine bidrag inn slik at kravene fra Arbeidstilsynet og kommuneoverlegen blir ivaretatt.

Begge disse prosjektene viser tydeligheten av godt samarbeid i hele linja, inkl. den politiske ledelse. Eksempelene viser også at vi er godt rustet i fremtiden til å ivareta nye store prosjekt.

Hovedpunktene i utvikling av sektoren

Kommuneplanens samfunns- og arealdel skal legges til grunn i vårt arbeid i Samfunn og vår sektor må tilpasse våre planer til denne.

Hovedplan Vann/avløp er nylig lagt ut på høring og er et viktig styringsdokument for kommunen som leverandør, eier og driftsansvarlig for offentlig vannforsyning og avløpshåndtering, og også for kommunens myndighetshåndtering og ansvar innenfor miljøforvaltning og arealplanlegging. Det er nå under utredning et interkommunalt samarbeid med 5 kommuner innen vann/avløp. En politisk sak om forslag til ulike samarbeidsformer forventes innen utløpet av 2024.

Hovedplan Veg er gammel og utdatert, og planen bør når ressursene tillater fornyes/oppdateres. Samtidig må det opprettes 10 års vedlikeholds- og investeringsplaner basert på inspeksjoner og tilstandsanalyser av veger, broer, kaier og grøntanlegg. Det er et stort og til dels udokumentert etterslep på vedlikehold innenfor alle kategorier veg, park og Idrett. Gatenormer og belysningsnormer må ferdigstilles for å sikre like løsninger og enklere saksbehandling på tvers av sektorer og prosjekter. Interkommunalt samarbeid/andre driftsformer samt optimalisering av drifta gjennomgås, spesielt for vei og idrett samt øke fagkompetanse innenfor blågrønt/ blågrått (lokal overvannshåndtering). I tillegg må bestillerkompetansen innen trafikkplanlegging, skiltplaner, trafiksikkerhet prioriteres med hensyn på nyansettelser.

Værnesregionen brann- og redningstjeneste jobber nå med ny brannordning og den vil forhåpentligvis bli vedtatt i 2024. Betydningen er at dette er en lovpålagt tjeneste som kommunen skal etablere iht. lov, forskrift og analyser. Planlegging av nytt beredskapshus må komme igang i denne økonomiplanperioden. Avklaring om eie/leie må avklares høsten 2024 med tanke på økonomiplan 2025 - 2028.

Renholdstrategien er oppnådd kvalitet, måloppnåelse, økonomi, styring og drift med bakgrunn i politisk sak om tjenesteutsetting av denne oppgaven. Gjennom arbeidet med rapporten i forkant av den politiske saken ble det etablert et tydelig og omforent mål for renholdsenheten i Stjørdal kommune: Man skal være blant de tre mest effektive kommunene i Kostragruppe 9. Det er således viktig at budsjett for renholdskostnader må følge med et hvert nytt bygg eller tilbygg/økt areal.

Eiendomsstrategien 2024/2025 skal utarbeides for å si noe om hvordan kommunen skal forvalte, drifte, vedlikeholde og utvikle kommunale bygg og eiendommer på strategisk, taktisk og operativt nivå. Dette skal bidra til å ivareta investeringene i kommunens bygg og anlegg og sørge for at planer fungerer som solide verktøy. Videre må organisering av driften optimaliseres og tilpasses dagens behov. Dette være seg etablering av gode driftsplaner som ivaretar kvalitet, funksjon og tilstand, men også slik at vi får utnyttet kunnskapen til de ansatte på en god måte slik at vi i sum både får økt kvalitet, til rett tid og kostnad.

KULTUR OG NÆRING

Endringer i rammebetingelser

Rammebetingelsene er en rekke nasjonale lover og strategier samt regionale planer for Trondheimsregionen og Trøndelag i tillegg til kommunens egne planer. Ny nasjonal rammeplan for kulturskolen er på høring i 2024. Kimen kulturhus har 10 års jubileum i 2025 med endrede forutsetninger for MVA fradrag. Ny arealplan vil legge føringer for næringsarbeidet, generelt og spesielt knyttet til større utviklingsprosjekter som Kvithammer/Smart Agri Park og Stjørdal stasjonsområde.

Internservice/Sentralkjøkken (rapporterer til kommunalsjef samfunn):

Det er ingen større endringer i rammebetingelsene til sentralkjøkkenet. Det mest vesentlige er at råvareprisene på enkelte råvarer, spesielt proteinkilden/hovedråvaren har økt mer enn forventet. Per første tertial har prisene økt med mer enn kr 300.000 i forhold til i fjor. Det vil på sikt komme krav om systemer for å sikre mattrygghet.

Status

Næring

Generelt næringsarbeid inkludert felles regional næringsplan. Ansvar for rammeavtalen med Proneo angående førstelinjetjenester og tjenester til eksisterende næringsliv. Sektoren har også ansvaret for Arrangementsby1-satsingen, samarbeid med Norsk landbruksrådgivning (NLR) om utvikling av Kvithamar, gjennomføring av næringsdelen i landbruksplanen. Samarbeid om forsvarskoordinator Trøndelag, forsvarskonferansen og Smart Mobility Norway. Samarbeid med Nord universitet vedrørende handlingsplan for studiebyen Stjørdal. Samarbeid med Bane Nor Eiendom AS - forsinkelser og andre forhold gjør at samarbeid må reetableres.

Kultur/Idrett generelt

Ansvar for oppfølging og utvikling av sektorens planverk og aktiviteter.

Sektoren forvalter en rekke tilskuddsordninger:

- Driftstilskudd frivillige organisasjoner/kultur/idrett
- Prosjekttilskudd kultur frivillige organisasjoner/kultur/idrett
- Etableringstilskudd frivillige organisasjoner
- Kontingentkassa (støtte lavinntektsfamilier – deltagelse)
- Spillemidler
- Faste tilskudd (Opera Trøndelag, Stjørdal museum, Hegra festning etc)

Sektoren ivaretar samarbeid med de som mottar faste tilskudd og i tillegg en rekke andre. Sektoren har sekretariat med ansvar for følgende priser: Eldreprisen, kulturpris, idrettspris, miljøpris og frivillighetspris, og interne arrangement som 17. mai, Jul i Stjørdal i tillegg til jubileum generelt.

Sektoren har videre ansvar for

- **Kimen kulturhus** Felles utleie av sal/scene, egne produksjoner og ansvar for fellesforhold,

- **Stjørdal bibliotek** har ansvar for kommunens samlede folkebibliotekstjeneste
- **Stjørdal kulturskole** med undervisningstilbud i musikk, dans, drama, teater og visuelle kunstfag.

Internservice/Sentralkjøkken (rapporterer til kommunalsjef samfunn):

Kjøkkenet ser stadig etter alternative råvarer slik at man følger budsjett. Det er viktig at råvarene som man alternativt tar inn oppfyller gitte kvalitetskrav.

Kjøleanlegget på sentralkjøkkenet må skiftes ut da det er for mye driftsstans på dette. Enhet Bygg ser på mulighetene her. Videre må det sees på maskinene som pakker mat, her har det også vært mye slitasje siden de ble anskaffet.

Utfordringer og muligheter

Næringsutvikling

Verdiskapingsstrategi Trondheimsregionen

Gjennomføring av handlingsplan og samarbeid om tiltak i Trondheimsregionsamarbeidet.

Nye Kvithamar forskningsstasjon – *Smart Agri Park*

Videreutvikling av eiendom i samarbeid med Norsk Landbruksrådgivning og andre interessenter.

Stjørdal stasjonsområde - eiendomssamarbeid

Samarbeid med Bane Nor Eiendom AS om utvikling av Stjørdal stasjonsområde. Utvikling av felles planer, etablering av eiendomsselskap og utvikling/utbygging. Samarbeid med andre aktører – arbeid med interessenter.

Forsvaret

Videre arbeid med å utvikle forsvarets rolle og næringsutvikling gjennom forsvarskoordinator og forsvarskonferansen.

Kimen kulturhus generelt

Kimen kulturhus ble offisielt åpnet 21. august 2015. Kulturhuset eies av selskapet Stjørdal Kulturutvikling AS med flere leietakere. Sektoren disponerer lokaler til produksjon/konserthus, bibliotek og kulturskole og har ansvaret for koordinering/fellesforhold/samarbeid med øvrige leietager og huseier og kommunens driftsavdeling.

- **Sikring og vakthold**

De siste to årene har det vært gjort en oppgradering av sikkerhetssystemene – overvåkning, lås/tilgangskontroll og alarmsystem. Vektertjeneste er reorganisert og utvidet. Arbeidet med sikring og vakthold må prioriteres framover.

- **Generelt vedlikehold – inventar og teknisk utstyr**

Det har gått ni år siden åpning og det er prekære behov for generelt vedlikehold på inventar og vedlikehold/oppgraderinger av teknisk utstyr. Det må etableres et fast varig system for vedlikehold/utskiftninger som sikrer kvalitet og relevans for kulturhuset i et langsiktig perspektiv.

- **Fornyings/videreutvikling**

Leieavtale med Trondheim Kino AS inkludert serveringskonsept skal reforhandles i perioden. Drift av Newton rommet er avsluttet og areal frigjort til bibliotekformål. Disse og andre forhold gjør at det i samarbeid med SKU AS er iverksatt et fornyelsesprosjekt fram til 10 års jubileum høst 2025.

Kimen kulturhus/Felles

Arbeid med hvordan øke attraktivitet og bruk av Kimen i de neste 10 årene med mål om flere besøkende og høyere inntekter. Etablere et tydeligere skille mellom den inntektsskapende delen (utleie/produksjoner) og lovpålagte tjenester, samt rammebetingelser med større fleksibilitet og tilrettelegging for økt bruk (utnyttelsesgrad/inntekter).

Stjørdal bibliotek

Frigjøring av arealer brukt til Newtonrom og tiltak på vakthold og sikring gir mulighet for videreutvikling av biblioteket som kunnskapsarena og møteplass og bedre tilrettelegging for aktiviteter og arrangement. Det prøves ut mer tilgjengelighet gjennom "meråpnt" hvor man også ser på selvbetjente løsninger i Kimens åpningstid.

Stjørdal kulturskole

Demografiutvikling (færre barn og flere eldre) betyr behov for å utvikle tilbud i årene framover. Ny rammeplan i 2024 vil legge premisser for kulturskolens tilbud. Det er behov for tilpasning/oppgraderinger av skolens undervisningslokaler.

Bergkunstsenter Stjørdal museum

Det er igangsatt et arbeid med mål om å realisere bergkunstsenter i tilknytning til Stjørdal museum i løpet av planperioden.

Internservice/Sentralkjøkken (rapporterer til kommunalsjef samfunn):

Sentralkjøkkenet leverer en viktig og lovpålagt tjeneste til våre institusjoner, bosenter og til hjemmeboende med vedtak.

Gitt at man får gjort noe med kjøleanlegget nå i 2024, så må det i 2025 prioriteres pakkemaskiner slik at mat til hjemmeboende fortsatt blir levert med riktig kvalitet uten at vi øker antall ansatte.

AREAL OG MILJØ

Endringer i rammebetingelser

Sektoren utøver i hovedsak forvaltningsoppgaver overfor innbyggere og næringsliv, innenfor dette ligger det også utviklingsoppgaver for Stjørdalssamfunnet. Forvaltningsansvaret gjelder plan, byggesak, oppmåling, geodata, landbruk, forurensning og naturforvaltning, og skal gjennom dette legge til rette for og utøve myndighet slik at Stjørdal kommune oppnår visjonen – Et godt valg for framtida, med tilhørende målsettinger. Sektoren er vertskommune i flere samarbeid, dette er plan, byggesak, oppmåling og geodata med Frosta og vannområdeforvaltning med Meråker. I tillegg er det tjenestekjøpsavtale med Meråker på landbruksområdet.

De viktigste rammebetingelsene for sektorens arbeid er nedfelt i hovedformålet med plan og bygningsloven: Fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Arbeidsfeltet til sektoren er utledet av dette og annet lovverk som har med bruk og vern av arealer, herunder en forsvarlig landbruksforvaltning, ivaretagelse av naturmangfold og klimahensyn. Klimaendringer og hensyn til naturmangfold setter stadig større krav til god planlegging. Staten stiller større krav til at kommunene tar ansvar for kartlegging og forebygging av ras og skred. Økende tendenser til vold og trusler i samfunnet bør føre til kriminalitetsforebyggende hensyn i arealplanleggingen. Generelt skjer det endringer i lovverk og statlige strategier som stiller større krav til kommunal forvaltning.

Status

Sektoren betjener Stjørdal kommune og utfører tjenester for Meråker på landbruksområdet. Vi har et samarbeid med Meråker om vannforvaltning og har rollen som vertskommune for Frosta vedrørende arealplanlegging, byggesaksbehandling, matrikkelføring og geodataforvaltning. Oppgavemengden er stor og sektoren er på grunn av saksmengden, svært sårbar for negativ endringer i bemanning. Det er store forventninger om samfunnsutvikling og at det foregår i raskt tempo. Ansettelsesstopp innført i siste år har rammet sektoren hardt i fht bemanning.

Utfordringer og muligheter

Utfordringer:

Kommunen har en viktig førstelinjerolle i å forebygge ras og skred. Med klimaendringene øker risiko for skred i bebygde områder. Kommunen trenger midler til kartleggingsjobber som kan være nødvendige i følsomme områder. Staten forventer at kommunene tar større ansvar innenfor dette feltet, hvor NVE i hovedsak vil være en tilskuddsforvalter for kommunene. Ressursene til dette må styrkes, gjerne i et samarbeid i Værnesregionen. NOU 2022:3 På trygg grunn forespeiler en nullvisjon for ras og skred (etter Gjerdrum-skredet).

Sektoren har store endringer og stor arbeidsmengde i forbindelse med vertskommunerollen. Avtale med Frosta er sagt opp, ny avtale er blitt fremmet i 2024 med formål å videreutvikle samarbeidet.

Etablering av tilsyn og kontroll med spredt avløpsanlegg må etableres i 2025, samt oppfølging av fett- og oljeutskillere som ikke ledes til kommunalt avløpsanlegg. Dette arbeidet er en av kommunens viktigste

miljøoppgaver med hensyn på å sørge for god økologisk tilstand i alle vassdrag og forhindre forurensning. Oppgavene finansieres til selvkost med etablering av tilsynsgebyr for spredte avløpsanlegg. Nabokommuner har vist interesse for å etablere et vertskommunesamarbeid innenfor området på sikt. Grunnlaget for tilsyn og kontroll blir lagt gjennom egen lokal forskrift og fremmes som en egen sak i 2024. I forbindelse med budsjett 2025 blir det lagt frem forslag til gebyrsatser for dette.

Gjennom å ta på seg lokal forvaltning av verneområder har kommunen påtatt seg et ansvar til følge opp søknadspålagt tiltak etter verneforskriften, utarbeide og revidere forvaltningsplaner, og i vareta verneformålet. Til dette kreves det ressurser i form av ansatte i en stillingsandel som ikke finnes i dag. Det samme gjelder innenfor oppfølging av kommunedelplan for naturmangfold som er svært begrenset. En styrking av naturforvaltningssiden i kommunen i form av et årsverk ville ivarettatt de områdene som ikke blir fulgt opp i dag. Et alternativ er å omprioritere fra verneområdearbeid til annet arbeid med naturmangfold. I dag blir ressursene på naturforvaltningssiden i hovedsak brukt til å følge opp henvendelser om forsøpling, samt saksbehandle tiltaksplaner for forurensning grunn.

Muligheter:

- Gode planer gir gode lokalsamfunn og god byutvikling. Kommunen har gode muligheter til å få til dette ved rett bruk av planer og planleggingsressursene
- Når kommuneplanens arealdel blir et godt forankret styringsverktøy, ligger det gode muligheter til en langsiktig god utvikling av Stjørdalsamfunnet.
- Dedikerte medarbeider – utnytter flerfaglighet.
- Kommunens deltakelse i miljøpakken kan realisere gode planer. Sektoren arbeidet overordnet med intensjonene i byvekstavtalen og legger til rette for god utnyttelse av mulighetene i miljøpakken.
- Helhetlige grep gebyrfinansiert innenfor forurensningsområdet kan gi måloppnåelse i vannforvaltningen med god økologisk tilstand. Saker om dette forberedes.
- Sektoren har tatt initiativ i Værnesregionen til å anskaffe framtidens tjenesteplattform/systemlandskap innen kart og geodata. Kommunen kan med det utvide tjenesteomfanget i takt med endrede behov og teknologisk utvikling. Med dette skapes synergier som kan tilføre kommunene merverdi. Vi forventer at nye teknologier for automatisering og kunstig intelligens gir endringer i hvordan tjenesteproduksjonen vil foregå i fremtiden.

ØKONOMI

Status

Følgende budsjettområder hører til under området:

- Kommunalsjef økonomi, HR og digitalisering
- Controllere
- HR, servicetorg og dokumentasjonssenter
- Stj. andel VR lønn/regnskap/innkjøp
- Stj. andel IKT og responscenter
- Kirke/revisjon

Oppgave/funksjon:

Støttefunksjon for hele kommuneorganisasjonen. Ansvar for at Stjørdal kommune har overordnede systemer (strukturer, prosesser, verktøy og opplæring) innenfor HR, IKT, arkiv og dokumenthåndtering.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	72 579	73 900	77 468	77 468	77 468	73 900
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	81 815	83 785	86 684	86 538	86 538	83 489
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 250	2 858	3 333	3 333	3 333	2 858
Overføringsutgifter	27 867	25 103	16 121	16 121	16 121	25 103
Finansutgifter	1 860	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	186 371	185 646	183 607	183 461	183 461	185 350
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-40 068	-42 420	-44 126	-44 126	-44 126	-42 420
Refusjoner	-68 214	-63 892	-59 017	-59 017	-59 017	-63 892
Overføringsinntekter	-147	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 150	-200	-275	-275	-275	-200
Sum Driftsinntekter	-112 578	-106 512	-103 418	-103 418	-103 418	-106 512
Sum	73 793	79 134	80 188	80 042	80 042	78 838

KOMMUNALSJEF ØKONOMI/FINANS OG CONTROLLERE

VR LØNN/REGNSKAP/INNKJØP

Endringer i rammebetingelser

Værnesregionen lønn/regnskap arbeider med lønn, regnskap, fakturering/innfordring og fakturabehandling for 5 kommuner (Frosta, Stjørdal, Tydal, Selbu og Malvik) og 13 andre selskaper som sokn, fellesråd, menighetsråd, IKA og næringssselskap. Siden oppstart i 2008 har enheten utvidet med en kommune (Frosta), og flere mindre selskaper. Man har regelmessig tatt ned ressurser, det var noe økning i årsverk når Frosta kom inn i samarbeidet i 2020. Eksisterende kommuner fikk reduserte kostnader også når Frosta tiltrådte samarbeidet. Siste ressursnedtrekk var en reduksjon på 0,2 årsverk fra 01.01.21.

Værnesregionen Innkjøp arbeider med anskaffelser etter lov om offentlige anskaffelser, og består av 5 VR kommuner (Frosta, Stjørdal, Meråker, Tydal og Selbu) og Holtålen kommune. Holtålen kommune valgte å tiltre VR Innkjøp fra 01.01.2019. Dette uten økning i personell ressurser. VR innkjøp arbeider med anbudskonkurranser og rådgiving i kommunene. VR Innkjøp inviterer også inn andre kommuner enn VR kommunene i flere av disse anbudskonkurransene vi gjennomfører. Eksempel på dette er datasystemer opp mot Værnes respons, ERP og barnevern.

Enhetene har totalt 27,3 årsverk.

Status

Værnesregionen lønn/regnskap har ansvaret for lønn og regnskap i våre kommuner og selskaper i tett samarbeid med kommunene/ selskapene. Kommunalt regnskap og lønn er spesielt fagfelt som er noe ulik i forhold til regnskap og lønn for private bedrifter og aksjeselskaper. Det er en god del ulikheter i oppgaver, rapportering og regler mellom offentlig og det private. På lønn/regnskap arbeider vi med inn og utbetalinger, løpende regnskapsoppgaver, løpende lønnsoppgaver, lønnskjøring, fakturering, innfordring av kommunale krav, behandling av innkommende faktura, rådgiving av ledere og ansatte, rapportering til SSB, SPK, KLP, fagforeninger mm. Rådgivingsjobbing vår blir mer og mer omfattende. Vi er også systemadministratorer for kommunenes lønn og regnskapssystemer (ERP systemer). ERP systemet er master for det meste av data og tilganger i organisasjonene. Våre enheter er preget av et høyt aktivitetsnivået, fokus på digitalisering og utvikling av tjenestene. Det er en løpende utvikling i teknologiske hjelpemidler og digitalisering. Det vil i årene som kommer være muligheter for ytterligere effektivisering så fremt kommunene tar i bruk mulighetene som foreligger.

Utfordringer og muligheter

For lønn og regnskap er det å arbeide mot 5 kommuner av ulik størrelse og med ulike strukturer utfordrende og lærerikt. Det å lære av hverandre og etablere en «best practice» gir gevinster. Vi har siden oppstarten fått på plass gode rutiner både internt og eksternt. Dette er et kontinuerlig arbeid som vi sammen med kommunene hele tiden må ha fokus på. Som det siste leddet i oppgaveporteføljen er vi avhengig av at kommunene og selskapene oversender den dokumentasjon våre enheter skal ha, i god tid før ulike frister, slik at vi kan gjøre vår jobb i rett tid. Her vil også endringer i ERP løsningen kunne gi gevinster. Et sentralt mål med ny ERP løsning er gjenbruk av data og en betydelig bedre og forenklet brukeradministrasjon. I dag er dette veldig manuelt. Vår HRM løsning er master på alle data. Årsoppgjørprosessen er svært krevende og medfører en stor arbeidsbelastning for våre ansatte. Mye overtid og lange arbeidsdager preger vår hverdag i denne perioden. Årsoppgjøret skjer i nært samarbeid med den enkelte kommune og øvrige selskaper. Vi er et tjenesteområde hvor det fortsatt ligger muligheter for utvikling, endring og forbedring. Det må skje i samarbeid med kommunene. Pr i dag har vi utfordringer innen brukeradministrasjon, organisasjonsstrukturer, enhetsregisteret og digitalisering av

arbeidsprosesser. Brukeradministrasjonen som vi administrerer, er et viktig styringsredskap i våre systemer og andre i systemer. Det å drive egeninkasso slik vi gjør i forhold til kommunale krav er også til innbyggernes beste. Man ser helheten på krav, og gebyrer og salærer er lavere enn hvis dette skulle vært satt bort til private.

ERP anbudet er nå avgjort, leverandør er valgt, og jobben med implementering har startet. Dette har krevd og krever ekstra arbeid for vår Værnesregionen enheter. Utfordringen er da tid. Arbeidet må gjennomføres samtidig med at driftsoppgavene skal gjøres. Både vår enhet og den enkelte kommunene vil i perioder måtte prioritere å bruke ressurser på implementering. Nye moduler og andre måter å gjøre oppgaver på, vil bli en del av dette, og implementeringen blir da også en organisasjonsutviklingsprosess for den enkelte kommune.

Vi ser at det er nødvendig med et bedre opplæringsløp i den enkelte kommune når en ny ansatt tiltrer. Dette må systemiseres bedre enn i dag.

Anskaffelser er et strategisk arbeid, og mye av det anskaffelsesfaglige arbeidet handler om hvordan kommunene skal legge til rette for, og utnytte de mulighetene og handlingsrommet som ligger innenfor fagfeltet. Man kan arbeide slik som man bestandig har gjort, eller man kan bruke anskaffelser for å utfordre markedet, og ikke minst strategisk internt i kommunene. Tjenesteområdet har ett stort potensial for å kunne utvikle, endre og forbedre anskaffelsespraksisen i kommunene, herunder etterlevelse av lover og forskrifter. Sett ut fra oppgavemengden til tjenesteområdet anskaffelser, mangler Værnesregionen Innkjøp ressurser for å kunne håndtere den økende oppgavemengden og etterspørselen fra de deltagende kommuner. Kontraktsoppfølging og lojalitet overfor avtaler er avgjørende for en god gevinstrealisering og framtidig resultat. Innkjøp må gis mulighet til å komme tidlig nok på banen i de aktuelle prosesser som skjer.

Anskaffelser er strategisk viktig, og det vil være direkte sammenheng mellom kvaliteten på de anskaffelser virksomheten gjør, og kvaliteten på de tjenestene som blir levert. Med dette som «bakteppe» bør ikke kommunens anskaffelsesvirksomhet «outsources», heller styrkes for å kunne utnytte et enda større potensial innenfor fagområdet offentlige anskaffelser. Offentlige anskaffelser er et komplekst fagfelt, med en knapphet på kvalifiserte ressurser.

Våre arbeidsoppgaver er arbeidsoppgaver som vil måtte bestå i en kommune, og naturlig hører til kjerneoppgavene i en kommune. Kommunal lønn, offentlige innkjøp og kommunalt regnskap er prosesser som avviker en god del fra annen lønn, innkjøp og regnskapsføring. Fagområdene er regulert av lover og regler som avviker fra det, det private gjør i stor grad. Vi er ikke kjent med at private regnskapskontor utøver oppgavene innen offentlig lønn/regnskap da den avviker en god del fra regnskapsprinsipper i privat sektor. For eksempel Skille mellom drifts- og investeringsregnskap, minimumsavdrag og et utall prinsipper som er nedfelt i «Rammeverk for kommuneregnskap». Det er spesielle regler ifht momskompensasjonsordning, merverdiavgiftsbehandling, årsoppgjør, sykepengerefusjon, rapportering til SPK, KLP, SSB med KOSTRA mm. Egeninkasso i regi av våre enheter er også til innbyggernes beste. Ser krav i sammenheng og reduserer kostnader for innbyggerne som ikke betaler i rett tid. Egeninkasso gir lave avskrivninger (tap) for kommunene. Et spørsmål man kan stille seg er om man bør samle alle krav om kommunale avgifter i kommunen igjen da noe av dette gjøres av andre aktører.

Offentlig innkjøp og lov om offentlige anskaffelser er mye nybrottsarbeid og juridisk krevende. Det mest spennende rundt dette med innkjøp i VR er skape dialogen med leverandørmarkedet, og gi lokale leverandører en mulighet til å delta i konkurransene. Det kommer også hele tiden nye krav, det siste er at miljø skal vektes 30% i alle anskaffelser. Dette er gjeldende fra 01.01.24. Her må man erfare og lære underveis.

HR

Endringer i rammebetingelser

HR dreier seg om forvaltning og utvikling av menneskelige ressurser. HR enheten er en støttefunksjon som skal gi merverdi til kjernevirksomheten. Kjernevirksomhetens forventninger og behov for bistand, rådgivning og kompetanseområder fra HR har endret seg i takt med kjernevirksomhetens krav til å tilpasse seg utfordringsbilde. Dette betyr at HR må tilpasse både kapasitet og kompetanse for å til enhver tid være relevant. Vi vet at vi må være nyskapende for å sikre en bærekraftig kommune, gjennom god ledelse, evne til omstilling, kontinuerlig læring og samarbeid på nye måter. Vi må våge mer, og mobilisere alle ressursene. Fra HR sitt perspektiv kan dette beskrives i 4 hovedområder:

- Organisatorisk bærekraft (nok kapasitet og riktig kompetanse til å løse samfunnsoppdraget, beholde, utvikle omstille, mobilisere og rekruttere)
- HMS og arbeidsmiljø – systematisk HMS arbeid, samarbeid med NAV BHT, tillitsvalgte og verneombud
- Organisasjons- og lederutvikling (inneha tilstrekkelig endringskapasitet for å kunne gå fra endringsbehov til endringsvilje og gjennomføring, analysearbeid for å danne gode beslutningsgrunnlag)
- Digitalisering for å effektivisere HR- prosesser

Sett ut ifra kommunens utfordringsbilde vil HR sitt viktigste bidrag være å gjøre organisasjonen skodd til å beholde, utvikle og rekruttere det brede spekteret av kompetente ansatte som jobber i kommunen, samt bidra med å sette fokus på HMS, arbeidsmiljø, ledelse og utviklingsmuligheter for å gjøre oss til en attraktiv arbeidsgiver.

HR har over tid hatt stabile ressurser, men å tilpasse kapasitet og utvikle kompetanse til kjernevirksomhetenes behov er krevende. Digitalisering av personalsystemet (ERP) er en forutsetning og må prioriteres i perioden. Dette vil ta tid og kreve ressurser, men dette skal på sikt gi muligheter for forenkling og effektivisering av operative HR oppgaver. Gode digitale verktøy er pekt på som en av de viktigste forutsetningene for å lykkes med å profesjonalisere og effektivisere HR-prosesser. Dette vil også gi ledere bedre mulighet til styring og kontroll på områder som årsverk, heltid, fravær og budsjett, og er en viktig faktor i få frigjort tid slik at HR får drive mer strategisk HR arbeid.

Status

Økonomisk bakteppe

Vi må løse oppgavene innenfor de økonomiske rammebetingelsene. Det vil stille krav til at vi til enhver tid må tilpasse kapasitet og kompetanse til virksomhetens behov. HR har i dag 4,7 årsverk og det er i denne situasjonen et behov for å kartlegge og gjøre nytte av den eksterne kompetanse i organisasjonen som ikke sitter i HR enheten, men som bør bidra inn i kjerneleveransen av HR oppgaver.

Kjerneoppgaver

Sentrale fagretninger innenfor HR-området vil i perioden være:

- Organisatorisk bærekraft (beholde, utvikle, rekruttere)

- HMS og arbeidsmiljø
- Organisasjons- og lederutvikling
- Forhandling, tariff, samhandling med tillitsvalgte og verneombud, NAV og BHT
- Digitalisering av personalsystemet (ERP) – gjennomføring og implementering

HR skal være en tilrettelegger og premissgiver innenfor overnevnte fagretninger. HR må tilpasse kapasitet og kompetanse, og det blir det viktig å bruke ressursene riktig. Prioriterte fagretninger i den neste perioden vil være førende. HR må påvirke kommunes arbeid med å nå sine mål.

Periferi

Et mål for HR er å være en strategisk HR- partner og rådgiver, og dersom vi får utviklet det vi definerer som kjerneoppgaver vil vi i større grad oppleve at saker i større grad blir løst på lavere nivå. Dette vil frigjøre tid slik at HR skal kunne benyttes til mer utviklingsarbeid og mer komplekse saker.

Forventnings gap

Dagens utfordringsbilde medfører at det er et forventnings gap på noen kjerneområder mellom det HR klarer å levere og det lederne har behov for av bistand. For å tette dette forventningsgapet må det nye personalsystemet effektueres, og HR må fortsette å bygge kompetanse.

VR IT OG RESPONSSENTER

Endringer i rammebetingelser

Værnesregionen IT (VarIT) består i dag av 5 kommuner. Det er stor sannsynlighet for at Malvik kommune tiltrer vertskommunesamarbeidet på IT fra 2025. Dette medfører økonomiske endringer, og endringer i tjenester og infrastruktur.

Værnes Respons består nå av 18 kommuner. Vertskommuneavtalen regulerer at kommunene har delegert myndighet til at Værnes Respons skal yte tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §3.1-1. ledd gjennom å sørge for at personer som oppholder seg i regionen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Anbefalinger om responstjenester for trygghetsskapende teknologier, rapport fra 2016 (Helsedirektoratet), der minimum 95% av alle alarmer skal besvares innen 60 sekunder. Pr 2. April hadde Værnes Respons en svartid i snitt på 31.43 sekunder

Status

Værnesregionen IT (VarIT) har ansvar for leveranser av felles drifts- og vedlikeholdstjenester, samt digitalisering og IT-anskaffelser for alle kommuner. Aktivitetsnivået er høyt, og det tas stadig i bruk nye digitale verktøy som gir kommunene muligheter for å jobbe smartere og mer effektivt. Enheten er utviklingsorientert, og samlet kompetanse er meget høy.

Responssentret betjener 18 kommuner i svartjenesten med 2 på vakt på dagtid, 1 på vakt kveld/natt/helg. De besvarer og håndterer både trygghetsalarmer, medisindispensere, lokaliseringsteknologier, digital tilsyn og brannvarsling via trygghetsalarm.

Utfordringer og muligheter

Utnyttelse av teknologi framstår i dag som et av de viktigste virkemidlene for modernisering, omstilling og effektivisering i offentlig sektor. Stjørdal kommune er veldrevet og ligger i front på flere områder med å utnytte teknologi for stadig å kunne levere bedre tjenester.

I løpet av de kommende årene vil teknologiene vi bruker, videreutvikle seg eksponentielt. Med ny teknologi og bruk av kunstig intelligens (KI) endres også forventningene fra innbyggerne om hvor og hvordan kommunen skal levere sine tjenester. Digitaliseringen vil gi oss uante muligheter i utvikling og leveranse av kommunetjenester, men vil også stille helt andre krav til våre ansatte. Sikkerhet er høyt prioritert, da det digitale trusselbildet er svært økende. Stjørdal kommune har god kompetanse, og er godt rustet mot cyber-angrep. For fortsatt å kunne levere gode tjenester også i framtida kreves det en endringsvillig og fleksibel organisasjon.

For Værnes Respons er det i perioder økt belastning for operatør på besvarelse av alarmer, og det er behov for økning av bemanning på kveld/natt. Dette er lagt inn i budsjett. Det er økt belastning da det er tilkommet flere kommuner og flere typer teknologier som må håndteres.

POLITISK

Status

Rammeområdet består av alle politiske utvalg og godtgjørelser. Videre føres også kostnader til kommune- og stortingsvalg, kontrollutvalg inklusive kjøp av kontrollutvalgssekretær (KONSEK) og støtte til politiske parti her.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	9 351	8 965	8 979	7 809	8 979	8 965
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 963	588	1 747	1 747	1 747	1 758
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	381	460	459	459	459	460
Overføringsutgifter	527	771	770	770	770	771
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	12 221	10 784	11 954	10 784	11 954	11 954
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-231	-337	-337	-337	-337	-337
Sum Driftsinntekter	-232	-337	-337	-337	-337	-337
Sum	11 990	10 447	11 617	10 447	11 617	11 617